

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : De Belgische financiën van 1939 tot 1944 — Economische wetgeving — Statistieken

DE BELGISCHE FINANCIËN VAN 1939 TOT 1944

1 — Evolutie van het geldwezen, het crediet en de openbare financiën van begin 1939 tot Mei 1940

Bij het uitbreken der vijandelikheden tussen Duitsland en de Westerse mogendheden verkeerden de Belgische financiën in een gezonde toestand. De voorzichtigheid die over het algemeen het beleid der staatszaken kenmerkte, de onafhankelijkheidsgeest die steeds onze betrekkingen met het buitenland beheerste, hielden België buiten de experimenten waarbij, in het merendeel der landen welke verarmd en min of meer ontwricht waren door de oorlog 1914-1918 en de grote crisis 1929-1935, de vrijheidsgeest als het ware automatisch aan autarkische doeleinden werd prijsgegeven.

Aan het begin van 1939 trad een terugkeer tot normale verhoudingen in alhoewel de sedert talrijke maanden heersende stagnatie-atmosfeer aanhield. De monetaire toestand was in evenwicht en het gering goudverlies aan het einde van 1938 ingevolge de daling van het pond en de ministeriële moeilijkheden, kon worden goedge maakt. De wisselkoersen waren betrekkelijk vast; de prolongatierente was zeer laag. De spanning op de credietmarkt in September 1938 had opgehouden. De geldmarkt werd gekenmerkt door een grote liquiditeit. Het bankwezen had zich aangepast — de aanpassingen waren trouwens weinig belangrijk — hoofdzakelijk om aan de vraag naar buitenlandse deviezen te beantwoorden.

Een eerste schok deed zich voor in Februari-Maart, toen de regering Spaak verplicht werd af te treden en geen andere regeringsformule met voldoende stevigheid kon worden gevonden. De politieke crisis in

het binnenland die uitliep op Kamerontbinding en algemene verkiezingen van 2 April, alsmede in het buitenland de verminking van Tsjechoslowakije, spitsten de onzekerheid toe.

De samenstelling van de regering Pierlot herstelde nochtans het vertrouwen. Ondertussen waren meer dan *fr* 4 milliard goud en deviezen weggevloeid. Uit het onderzoek dezer nieuwe monetaire spanning bleek hoe aanzienlijk ons weerstandsvermogen was. Het technisch weerstandsvermogen van de circulatiebank was onaangetast. Het economisch weerstandsvermogen, beoordeeld naar de algemene conjunctuur en de dispariteit der koopkracht, schonk voldoening. Omstreeks half Augustus had de toestand over het geheel opnieuw zijn uitzicht van het jaarbegin aangenomen.

Toen kwam 3 September. Terwijl deze gebeurtenis — met haar verreichende historische gevolgen — België in zijn neutraliteitspositie afzonderde, was haar rechtstreekse terugslag op de financiële toestand vrij zwak. In tegenstelling met wat gebeurde in 1870 en 1914 deed er zich geen crisis voor. De neutraliteit alsmede de betrekkelijke kalmte waarin de kriegsverrichtingen vóór 10 Mei 1940 verliepen, lagen waarschijnlijk aan deze toestand ten grondslag. Doch ook andere oorzaken, zowel van psychologische als van economische aard, hebben hier ongetwijfeld toe bijgedragen : de factoren waardoor de bewegingen van het vluchtkapitaal sedert 1935 bepaald werden, waren tot rust gekomen; daarenboven werd het vertrouwen in de belga hersteld dank zij de krachtadigheid waarmee de verdediging van het geldwezen in de loop der laatste jaren verzekerd werd.

De vijandelikheden brachten geen onderbreking in

de kapitaalbeweging naar België, die sinds Mei 1939 geregeld aanhield na de crisis in de wisselkoersen ten gevolge van de internationale politieke gebeurtenissen. Deze beweging werd gevoed door de betaling van de bestellingen — die soms vooruitbetaald werden — door de oorlogvoerende landen bij de Belgische fabrieken geplaatst. Van einde September tot Nieuwjaar werden nochtans wisseldisagio's geboekt in verband met het verloop der valutamarkt en de aanpassingen aan de financiering van onze buitenlandse handel. De uitzetting der circulatie, die in weerwil van de toenemende behoeften der Schatkist en de liquiditeitsbepaaldheid van het publiek zeer gematigd was, veroorzaakte geen spanning, tot het ogenblik waarop het Belgisch leger in de strijd werd betrokken.

Het geldwezen

Tot aan de samenstelling der regering Pierlot, veroorzaakten de binnen- en buitenlandse politieke spanningen een wegvloeiing van kortlopende kapitalen, vooral in de loop der negen weken gaande van 28 Februari tot 27 April 1939. De goudvoorraad der Nationale Bank verminderde met *fr* 4.407 miljoen, terwijl de particuliere banken, ten einde het hoofd te bieden aan de opvragingen van deposito's, een beroep deden op het herdisconto en de voorschotten van de circulatiebank. Gedurende dit tijdvak bedroeg de aangroei der wisselportefeuille en der voorschotten op effecten van de centrale bank *fr* 2.659 miljoen.

Om een einde te stellen aan de wegvloeiing van goud, verhoogde de Bank op 17 April de discontorente van 2 1/2 tot 4 pCt. voor de accepten, en van 4 tot 5 1/2 pCt. voor de voorschotten op overheidsfondsen.

Deze maatregel, samen met de gelijktijdige beschikkingen met het oog op een strenge contrôle der creditverlening, alsmede de kalme die in verband met de vorming ener nieuwe regering op het binnenlands politiek terrein intrad, brachten een ontspanning. De kapitalen keerden even snel terug als ze weggevloeid waren: einde Juli waren ongeveer *fr* 4 milliard goud teruggekeerd.

Te gelijker tijd verbeterde de liquiditeit van het bankwezen: het bedrag van het herdiscontopapier en van de voorschotten op overheidsfondsen van de circulatiebank verminderde van 27 April tot 27 Juli met *fr* 2.493 miljoen.

Deze ontspanning werd bekrachtigd door een verlaging van de discontorente tot 3 pCt. per 11 Mei, en tot 2 1/2 pCt. per 6 Juli, terwijl de voorschotrente achtereenvolgens tot op 4 1/2 en 3 1/2 pCt. werd teruggebracht.

De particuliere rente, die boven de officiële gestegen was, viel eveneens op 2 1/8 pCt. terug.

De omvang der biljettencirculatie vertoonde geen parallel verloop. De biljettenuitgifte groeide bij

voortdurend aan ten gevolge van de particuliere vraag, die zich in geval van ernstige gebeurtenissen ruime liquiditeiten wilde verzekeren.

Het uitbreken der vijandelijkheden in West-Europa, in de maand September, veroorzaakte op monetair terrein een geringere terugslag dan verwacht werd.

De baisse van de Franse franc en van het pond sterling vond geen ernstige weerslag in de koers van de belga die op de comptantmarkt naast de dollar zijn stevige positie behield en zich binnen de goudpunten bewoog. Laatstgenoemde grenzen hadden zich overigens een weinig verbreed ten gevolge van de stijging der vrachttarieven en der verzekeringspremies.

Gedurende gans het tijdvak einde Augustus 1939-einde April 1940 waren de goubewegingen betrekkelijk weinig afgetekend: per 25 April overschreed de goudvoorraad zelfs licht het peil van einde September 1939.

De Nationale Bank kon in zeer onzekere tijdsomstandigheden de contrôle van de markt behouden, zonder de kapitaaltransfers te hinderen, noch haar zeer lage discontorente te moeten verhogen. Toen ze de zekerheid had dat ze de toestand beheerste, verlaagde ze de discontorente tot 2 pCt. ten einde de politiek der kortlopende leningen te bevorderen waartoe de Schatkist moest overgaan voor het dekken der nieuwe lasten welke uit de mobilisatie en de inrichting van 's lands verdediging voortvloeiden.

Uit het verloop der gezamenlijke geldcirculatie blijkt de grote liquiditeitszorg in de loop der laatste maanden die de oorlog in België voorafgingen. Zo deze circulatie van September 1939 tot Mei 1940 slechts een geringe uitzetting vertoonde, zonder zelfs het topcijfer van 1937 (*fr* 50.440 miljoen) te bereiken, had er toch een belangrijke wijziging plaats in haar samenstelling: een aanzienlijke expansie van de biljettencirculatie ging gepaard met een parallele inkrumping der bankrekeningen.

Zoals de wijzigingen in de samenstelling der circulatie aantonen, kwam de biljettenaangroei in werkelijkheid slechts gedeeltelijk in de economische kringloop. Deze aangroei betrof hoofdzakelijk de biljetten van *fr* 10.000.

De geld- en kapitaalmarkt

De geld- en de kapitaalmarkt ondergingen duidelijk de weerslag der gebeurtenissen van 1939-1940.

Het verloop op eerstgenoemde markt stak nochtans gunstig af bij dit der voornaamste Europese markten. De rente trok wel is waar aan, doch deze beweging bleef binnen beperkte grenzen. Het *callgeld* dat begin 1939 ongeveer 1/2 pCt. noteerde, steeg tot 3 pCt. in de loop van de April-crisis in de wisselkoersen; het daalde daarna tot 1 pCt. waarna het ten slotte aan het begin van Mei 1940 terug tot 1,25 pCt. steeg. De rente van de ter inschrijving aangeboden Schatkistcertificaten bewoog zich, onder contrôle der Nationale Bank, om en nabij de 2 1/2 pCt.

De circulatiebank streefde er trouwens voortdurend naar een verlaging der rente te bewerkstelligen. Ten einde de exporthandel te begunstigen, heeft ze zelfs met ingang van 6 Juli 1939, onder bepaalde voorwaarden, een speciale rentevoet van 1,5 pCt. toegepast op de geaccepteerde of documentaire wissels en de bankaccepten uit hoofde van de uitvoer van in België, het Groothertogdom of Congo voortgebrachte of verwerkte producten. Het blijkt dat deze maatregel een gunstige invloed had op de voorwaarden waaronder de particuliere banken crediet aan de uitvoer verleenden.

Aldus, in weerwil van de uiterste terughoudendheid der spaarders, konden de aanzienlijke credietbehoeften bevredigd worden, dank zij de omstandigheid dat de centrale bank een betrekkelijke geldruimte op de markt kon in stand houden zonder de technische grondslagen van het geldwezen in gevaar te brengen.

Gedurende gans deze periode stagneerde de bedrijvigheid op de kapitaalmarkt. Geen enkele belangrijke uitgifte werd gedaan. In 1939 beliepen de netto-uitgiften slechts *fr* 286 miljoen tegen *fr* 675 miljoen tijdens het vorig jaar. De staatsfondsen brokkelden af daar zij, bij gebrek aan een doeltreffend ingrijpen vanwege de financiële overheid, niet vlug genoeg konden ondersteund worden. De 4 pCt. geünificeerde schuld die in Juni 85,25 noteerde, was begin December tot 71 gedaald. Ingevolge een tussenkomst op de vrije markt, in het kader der verrichtingen van de Nationale Bank van België, werd deze koers geleidelijk opgevoerd tot 79,50 per 9 Mei 1940.

Het maandgemiddelde der hypothecaire transacties bleef op het zeer lage peil der twee voorgaande jaren. Het liep zelfs terug van ongeveer *fr* 220 miljoen tot *fr* 90 miljoen.

In de Spaarkas werden in 1939 opvragingen voor een weinig meer dan één milliard geboekt. Van Augustus af tot het einde van het jaar overtrof het bedrag der opvragingen geregeld dit der stortingen. Bij het begin van 1940 werd een lichte verbetering in deze toestand merkbaar en, in Januari, Maart en April, overtroffen de stortingen licht het totaal der opvragingen.

De leningspolitiek der Regering moest natuurlijk met dit verloop rekening houden. De vorm waarin de Onafhankelijkheidslening op 31 Januari 1940 werd opengesteld, levert hiervan het bewijs. Deze operatie geschiedde door een permanente uitgifte van Schatkistcertificaten aan toonder, met 4, 8 of 12 maanden looptijd en betaalbaar op zicht in al de agentschappen der Nationale Bank, op hun vervalddag. Daarenboven verminderde de Bank de rentevoet der voorschotten op overheidspapier waarvan de vervaltermijn de 120 dagen niet overschreed, van 2 1/2 tot 2 pCt. en van 3 1/2 tot 3 pCt. voor deze met een looptijd van meer dan 120 dagen; de belening van dit papier geschiedde tot een beloop van 95, 90 of 80 pCt. van het kapitaalbedrag al naar gelang het een looptijd

had van minder dan 120 dagen, minder dan een jaar of meer dan een jaar. De inschrijver had aldus de zekerheid, indien nodig, onmiddellijk zijn liquiditeiten in biljetten te kunnen omzetten.

De Beurs bleef bij voortduring flauw gestemd daar het spaargeld, in weerwil van de uitstekende financiële toestand der Belgische industrieën, afkerig bleef van beleggingen in effecten. Het gezamenlijk indexcijfer der aandelen te Brussel genoteerd, liep terug van 35 (Januari 1928 = 100) bij het begin van Januari 1939 tot 27 bij het begin van Januari 1940, waarna het opnieuw tot 29 per 1 Mei van hetzelfde jaar steeg. De belangrijkste baisse werd genoteerd in Maart 1939, tijdens de verminking van Tsjechoslowakije, en daarna in September. De daling was bijzonder sterk bij de electriciteitstruists — wellicht uit hoofde van de buitengewone belastingen die ze moesten dragen — en bij de spiegelglas- en glasbedrijven; de steenkolenmijnen konden zich beter handhaven.

Het bankwezen

Het bankwezen, dat reeds in 1938 werd op de proef gesteld, maakte van begin 1939 tot Mei 1940 een harde tijd door.

De dadelijk opvraagbare deposito's daalden van *fr* 14.592 miljoen per 31 December 1938 tot *fr* 12.670 miljoen per 31 Maart 1940. De inkrimping der deposito's op meer dan een maand was naar verhouding nog sterker: ze gingen terug van *fr* 1.721 miljoen tot *fr* 1.182 miljoen.

Om aan deze opvragingen het hoofd te bieden, moesten de banken hun toevlucht nemen tot de circulatiebank en zekere parastatale instellingen. Volgens het verslag der Bankcommissie beliep, per einde April 1939, het totaal van de voorschotten op effecten en van de herdisconteringen aan de banken *fr* 2.750 miljoen. Het daalde daarna tot *fr* 930 miljoen, doch per einde Augustus bedroeg het niettemin *fr* 2.250 miljoen. Per einde December was het tot beneden de *fr* 2 milliard teruggelopen.

De banken hebben eveneens hun onmiddellijk beschikbaar actief samengesteld uit hun kasmiddelen goedge bij de Nationale Bank en bij het Bestuur der Postcheques gedeeltelijk aangesproken: van 31 December 1938 tot 30 Juni 1939 daalden deze tegoden van *fr* 2.106 miljoen tot *fr* 987 miljoen.

Aan deze uitzonderingstoestand hebben de banken met normale middelen het hoofd geboden. De moeilijkheden waarin enkele onder hen geraakten, veranderen op generlei wijze de gunstige beoordeling die over het bankwezen in zijn geheel werd uitgebracht.

De inkrimping der credietmiddelen had het volume van het verleende crediet blijkbaar niet zo sterk aangetast als men had kunnen vermoeden. In de loop van één jaar verminderde de wisselportefeuille van *fr* 3.747 miljoen tot *fr* 2.903 miljoen. Er zij nochtans aangestipt dat onder deze rubriek, naast het herdiscontabele en niet-herdiscontabele papier en de bank-

accepten, ook de waarden zijn opgenomen die door de overheid en parastatale instellingen werden uitgegeven en de voorwaarden vervullen om tot het herdisconto te worden toegelaten. Aan de hand van deze cijfers kan dus niet nauwkeurig het crediet bepaald worden dat in vorm van disconto aan particulieren werd verleend.

Meer afgetekend was de teruggang der prolongaties en voorschotten tegen onderpand van effecten : hij bereikte ongeveer 45 pCt. Hij wordt gedeeltelijk verklaard door boekingen verricht door de « Banque de Crédit Anversoïse » in vereffening, hetgeen tot uiting komt in de vermeerdering der portefeuille buitenlandse overheidsfondsen.

De portefeuille Belgische overheidsfondsen vertoonde een vermindering van bijna fr 700 miljoen, ten gevolge van een afnemings van het bezit aan langlopende overheidsfondsen uitgegeven door de Staat en door de Kolonie. Deze inkrimping vond een gedeeltelijke compensatie in de aangroei der kortlopende overheidsfondsen waarop door de banken werd ingeschreven.

Gedurende het eerste kwartaal van 1940 werden de dadelijk opvraagbare deposito's en deze op ten hoogste één maand terug op peil gebracht, dan wanneer de deposito's op meer dan een maand afnamen. Het gezamenlijk bedrag der deposito's en rekening-courantsaldi vermeerderde over het geheel met fr 698 miljoen.

De tegoeden der corresponderende bankiers, groot fr 1.436 miljoen per 31 Maart, vermeerderden met fr 240 miljoen t.o.v. 31 December 1939.

Daarentegen verminderden de onmiddellijk beschikbare tegoeden in sterke mate. De thesauriecoëfficiënt daalde beneden de 10 pCt.

Gedurende dit tijdvak steeg de wisselportefeuille met fr 843 miljoen. Er zij nochtans in herinnering gebracht dat deze portefeuille, naast handelspapier ook kortlopend herdiscontabel overheidspapier bevat. Ofschoon geen onderscheid in de staten werd gemaakt, mag nochtans worden aangenomen dat een ruim aandeel in de aangroei moet worden toegeschreven aan de aankoop van overheidspapier door de banken op een ogenblik dat de Staat, in verband met de lasten der mobilisatie, steeds meer tot kortlopende leningen zijn toevlucht moest nemen.

Openbare financiën

Alhoewel de staatsuitgaven sedert de periode 1914-1918 steeds in een snel tempo omhoog gingen, kwam dit verloop nooit zó scherp tot uiting als van September 1939 af.

De gezamenlijke uitgaven die in 1939 fr 15,8 miljard (1) beliepen, overschreden met fr 1,3 miljard of 9 pCt. deze van 1938, met fr 2,2 miljard of 16 pCt. deze van het crisisjaar 1935, met fr 3,5 miljard of 28 pCt. deze van 1929, jaar van hoog-conjunctuur.

(1) Voorlopige opgave.

In 1940 werden alleen de militaire behoeften reeds op een fr 7 miljard geraamd (1).

Ofschoon de aldus gestelde financieringsproblemen van dezelfde aard waren als de voorgaande, namen zij door hun omvang een gans nieuw uitzicht aan en eisten ze snelle en radicale oplossingen.

Enerzijds was het nodig de gewone hulpbronnen tot dekking der uitgaven van het civiel budget in stand te houden, en anderzijds dienden er nieuwe en ten minste even belangrijke gevonden om het militair budget in evenwicht te houden.

Het uitblijven van een aangepaste economische politiek, de binnenlandse politieke moeilijkheden en de aanhoudende stijging der mobilisatie-uitgaven, verplichtten de tweede regering Pierlot buitengewone machten te vragen om opnieuw evenwicht te brengen in de wankelende budgetaire toestand. Hiertoe trof ze, in de mate van het mogelijke, een aantal maatregelen tot beperking van bepaalde uitgaven en inzonderheid tot het verkrijgen van de vereiste bijkomende financiële middelen.

De eerste maatregelen bleven nagenoeg zonder resultaat; ze kwamen grotendeels neer op een tijdelijke verschuiving van uitgaven, in die zin dat ze een deel der huidige pensioenslasten op de komende jaren afwentelden; andere maatregelen brachten werkelijke besparingen, doch ten koste van de ambtenaren wier lonen, gebaseerd op een beweeglijk indexcijfer, in weerwil van de stijging der kosten van levensonderhoud op de coëfficiënt 105 werden geblokkeerd.

Meer productief was de toeneming der fiscale lasten. Doch, zoals het merendeel der soortgelijke maatregelen sedert 1918, misten zij de nodige samenhang; met voor de hand liggende middelen werden terzelfder tijd de directe en indirecte belastingen aangesproken, nu eens door middel van tariefsverhogingen, dan weer door het scheppen van nieuwe middelen, waaronder enkele met een buitensporig karakter zowel uit theoretisch als uit fiscaal-rechtelijk oogpunt.

Zoals te verwachten viel, diende de Regering tot het uitschrijven van een lening over te gaan, ofschoon ze de nieuwe lasten in de eerste plaats door belastingen wou laten opbrengen.

Ten einde de markttennens niet tegen te gaan — alhoewel zekere kringen op langlopende en zelfs gedwongen lening aanstuurden — deed de Regering alleen een beroep op de twee toentertijd normale vormen van lening : kortlopende lening bij het publiek, met name de Onafhankelijkheidslening (2), en lening bij de banken, incl. de circulatiebank.

(1) Verklaringen afgelegd door M. Gutt, Minister van Financiën, en door M. Pierlot, Eerste-Minister, op 25 Januari 1940 (*Soir* van 26 Januari 1940); radiotoespraak van M. Gutt, op 30 Januari 1940 (*Soir* van 31 Januari 1940).

(2) Ministerieel besluit van 20 Januari 1940, uitgevaardigd in uitvoering der machtigingen tot lening verleend aan de Regering bij de wet van 6 Juli 1939, art. 6, en bij de wet van 7 September 1939, art. 4 (*Belgisch Staatsblad* van 26 Januari 1940, blz. 302). Voor de structuur en de techniek van deze lening, zie *Tijdschrift*, Februarinummers 1940, blz. 131.

Wegens de wijze waarop het kortlopend crediet op dat ogenblik werd aangesproken en de inspanningen door de centrale bank gedaan om de van de Staat aangekochte certificaten opnieuw in de circulatie te brengen, verloren de middelen, welke de Staat zich aldus verschafte, grotendeels hun aanvankelijk karakter van papiergeld.

Veiligheidsmaatregelen met het oog op een eventuele uitbreiding der vijandelijkheden tot België.

Daar onze neutraliteitspositie wankelbaar was, hebben de Regering, de centrale bank en de andere credietinstellingen zich de periode gaande van September 1939 tot Mei 1940 ten nutte gemaakt om, hetzij in volle onafhankelijkheid, hetzij in onderlinge samenwerking, een reeks financiële beveiligingsmaatregelen en een actieprogramma uit te werken dat in geval van schending van het Rijksgebied moest worden ten uitvoer gelegd.

Het is hier niet de plaats om de geschiedenis te schrijven van de maatregelen die toentertijd werden onder het oog gezien : alleen zij gewezen op de voornaamste onder hen wier toepassing gevolgen van algemeen financiële aard met zich bracht.

Onder de maatregelen die door de Regering werden uitgewerkt, vermelden wij de besluitwet van 2 Februari 1940 met betrekking tot het bestuur in oorlogstijd van de handelsvennootschappen en vennootschappen in handelsvorm (1). Dit besluit maakte het de betrokken vennootschappen inderdaad mogelijk, zonder verlies van nationaliteit, hun zetel naar het buitenland over te plaatsen. Vooral echter ontnam het elk beschikkingsrecht over de goederen of de rechten der vennootschap, in zoverre deze goederen of rechten zich in het onbezett landsgedeelte bevonden. Deze maatregel was blijkbaar ingegeven door de bezorgdheid om te verhinderen dat een besluit van de bezettende overheid, of om het even welke drukking uitgeoefend op de beheerders of gevolmachtigden, aan de vijand zou ten goede komen. Hierdoor konden talrijke vennootschappen, inzonderheid de centrale bank, op het gepaste ogenblik het land verlaten en een groot deel van hun bezit in veiligheid brengen.

Deze beschikking vormde de gewenste aanvulling voor de toepassing van de beschermingsmaatregel die toentertijd onontbeerlijk bleek : evacuatie van de metaalvoorraad der centrale bank, evenzeer als van haar bezit aan biljetten, haar eigen bezit aan fondsen en waarden, en dit van derden dat haar werd toevertrouwd. De uitwerking dezer maatregelen was gesteund op de vroegere werkzaamheden van de Dienst voor 's Lands Mobilisatie en gebeurde in overeenstemming met deze laatste.

Reeds sedert 1938 was een programma voor geogra-

phische verspreiding uitgewerkt : het voorzag de verzending, al naar gelang de omstandigheden, van het deel van de goudvoorraad dat de wettelijke dekking normaal overschreed en wel naar die overzeese landen waar de behoeften van 's lands deviezenpolitiek er het best mee konden bevredigd worden. Aan het begin van November 1939 bleef nog slechts één derde van de goudvoorraad in België. Verscheidene dagen vóór de bezetting van Brussel was de gehele metaalvoorraad naar het buitenland overgebracht.

Er zij aangestipt dat zekere logische gevolgtrekkingen uit het aanvankelijk voornemen, nl. de evacuatie der goud- en biljettenreserves, spoedig twee aanpassingen ondergingen. De eerste vloeide voort uit de vermeerdering van de staatsuitgaven en van de liquiditeitsbehoeften der particulieren, wat een inkrumping der biljettenreserves met zich bracht; de tweede sprong voort uit de noodzakelijkheid een plotse stillegging te vermijden van de bedrijvigheid der particuliere banken, veroorzaakt door het stopzetten der uitgifte van biljetten der Nationale Bank op bezet grondgebied : hiertoe verhoogden de voornaamste credietinstellingen hun biljettenvoorraden door aanwending van hun crediet bij de centrale bank in Mei 1940.

De voornaamste financiële veiligheidsmaatregelen die vóór 10 Mei waren getroffen dienden hier in herinnering gebracht wegens hun belangrijke terugslag op de algemene financiële toestand aan het begin der bezetting.

II — De financiën tijdens de oorlog en de bezetting

A — GESCHIEDKUNDIG KADER

Van 10 Mei 1940 af werd het verloop der financiën gekenmerkt door wijzigingen die zó talrijk en van zó verschillende draagwijdte waren dat duidelijkheidshalve vooraf het geschiedkundig kader moet worden geschetst waarin ze zich afspeelden. Dit kader vormt een drieluik van ongelijke grootte : het eerste paneel geeft de geschiedenis onzer financiën weer van 10 tot 16 Mei 1940, datum waarop de Regering haar zetel verliet om zich in het buitenland te vestigen; het tweede geeft een beeld van de financiële geschiedenis der Belgische evacuatie naar Frankrijk; het derde omvat het bezettingsrégime.

Van de invasie van het grondgebied tot de ontruiming van Brussel door de Regering

Van het ogenblik af waarop de invasie over het land kwam, werden de hierboven vermelde veiligheidsmaatregelen in toepassing gebracht om ernstige ontwikkelingen in de toestand van het geldwezen, de wisselkoersen en het crediet te voorkomen : het bankmoratorium werd afgekondigd samen met de sluiting der beurzen, de inwisselbaarheid der biljetten opgeheven, de contróle der wisselkoersen en het opvorderingsrecht op vreemde valuta ten voordele

(1) *Belgisch Staatsblad*, 7 Februari 1940, nr 38. Dit besluit werd gecommenteerd in het *Communiqué Economique* van het Comité Central Industriel dd. 10 April 1940 en in de *Algemeene Verzameling der Registratie* dd. April 1940, onder nr 18089.

van de Staat ingevoerd, alsmede een wisselovereenkomst met onze Geallieerden afgesloten, en de centrale bank gemachtigd aan de Schatkist de betaalmiddelen te verstrekken die ze nodig had.

In verband met het Pinksterfeest werd de sluiting der bankklokken van Zaterdag 11 tot Maandag 13 Mei aangekondigd; op Vrijdag 10 Mei werd de sluiting der effectenbeurzen bij een ministerieel besluit van diezelfde dag uitgevaardigd (1).

Een besluitwet van 13 Mei regelde de opvraging van gelden op bepaalde deposito's (2); een andere van dezelfde dag regelde de kwestie der protesten en andere daden van bewaring (3). Aldus werd zowel voor de bankklokken als voor het handelspapier het moratorium ingesteld; de noodzakelijkheid van deze maatregel had zich spoedig laten gevoelen. Niet-tegenstaande de sluiting der banken van de 11^e tot de 13^e werd het publiek in de mate van het mogelijke tot de safe-lokkes toegelaten.

Twee belangrijke maatregelen werden genomen met het oog op het behoud van 's lands deviezen-reserves: opheffing der inwisselbaarheid (4) en weder-invoering van de contrôle op de wisselkoersen, die sedert 1935 nooit werd afgeschaft, maar in feite niet meer toegepast werd (5).

Aldus werd de gedwongen koers ingesteld, zonder dat de Bank van haar verplichting werd ontslagen een goud- en deviezenvoorraad van 40 pCt., waarvan 30 pCt. goud, in stand te houden.

Om deze maatregelen aan te vullen en een grondslag te leggen voor de contrôle der wisselkoersen, werd per 14 Mei 1940 de aangifte van het bezit aan goud en buitenlandse deviezen uitgevaardigd (6). Deze operatie, ter voorbereiding van een eventuele opoising der deviezen, werd nochtans nooit uitgevoerd.

Ten einde ongeregelde schommelingen der wisselkoersen met Frankrijk en Engeland te vermijden, werd een overeenkomst met deze twee landen overwogen. Aan de vooravond van 10 Mei 1940 verkeerden de Belgische wisselkoersen t.o.v. de Franse en de Engelse in een onevenwichtige toestand ten gevolge van het gelijktijdig bestaan van een vrije Belgische markt en van een Franse en Engelse markt waar de koersen van overheidswege werden vastgesteld. Op de vrije markt waren de parikoersen per 9 Mei als volgt: Fr. fr. 100 = B. fr. 54,75 of B. fr. 100 = Fr. fr. 182,65 en £ 1 = B. fr. 99,50, terwijl op de officiële markt van Parijs B. fr. 100 overeenstemde met Fr. fr. 147 (zegge B. fr. 100 voor Fr. fr. 144,40) en deze van Londen £ 1 met B. fr. 120,125.

(1) *Belgisch Staatsblad* van 11 Mei, blz. 2871.

(2) Besluitwet van 13 Mei 1940, *Belgisch Staatsblad* van 14 Mei, blz. 2923.

(3) Besluitwet van 13 Mei 1940, *Belgisch Staatsblad* van 14 Mei, blz. 2926.

(4) Besluitwet van 10 Mei 1940, *Belgisch Staatsblad* van 11 Mei, blz. 2869.

(5) *Belgisch Staatsblad* van 18 Maart 1935, blz. 1690.

(6) *Belgisch Staatsblad* van 14 Mei 1940 (tweede uitgave), blz. 2936.

De omstandigheden brachten de Regering er toe met Frankrijk en Engeland een voorlopige overeenkomst te sluiten waarbij de pariteit van de frank gelijkgesteld werd met de in deze landen officieel toegepaste koersen; deze overeenkomst trad met ingang van 16 Mei in werking.

Om te beantwoorden aan de ontzaglijke financiële behoeften die de Staat onverwacht zag oprijzen, was hij verplicht in ruime mate zijn toevlucht te nemen tot de voorschotten der centrale bank.

Nu het hoger belang van het vaderland in het gedrang kwam, kon de wetgever er niet meer in de eerste plaats op bedacht zijn te vermijden dat de nieuwe werkmiddelen der Bank van hun doel zouden afgewend worden ten voordele van de Schatkist. Ofschoon de Regering zich voornam de Bank slechts aan te spreken in de mate waarin de belasting- en leningspolitiek ontoereikend was, werd haar dan ook bij besluitwet dd. 10 Mei 1940 (1) de bevoegdheid verleend om elke nuttige overeenkomst met de Nationale Bank af te sluiten; deze laatste werd ontslagen van de beperkingen, door haar organieke wet voorzien (2).

Een eerste overeenkomst, gesloten op 12 Mei 1940, liet toe een som van fr 5 milliard renteloze voorschotten in opeenvolgende schijven ter beschikking van de Staat te stellen. Er werd voorzien dat van het ogenblik af waarop het leger opnieuw op vredesvoet zou zijn, de Staat de middelen zou onderzoeken om deze voorschotten terug te betalen.

Dank zij deze verschillende veiligheidsmaatregelen konden op het terrein van het geldwezen, de wisselkoersen en het openbaar crediet, de voorziene oorlogsgevaaren met vertrouwen onder het oog gezien worden.

De particuliere banken werden door de invasie niet uit hun evenwicht gebracht: één enkele onder hen zag haar kaspositie sedert 10 Mei aangetast. Wegens de omstandigheden werd besloten haar ter hulp te komen door bemiddeling van het Herdisconterings- en Waarborginstituut, waarvan het kapitaal te dien einde met fr 200 millioen werd vermeerderd. Deze tussenkomst ruimde de moeilijkheden spoedig uit de weg.

Doch de gebeurtenissen volgden snel op elkaar. De Regering moest weldra met een mogelijke ontruiming van de hoofdstad rekening houden.

Sedert het begin der invasie had ze besloten het grondgebied te verlaten indien het tempo van de vijandelijke opmarsch haar hiertoe zou dwingen, en zich o.a. te laten vergezellen door haar financiële diensten en de Directie van de Nationale Bank opdat deze laatste haar monetaire functies bij de Regering zou kunnen waarnemen, in de behoeften der Schatkist voorzien en haar rol van Staatskassier vervullen.

Op Donderdag 16 Mei vertrok de Regering van

(1) *Belgisch Staatsblad* van 11 Mei 1940, blz. 2871.

(2) Koninklijk besluit n° 29, van 24 Augustus 1939, art. 13 en 14.

Brussel naar Oostende en vandaar naar Frankrijk, vergezeld van de voornaamste elementen der Nationale Bank. Zekere parastatale instellingen, alsmede tal van particuliere instellingen hadden gelijkaardige schikkingen getroffen.

De financiële gebeurtenissen in Frankrijk

Door de vrijwillige uitwijking werden de bestaansmogelijkheden en de werking van de Regering en van de openbare en semi-openbare lichamen die haar volgden, volledig gewijzigd.

Zonder grondgebied en grotendeels zonder gezag over de uitgeweken bevolkingsgroepen, kon onze Regering Frankrijk er niet toe brengen een « Belgische gemeenschap » te erkennen gebaseerd op de verschillende uitgeweken bestanddelen van ons patrimonium.

De parastatale en particuliere credietinstellingen ondergingen de terugslag van deze toestand : de uitoefening van om het even welke bedrijvigheid werd hun ontzegd. Daarenboven werd de circulatie van Belgische biljetten verboden. Dientengevolge moesten al de financiële verrichtingen zonder onderscheid in Frans geld geschieden.

De bankbedrijvigheid der Nationale Bank werd beperkt tot haar functie van Staatskassier en tot de bewaring harer goudvoorraden.

De voornaamste zorg der monetaire overheid was op de verdediging der valutareserves gericht. Te dien einde trof zij achtereenvolgens volgende maatregelen : instelling ten voordele van de Staat van het recht tot opeising der deviezenreserves; het in veiligheid brengen van de goudvoorraad der centrale bank; beperking der uitwisseling van Belgische biljetten tegen Franse; wijziging der pariteit tussen de Belgische en Franse frank, tussen de Belgische frank en het pond.

Bij haar aankomst in Frankrijk, trachtte de Regering aldaar voor de Belgische Staat de toepassing te bekomen van de besluitwet van 14 Mei betreffende de aangifte en de blokkering der deviezenreserves. Krachtens de overeenkomst van 7 Juni was het haar toegelaten de valutareserves van alle aard, in het bezit van Belgen in Frankrijk en Engeland, op te eisen. De mogelijkheden van eventuele opeising ten voordele van de Geallieerden werden door deze modaliteit uitgesloten. De Minister van Financiën bereidde eveneens een ontwerp voor tot blokkering van dit Belgisch bezit in het buitenland waarvan de eigenaars in België verbleven. Wegens de snelle wending der gebeurtenissen kon van het opeisingsrecht geen gebruik gemaakt, noch het hiermee verband houdende ontwerp toegepast worden.

Toen de opmarsch van het Duitse leger in Frankrijk onrustwekkende vormen aannam, besloot de Bank haar ganse goudvoorraad bij de *Federal Reserve Bank of New York* samen te brengen, een beslissing die bezwaarlijk kon worden uitgevoerd,

daar onze uitwijkingen zich op vreemde bodem in een ondergeschikte positie bevonden tegenover mensen en omstandigheden waarover zij geen enkel gezag uitoefenden. Uit dien hoofde moest de Regering noodgedwongen aan de Nationale Bank van België, onder de verantwoordelijkheid van de Schatkist, toelating verlenen om zich voor de beveiliging harer goudreserves tot die centrale banken te wenden waaraan zij te voren werden toevertrouwd.

De operaties verliepen niet zoals ze voorzien waren : de bewaargeving bij de *Banque de France* werd naar Frans West-Afrika overgebracht, waar de bezettings-overheid er in 1941 in slaagde haar ten eigen voordele te deblokken.

De regeling betreffende de uitwisseling van biljetten ten gunste der uitwijkingen werd menigmaal gewijzigd, hoofdzakelijk om de valutareserves te beschermen. Aanvankelijk werd geen maximum-bedrag vastgesteld. De uitwijkingen bezaten overigens een aanmerkelijk deel van de circulatie, daar een vierde der bevolking België had verlaten en ruime geldvoorraden met zich had meegenomen. De omwisselingen dreigden dan ook voor Frankrijk een oorzaak van moeilijkheden in het deviezenverkeer, en anderzijds, voor de Belgische monetaire overheid, een oorzaak van een massale goudafvloeiing te worden, daar ze haar noopten deviezen tegen goud aan te kopen. De enig mogelijke oplossing om de wegvloeiing van de kasvoorraad te stuiten was de beperking der omwisselbare bedragen en de gelijkstelling der parikoersen.

Nadat deze aanpassing sedert 30 Mei in overweging was genomen, werd ze op 7 Juni afgekondigd en trad drie dagen later in werking. Terzelfder tijd werd de pariteit tussen de Belgische frank en het pond op 176 vastgesteld.

Deze beslissing verwekte grote beroering bij de uitgeweken bevolkingsgroepen die inderdaad, t.o.v. de koers van vóór de overeenkomst, hun bezit uitgedrukt in Franse francs met 44 pCt. verminderd zagen. De redenen tot deze misnoegdheid waren des te meer aannemelijk daar het publiek de oorzaken dezer « devaluatie » niet gemakkelijk kon begrijpen noch aanvaarden. De hoofdoorzaak was ongetwijfeld de instandhouding onzer goudreserves. Doch hieraan moet worden toegevoegd dat zodra het duidelijk werd dat de frank niet meer door de Belgische economie zou worden ondersteund, zijn pariteit iedere grondslag miste en door de Geallieerden gecritiseerd werd.

De draagwijdte van de Frans-Belgische en Engels-Belgische accoorden reikte veel verder dan een aanpassing der pariteiten : in feite legden ze de bases voor de wederzijdse financiële en monetaire betrekkingen en behelsden o.m. de onderlinge verstrekking van kascredieten. Van 14 Mei af had de Regering dergelijke accoorden met Frankrijk en Engeland gesloten, doch zij werden nooit in toepassing gebracht. Op 7 Juni werd overeengekomen dat de respectieve nationale valuta waaraan de mede-contractanten voor

hun uitgaven in hun moederland en koloniën behoefte zouden hebben, wederzijds tegen de officiële koers zouden worden verleend door bemiddeling van het *Fonds de Stabilisation français* en het *Exchange Equalisation Fund* enerzijds, en van de Nationale Bank anderzijds.

Dank zij deze procedure konden deviezen tegen deviezen en niet tegen goud aangekocht worden. Doch daar het niet aan te nemen was dat België zijn goudvoorraad onaangeroerd liet terwijl de Geallieerden de hunne voor de gemeenschappelijke zaak aanwendden, werd overeengekomen dat de Regering een billijk deel der oorlogslasten zou dragen. Te dien einde moest ze de aangewende kascredieten gedeeltelijk in goud terugbetalen; tussen België en Frankrijk bedroeg de verhouding 50 pCt. Ofschoon ze niet kon verkrijgen dat het gezamenlijk bedrag harer uitgaven door wederzijdse credietverlening werd goedge maakt, had de Regering aldus nochtans het voordeel haar schulden slechts in een werkelijk gunstige contractuele verhouding met goud te moeten aflossen.

Op het ogenblik zelf waarop aldus de financiële grondslagen voor de Belgische bijdrage gelegd waren, werd de Frans-Duitse wapenstilstand gesloten. Hierdoor zag onze Regering zich vóór twee belangrijke problemen geplaatst: het eerste behelsde de omwisseling der biljetten, ditmaal van Franse in Belgische, het tweede de toekomstige bedrijvigheid der centrale bank.

Voor het eerste probleem diende van 27 Juni af een dringende oplossing gevonden.

De grondslag waarop de Belgisch-Franse overeenkomst van 7 Juni berustte, nl. een langdurige oorlogspanning van België in het buitenland samen met Frankrijk, werd door de gebeurtenissen teniet gedaan. Deswege werden de onderhandelingen aangevat tot herstel van de aanvankelijke pariteit en tot het bekomen van de omwisseling der in Frankrijk verkregen Franse francs op basis van Fr. fr. 144,40 voor B. fr. 100.

Per 1 Juli werd een schikking getroffen waarbij wederzijdse omwisselingen werden voorzien tegen bovengenoemde pariteit, doch voor een maximum van 2/3 van het bedrag in Franse francs die door omrekening van Belgische munten of biljetten verkregen waren.

Afgezien van enkele uitzonderingen werd deze regeling per 21 Juli van kracht. Haar toepassing was noch algemeen noch blijvend, en dit om verscheidene redenen waaronder: de territoriale splitsing van Frankrijk en de nagenoeg volledige onmogelijkheid om de biljetten van een zone naar een andere over te brengen, verkeersmoeilijkheden die binnen de zonen zelf niet alleen een hinderpaal waren voor de onderhandelingen betreffende de toepassingsmodaliteiten, maar daarenboven voor de verdeling der biljetten, verwickelingen ten slotte voortspruitend uit de tussenkomst der Duitse overheid bij alle onderhandelingen

tussen Frankrijk en België sedert het sluiten van de wapenstilstand. Dit alles had tot gevolg dat de omwisseling slechts in October zonder belemmering kon geschieden.

Onder dergelijke voorwaarden verkoos het merendeel der vluchtelingen, in tegenstrijd met de Franse wetgeving op de deviezen, hun Franse biljetten met zich mede te brengen. Hieruit vloeiden verliezen op de wisselkoers voort die vaak hoog opliepen, omdat de pariteiten die ondertussen door de Duitse overheid vastgesteld werden tussen de Belgische frank en de Reichsmark enerzijds en de Franse franc en de Reichsmark anderzijds, een aanmerkelijke wanverhouding in de Frans-Belgische muntpariteit aan beide zijden der grens veroorzaakten.

Een verder gevolg van de wending der krijgsverrichtingen in Frankrijk was de toestemming van de Belgische Regering, op 6 Juli, aan de Gouverneur der Bank om naar Brussel terug te keren. De repatriëring van de in Frankrijk gedeponeerde vermogens en waarden, natuurlijk met uitzondering van het goud, was op 2 Februari 1941 beëindigd.

De andere uitgeweken instellingen keerden tegelijk met de Nationale Bank terug.

Aan het einde van Juli waren de vluchtelingen grotendeels gerepatriëerd. De Regering verleende aan een deel der administratieve diensten de toelating om terug te keren, terwijl zij zelf, na een verblijf in Vichy tot 28 Augustus 1940, naar Londen vertrok waar zij met de hulp van enkele ambtenaren een aan de omstandigheden aangepaste administratie oprichtte.

De bezetting

Het Duits militair bestuur zonderde België af in een starre deviezencontrôle, die uiteindelijk tot doel had de in de bezette gebieden gebleven reserves ter beschikking van de bezetter te stellen.

In het raam der multilaterale clearing — waarvan Berlijn het centrum was — bracht de militaire overheid financiële betrekkingen met het buitenland tot stand, ten einde België in te schakelen in de directe invloedssfeer van het Reich en een aanzienlijk gedeelte van diens buitenlandse handel door het bezette land te doen financieren.

Het militair bestuur lokte de oprichting uit van een nieuwe uitgiftebank, ten einde te voorzien in alles wat, naar zijn mening, een leemte vormde; ze werd *nolens volens* het werktuig voor de deviezenreglementering en de afwikkeling der clearingtransfers.

Te dien aanzien richtte het een aangepaste contrôleorgaan in: het « Commissariaat bij de Nationale Bank », later ook genoemd « en bij de Emissiebank te Brussel ». Deze dienst kreeg zijn bevelen rechtstreeks van het hoofd van het militair bestuur — zolang België aan het gezag van de Militaire Bevelhebber was onderworpen — en vervolgens van de civiele commissaris. Hij had tot taak op de sector van het geldwezen, het crediet, de banken, de beurzen en

het verzekeringswezen toezicht uit te oefenen en hem bij wege van verordeningen te regelen.

Ofschoon hij de financiële organisatie van vóór de oorlog nagenoeg ongewijzigd liet voortbestaan, beperkte hij haar werkterrein om het aan zijn behoeften aan te passen.

In al de gevallen, waarin de Belgische overheid trachtte zich aan zijn eisen te onttrekken of weigerde er op in te gaan, beschikte het — buiten de dwangmiddelen op de persoon en de goederen der leiders — over een reeks indirecte middelen om drukking uit te oefenen: onder de meest doelmatige vermelden wij de bedreiging aan de Reichsmark gedwongen koers te geven en de mogelijkheid Reichskreditkassenscheine te emitteren.

Oprichting van de Emissiebank te Brussel

Na het vertrek van de Regering vormden de afwezigheid van de Nationale Bank en de vermindering der bankbiljettenvoorraden in het land aanwezig, een ernstige hinderpaal voor een zij het ook beperkte bedrijvigheid. Daar deze voorraden snel uitgeput geraakten, diende een oplossing gevonden voor de toekomst.

Reeds op 25 Mei werden door een groep personaliteiten uit de Belgische financiële wereld voorstellen gedaan met het oog op de oprichting van een autonome uitgiftebank. Deze voorstellen dienden tot uitgangspunt van een tegenvoorstel van het militair bestuur, dat op 13 Juni 1940 de oprichting van de nieuwe bank — waarvan het ontwerp door hem zelf werd uitgewerkt naar het model van de Emissiebank in Polen — afhankelijk stelde van de voorwaarde gans het apparaat van de Nationale Bank ter beschikking te stellen van de nieuwe instelling. Reeds op 27 Juni werd de oprichting van de Emissiebank te Brussel beslist (1) en werden de lokalen, het personeel en de inrichtingen van de centrale bank door de Belgische overheid ten behoeve van de Emissiebank opgeëist.

Daar de Nationale Bank van België besloten had naar België terug te keren, verzocht ze de Duitse overheid van de oprichting der nieuwe instelling af te zien. Deze laatste ging echter niet in op deze vraag en de *Emissiebank te Brussel* werd op 13 Juli in het leven geroepen.

Aldus had het bezette België twee circulatiebanken.

Van deze toestand werd onmiddellijk door de Duitsers partij getrokken. Ze meenden van de Emissiebank een instelling te maken waarover ze een volstrekte controle konden uitoefenen en aan de Nationale Bank alleen de zorg voor de behoeften der circulatie over te laten. De toenmalige pers liet te dien aanzien geen enkele twijfel bestaan (2).

(1) Verordening van 27 Juni, *Verordnungsblatt* van 6 Juli 1940, blz. 98.

(2) Cf. Dr W. Jungermann: « Emissionsbank im neuen Aussenhandel », *Brüsseler Zeitung*, 26 Juli 1940; Dr H. von Becker: « Die Kreditwirtschaftliche Entwicklung in Belgien seit der Deutschen Besetzung », *Bank-Archiv*, 1941, n° 1, blz. 11-13.

Hun bedoelingen stuitten echter op het verzet van de bestuurders der centrale bank, aan wie ze hun toestemming hadden verleend om terzelfder tijd het beleid van beide instellingen waar te nemen.

Daarenboven slaagde de Nationale Bank er vrij spoedig in het grootste deel van haar traditionele functies, die de Duitse overheid haar ten voordele van de Emissiebank had onttrokken, te heroveren. Begin Februari 1941 werd volgende verdeling vastgesteld.

De Emissiebank behield alle deviezen- en clearingtransacties; zij alleen deed de operaties waarbij de Duitse overheid of de Duitse lichamen betrokken waren; ze kreeg het beheer over de tegoeden in postrekening.

De operaties inzake credietverlening aan het particulier bedrijfsleven werden echter gedaan door de Nationale Bank die in principe de tot dusver door de Emissiebank uitgevoerde verrichtingen voor haar rekening nam; in de mate dat haar statuten zulks toelieten, gold zulks eveneens voor de operaties betreffende het crediet aan Staat en publiekrechtelijke lichamen.

* * *

Dit waren de grondslagen van de *central banking* tijdens de bezetting. De organische gebreken er van konden niet verhinderen dat de eenheid van de geld-evolutie gehandhaafd bleef en dat de vrije circulatie van de Reichsmark alsmede de totale economische inschakeling van België in het Reich vermeden werd.

Deze gebreken werden nochtans zeer opvallend wegens de bij verordening van 14 Juni (1) ingestelde controle van de Commissaris bij de Nationale Bank. Later bleek dat deze dienst tot doel had onder dwang alles te verkrijgen wat de circulatiebanken niet goedschiks wilden toestaan.

Uit de bevoegdheden die aanvankelijk aan de Commissaris t.a.v. de Nationale Bank en de Emissiebank waren toegekend, blijkt trouwens dat de Duitsers laatstgenoemde instelling als instrument voor hun financiële overheersing beschouwden. Zulks is gemakkelijk te begrijpen, zo rekening gehouden wordt met de verplichtingen voortvloeiend uit de wetten en gebruiken van de oorlog te lande voorzien in de Conventie van den Haag dd. 1 October 1907, luidens welke het de bezetter niet geoorloofd is de vigerende wetten in het bezette land te wijzigen, tenzij er absolute beletselen bestaan voor hun naleving of deze wijziging nodig zij voor het herstellen en de handhaving van de orde en het openbaar leven in het bezette gebied. Vandaar de oprichting van de nieuwe bank, ten aanzien waarvan het Duitse Commissariaat zich dadelijk buitensporige bevoegdheden aanmatigde, welke naderhand nog werden uitgebreid en, het recht

(1) *Verordnungsblatt*, 17 Juni 1940, blz. 48.

ten spijt, op de Nationale Bank zelf werden toegepast (1).

Een historisch overzicht van deze instellingen onder de bezetting valt buiten het kader van deze studie. Het kan worden samengevat in een ononderbroken strijd en voortdurende incidenten wegens de omstandigheid dat de militaire overheid haar onderrichtingen als bindend voor de banken beschouwde.

Het naast elkaar bestaan van de Nationale Bank en de Emissiebank was ongetwijfeld de meest opvallende gebeurtenis in de financiële geschiedenis van bezet België, daar de bezetter zich voor de dekking zijner behoeften de benodigde betalingsmiddelen direct of indirect via deze instellingen kon aanschaffen.

Clearing

Deze behoeften werden bevredigd enerzijds, door middel van betaling van de bezettingskosten en emissie van Reichskreditkassenscheine, en anderzijds bij wege van de clearing.

Doch reeds vóór het opleggen van een oorlogsschatting, stelde het militair bestuur de technische grondslagen vast voor een herstel der financiële betrekkingen tussen België en de vreemde, voornamelijk het Reich, zulks met de klaarblijkende bedoeling zich de bijdrage van 's lands industrie en handel te verzekeren bij de dekking van de nieuwe behoeften die in Duitsland tot uiting kwamen toen een uitbreiding der vijandelikheden voorzien werd.

In Juni 1940 werkte de Duitse overheid een regeling uit voor een clearingverkeer tussen België en Duitsland. Deze werd 1 Juli van kracht.

Het raam der compensatie werd later verruimd door speciale regelingen met resp. Nederland (2 Augustus 1940), Italië (24 September 1940), Zweden (27 September 1940), het Protectoraat Bohemen-Moravië (1 October 1940), Zwitserland (7 October 1940), Finland (1 November 1940), Joego-Slavië (13 November 1940), Bulgarije (9 December 1940), Noorwegen (18 December 1940), Hongarije (23 December 1940), Griekenland (28 December 1940), Denemarken (21 Januari 1941), het Generaal-Gouvernement (22 Januari 1941), Frankrijk (27 Januari 1941), Roemenië (28 Februari 1941), Slowakije (11 Juni 1941), de U.S.S.R. (23 April-22 Juni 1941), Servië (18 September 1941) en Kroatië (20 October 1941).

Wel is waar bood het compensatiestelsel ongetwijfeld niet te miskennen voordelen aan België, dat zijn handelsbetrekkingen met de vreemde, voor zover het economisch mogelijk was en met Duitsland in de mate van het moreel toelaatbare, diende te hervatten.

Doch het clearingstelsel, zoals het door de bezettende overheid was ingevoerd, bevatte in zich de kiem van grote tekortkomingen, waarvan de gevolgen

scherp tot uiting kwamen met ingang van het tweede jaar zijner werking.

Aan de clearing ontbraken de fundamentele waarborgen, eigen aan de tussen soevereine naties vrijelijk afgesloten accoorden. De hierboven vermelde regelingen — ook al vormden zij slechts het raam van de in clearing toelaatbare operaties — werden ingevoerd, zonder dat naar de instemming van de Belgische overheid gevraagd werd. De bezettende macht was derhalve volledig vrij deze regelingen naar eigen goeddunken te wijzigen. De nationale overheidslichamen konden haar niets anders tegenwerpen dan de wil tot verzet van een volk, onderworpen aan een algehele vreemde overheersing.

De voornaamste waarborg die de Belgische autoriteiten moesten ontberen was deze voortvloeiend uit het recht van toezicht, dat de contracterende Staten wederkerig op de transacties uitoefenen ten einde de balans van hun verrichtingen in evenwicht te brengen. Ze bezaten slechts dit recht t.a.v. de clearing met de landen, andere dan Duitsland, alsmede met de door het Reich geannexeerde gebieden; binnen deze grenzen konden de stortingen en betalingen in België slechts mits toestemming van de Verrekeningsdienst geschieden. Dit recht was dan nog niet volstrekt: het heeft de bezetter niet belet slinkse middelen aan te wenden om bepaalde transacties te zijnen voordele aan hun bestemming te onttrekken.

Wegens gebrek aan voorafgaande contrôle kon de bezettende macht naar eigen goeddunken en in de mate van haar behoeften de Belgisch-Duitse clearing steeds meer misbruiken in weerwil van de inspanningen der Belgische overheid om de clearing binnen de normale toegelaten grenzen inzake overschrijdingen en aard der transfers te handhaven.

Het Reich slaagde er in de te zijner beschikking staande faciliteiten uit te breiden door de oorspronkelijke bilaterale clearingregelingen in te schakelen in een multilateraal stelsel, waarvan de *Deutsche Verrechnungskasse* te Berlijn omstreeks einde 1940 de spil werd. Door de toepassing van ontwerpen die sedert 1935 in Europa vorm hadden aangenomen ten einde de hoofdgebreken van de bilaterale clearing te verhelpen, beweerde het Reich het middel te hebben gevonden waarbij het evenwicht werd verwezenlijkt, niet tussen de onderlinge partners, hetgeen onvermijdelijk zou leiden tot een krimp van de wereldhandel, maar wel tussen de gezamenlijke handels- of betalingsbalansen van een gegeven Staat en deze van alle andere Staten samen, hetgeen een evolutie in de betrekkingen met de afzonderlijke Staten volgens de natuurlijke economische voorwaarden moet mogelijk maken.

Dit is althans het theoretisch doel van de multilaterale clearing; practisch diende ze voor het Reich enkel als voorwendsel om de deviezensaldi, voortvloeiend uit de clearingoperaties tussen bepaalde landen, te zijnen nutte te kunnen gebruiken, vermits

(1) Verordening van 16 October 1940 (*Verordnungsblatt*, 19 December 1940, blz. 436); verordening van 16 Mei 1942 (*Verordnungsblatt*, 15 Mei 1942, blz. 909).

deze landen te Berlijn in Reichsmarken gecrediteerd werden, welke ook de deviezen waren, waarin deze saldi aanvankelijk luidden. Het voorgenomen evenwicht voor de gezamenlijke clearingoperaties tussen een gegeven Staat en al zijn partners samen werd noch voor België, noch voor een der andere in de multilaterale clearing betrokken landen, verwezenlijkt.

Dit régime, dat reeds op 2 September 1940 werd aangekondigd en van kracht werd op 1 December van hetzelfde jaar, was derwijze opgevat dat alle verichtingen met België ingeschreven werden op één enkele rekening, die in Reichsmarken in de boeken van de *Deutsche Verrechnungskasse* te Berlijn gehouden werd. Deze op naam van de Emissiebank geopende rekening werd gecrediteerd voor alle bedragen die in de vreemde ten gunste van Belgische schuldeisers werden gestort en gedebiteerd voor alle betalingsopdrachten die in België ten gunste van de vreemde werden gegeven. Als tegenwaarde van haar creditoperaties met de landen, andere dan het Reich, verkreeg België aldus niets dan marken, vermits alle deviezen, in ruil waarvan ze deze marken bekomen had, aan het Reich toebehoorden.

Er zij evenwel opgemerkt dat het bericht van 10 Juli aanvankelijk uitsluitend de in clearing toelaatbare betalingen voorzag, alsmede de omrekeningskoersen van toepassing voor de vereffening der rekeningen tussen compensatielichamen ter gelegenheid van de omrekening van derde deviezen in belga's of in Reichsmarken.

Overeenkomstig de tradities scheen deze regeling derhalve slechts handelstransfers te bedoelen in de mate van de mogelijkheden geboden door een strikte verrekening van de wederzijdse betalingen. Het vraagstuk van de eigenlijke vereffening van de ter betaling toegelaten bedragen bleef onopgelost. Normaal gesproken mochten geen onevenwichtigheden zich voordoen, behalve deze van voorlopige aard en voor zoverre de betrokken overheidsorganen er in toestemden.

Niets liet te dien tijde voorzien dat het militair bestuur nadien het kader der handelstransacties zou te buiten gaan en dat de omstandigheden de Belgische overheid er toe zouden nopen zich lijdelijk in een groeiende onevenwichtigheid te schikken, na alle beschikbare verweer- en verzetsmiddelen vruchteloos te hebben beproefd.

De ervaring der eerste tijden gaf trouwens te dien aanzien geen reden tot vrees, vermits de bezettende overheid haar verlangen had te kennen gegeven in voorkomend geval een beroep te doen op de middelen die vóór de oorlog veelvuldig werden aangewend om de stelsels van strikte compensatie soepelder te maken.

Wegens de onontkoombare noodzakelijkheid met het Reich handel te drijven, en de onmogelijkheid de clearing door het particulier crediet te laten finan-

cieren, werd het Departement van Financiën er op 18 Juli toe gebracht het in de meeste bezette landen gehuldigd principe van de staatsfinanciering der voorlopige overschrijdingen te aanvaarden, waarbij de Schatkist zich de nodige gelden aanschafte door middel van voorschotten door de circulatiebank.

Het maakte zijn aanvaarding echter van twee essentiële voorwaarden afhankelijk: de creditsaldi moesten binnen de door hem vast te leggen grenzen blijven; het Reich moest aan België een — althans approximatieve — tegenwaarde in voedingsmiddelen leveren.

Om technische redenen leek het toentertijde nochtans verkieslijk de financiering der uitbetalingen onder staatswaarborg rechtstreeks aan de Emissiebank op te dragen, mits de bepaling dat de overschotten binnen de door het Departement van Financiën vastgelegde grenzen moesten blijven.

Deze procedure leek onbetwistbare voordelen te bieden: wegens de staatswaarborg en het juridisch statuut van de Bank moesten de toegelaten operaties beantwoorden aan bovenvermelde economische en morele eisen; daarbij deden de uitbetalingen, die binnen het raam der bankverrichtingen vielen, een commerciële schuldvordering ontstaan die logischerwijze aan de willekeur van het Reich moest ontsnappen; ten slotte mocht gehoopt worden dat de Emissiebank, bij wege van bijzondere overeenkomsten met de Reichsbank, dé waarborgen zou kunnen bekomen, welke de bezettende macht niet formeel aan de Staat had willen toekennen: voornamelijk de gelijkheid der voordelen van onmiddellijke uitbetaling die aan de schuldeisers in België werden toegekend.

Na met de Reichsbank een conventie te hebben afgesloten die haar de voormelde waarborgen had moeten verzekeren, moest de Emissiebank echter tot haar schade vaststellen — zoals het trouwens gebeurde in alle andere Staten die in het systeem van de multilaterale clearing waren ingeschakeld — dat het Reich er geleidelijk een instrument van onteigening van maakte.

De verantwoordelijkheid der twee circulatiebanken, waarvan de tweede haar biljetten in leen gaf aan de eerste, nam hierdoor hoe langer hoe duidelijker vormen aan. De vraag of ze, in overleg met het Departement van Financiën, al dan niet hun diensten verder aan de gemeenschap zouden verlenen, werd op een des te acuter wijze gesteld daar ze in den beginne slechts over zeer onvolmaakte contrôlemiddelen beschikten en ze noch het gezag, noch het vermogen hadden om een economische bedrijvigheid te remmen die zich steeds meer ten voordele van de vijand ontwikkelde.

Het antwoord op deze zo beangstigende vraag werd hun gegeven door de houding van de ganse natie: de harde oorlogswet en de dwingende verplichting bestaansmogelijkheden te verschaffen aan de bevolking hebben hen er toe genoopt zich te onderwerpen.

De eigen verantwoordelijkheid van de Nationale Bank op monetair gebied legde haar overigens een bijkomende en dwingende verplichting op om aldus te handelen; inderdaad, zo ze de emissie van biljetten direct onder staatswaarborg, of indirect door het verstrekken van voorschotten aan de Schatkist — in geval zij zelf de clearing had gefinancierd — had stopgezet, dan zou zulks stellig de eenheid der circulatie in gevaar hebben gebracht en zelfs ongetwijfeld Duitsland er toe hebben aangezet de tol- en deviezen-grenzen tussen België en het Reich af te schaffen.

Ze zag zich aldus vóór de noodzakelijkheid geplaatst verder te functionneren in zover de clearing haar handelskarakter behield en binnen de grenzen van de goedkeuring door de hogere nationale overheid.

Doch weldra moest men berusten in een gedeeltelijke verdwijning dezer beperkingen. De bezetter maakte van zijn dwangmethodes een systeem en de resultaten van het verzet leverden slechts weinig op t.o.v. de omvang zijner afpersingen. Iedere opzettelijke vertraging der betalingen, iedere weigering tot betaling gaven aanleiding tot dwingende instructies en soms tot bedreigingen, welke, zo ze werden uitgevoerd, het bestaan zelf van 's lands openbare en particuliere credietinstellingen hadden in gevaar gebracht.

De door het Departement van Financiën verstrekte waarborg betrof ieder nadeel, dat kon voortvloeien hetzij uit de waardevermindering, hetzij uit de nietbetaling van bedragen in Reichsmarken, in Belgische franken en in vreemde valuta afkomstig van de tegeldemaking van bedoelde Reichsmarken (creditsaldi bij de *Deutsche Reichsbank*, de *Deutsche Verrechnungskasse*, de *Reichskreditkassen* of, exceptioneel, bij andere vreemde banken), welke bedragen de Emissiebank, naar luid van art. 13 (3°) van haar statuten, gemachtigd was aan te houden.

Hij dekte derhalve de risico's verbonden aan de tegoeden, welke de tegenwaarde van de clearing-uitbetalingen en de uitwisseling der Reichskreditkassenscheine vormden, doch niet van de tegoeden in Franse en Nederlandse bankbiljetten, ontstaan uit hoofde van de uitwisseling aan vluchtelingen en grensgangers.

Het bedrag van deze waarborg, dat bij besluit van 31 Augustus 1940 op één milliard frank was vastgesteld, werd de 20e November daaropvolgend tot anderhalf milliard verhoogd.

Weldra bleek dat de toeneming van het clearing-saldo door geen enkel plafond zou kunnen gestuit worden. Tot 5 November 1941 werd nochtans geaarzeld om het plafond op te heffen daar de Duitse overheid inmiddels pogingen aanwendde om in de clearing financiële transfers, o.m. betreffende de tegeldemaking van participaties in het buitenland, te doen opnemen, en zij de afschaffing van deze grens als een stilzwijgende onderwerping aan haar eisen had kunnen beschouwen. Toen de Duitse overheid een der-

gelijke interpretatie niet kon inroepen wegens het besliste verzet van de Bank tegen de opnemng van dergelijke transfers in de clearing, werd het plafond afgeschaft.

Bedrijvigheid der « Reichskreditkassen »

Het feit dat het militair bestuur eerst de clearing inrichtte vooraleer aan het land een oorlogsschatting op te leggen waartoe het door de internationale conventies gerechtigd was, moet worden verklaard door het bestaan der *Reichskreditkassen*. Hun hoofd functie immers bestond er in de gevechtstroepen, alsmede de administratieve bezettingstroepen en -overheid, met betalingsmiddelen te voorzien, in afwachting dat de oorlogslasten zouden betaald worden.

Voor de bezetter was dit zeer voordelig: contante betaling, tijdsbesparing voor de gevechtstroepen, gemakkelijke mobilisatie der voorraden door de bezettingstroepen. Deze *Reichskreditkassen* konden trouwens geroepen worden om gelijkaardige functies aan deze van een circulatiebank te vervullen in geval het bank-, monetair of financieel apparaat van het bezette gebied ontwricht was. Bij het begin van de bezetting had het militair bestuur het beroep op de *Reichskreditkasse* aldus in overweging genomen. Onnodig te verklaren dat de Belgische overheid niet inging op dit voorstel.

In het raam van hun emissiedepartement traden de *Reichskreditkassen* dan ook op als voorlopige circulatiebanken van een zeer speciaal type, die aanvankelijk over een relatief geringe biljettenreserve beschikten, om de behoeften aan betalingsmiddelen, welke momenteel door de bezettingsautoriteiten niet op een andere wijze konden worden voldaan, te dekken. Daar de Reichskreditkassenscheine een passief vormden voor het Reich, spande de bezetter zich trouwens in om ze zo spoedig mogelijk, en zulks op de kosten van het bezette land, aan de omloop te onttrekken, onder voorwendsel dat ze dienden beschouwd als een voorschot van de *Reichskreditkassen* op de bezettingskosten.

De door de *Reichskreditkasse* geëmitteerde biljetten werden in omloop gebracht op grond van een verordening van de bezettende macht, waarbij aan deze biljetten wettelijke koers werd toegekend; evengoed als de nationale valuta van het bezette land hadden ze onbeperkte betaalkracht. Zij werden met een bepaalde parikoers (1) in de nationale circulatie ingeschakeld,

(1) Bij het begin van de bezetting hield bedoelde parikoers niet steeds rekening met de vóór-oorlogse pariteit tussen de valuta van het bezette land en de Reichsmark. Er gebeurde bijna altijd een valorisatie der valuta van het bezette land, daar de pariteit in afgeronde cijfers vastgesteld werd ten einde de omwisselingen door de bezettingstroepen te vergemakkelijken, tijd uit te sparen, en de bevolking der bezette landen sneller met de Reichskreditkassenscheine vertrouwd te maken.

Na enkele weken of maanden bezetting, toen de buitenlandse handel hernam tussen de bezette gebieden en Duitsland, keerden men gewoonlijk tot de oude pariteit terug. Het nagestreefde

(Zie vervolg van deze nota op volgende bladzijde.)

zonder dat zij gangbaar waren in Duitsland (1). Daar ze in Reichsmarken gesteld waren, konden de verschillende bezette landen, spijt het uitvoerverbod, als communicerende vaten dienen. Tal van frauduleuze handelingen werden trouwens begaan, hetzij door clandestiene invoer van Reichskreditkassenscheine die tegen goedkope prijs in de Oostelijke gebieden werden aangekocht, hetzij door winstgevend arbitrageverrichtingen op vreemde deviezen bij wege van deze « Scheine ».

Blijkbaar voerden de *Reichskreditkassen* in België voornamelijk een politiek van geldvoorziening. Hun rol in 's lands financiële economie was van den beginne af relatief weinig belangrijk, daar de banken over ruime kasmiddelen beschikten en de particulieren tijdens de « zonderlinge oorlog » vrij sterke liquide reserves hadden aangelegd.

Hoe beperkt deze rol ook was, ze bracht nochtans ernstige gevaren met zich mede, niet alleen op monetair gebied maar vooral omdat men zich onmogelijk rekenschap kon geven van de omvang der behoeften, die de bezetter aldus buiten weten van de nationale overheid kon voldoen en België anderzijds aan het risico blootstond tweemaal bezettingskosten te betalen, zolang de Reichskreditkassenscheine in omloop bleven.

Vóór de storting van het eerste voorschot op de bezettingskosten maakte het militair bestuur trouwens tegelijkertijd gebruik van verschillende methodes om in zijn behoeften te voorzien : opeisingen of aankopen betaald met biljetten van de *Reichskreditkasse* of met opeisingbons, prestaties in natura of in geld van politieke en economische verenigingen. Diezelfde methodes werden ook voor andere doeleinden angewend, met name om te voorzien in de behoeften der opmarcherende legers of zelfs der tegen Frankrijk of Engeland ingezette strijdkrachten.

Zulks kwam onmiddellijk neer op een dubbele betaling vermits enerzijds, de aankopen, opeisingen en prestaties betaald werden met papier dat niet gangbaar was in het Reich doch in de Belgische monetaire kringloop werd ingeschakeld en anderzijds, diezelfde aankopen, opeisingen en prestaties naderhand in Belgische franken aan het Reich werden terugbetaald.

De enig toelaatbare oplossing bestond er dus in deze « Scheine » uit de omloop terug te trekken om zodoende een vaststaande vordering op de *Reichskreditkasse* te verkrijgen, hetgeen geschiedde door tussenkoms van de Emissiebank.

(Vervolg van nota (1) op vorige bladzijde.)

doel was de buitenlandse handelsbetrekkingen onafhankelijk van de krijgsvaarrichtingen zoveel mogelijk te normaliseren. Hieronder volgen enige voorbeelden van deze aanpassingen :

	Begin der bezetting	Per 30 April 1941
100 Deense kroon	R.M. 50,—	R.M. 49,—
100 Noorse kroon	60,—	57,—
100 Nederlandse gulden	150,—	132,70
100 Belgische frank	10,—	8,—
100 Luxemburgse frank	12,50	10,—
100 lei	2,04	1,66

Zulks was echter niet het geval voor de Franse franc, die sinds het begin op de pariteit Fr. fr. 20 = R.M. 1 gehandhaafd bleef.

(1) *Reichsanzeiger*, 28 September 1940, nr 227.

Bezettingskosten

Het eerste voorschot op bezettingskosten werd op 26 Juli 1940 geëist. Zo dit in principe aanvaardbaar leek, was zulks niet het geval t.a.v. zijn modaliteiten en quantum. De door het militair bestuur gestelde eis preciseerde noch de duur noch de aard der te dekken behoeften. Ze verschafte derhalve geen enkele waarborg voorzien door het bij de vierde Conventie van Den Haag geannexeerde Reglement op de oorlogswetten en -gebruiken, waarbij aan de bezetter wordt toegelaten buiten de normale belastingen om, andere schattingen in geld te heffen, uitsluitend ten behoeve van het leger of het bestuur van het bezette land.

De Secretaris-generaal van Financiën eiste dat het militair bestuur in de toekomst het bedrag zou vaststellen der maandelijkse door de bevolking te dragen lasten, met inachtneming niet alleen der bepalingen van voornoemde Conventie, maar tevens met de lasten die door de bevolking normaal konden gedragen worden, vermits bovenvermeld Reglement voor iedere oorlogsbijdrage de grens oplegde « voortkomend van 's lands hulpbronnen ».

Op 20 Augustus 1940 werd een eerste storting gedaan van fr 3 milliard. Een tweede bedrag van fr 2,5 milliard werd tussen 3 December 1940 en 20 Januari 1941 in vijf gelijke schijven betaald.

Pas in Februari 1941 trad het door de Secretaris-generaal van Financiën verlangde régime der maandelijkse stortingen in werking : tot in October 1941 bedroegen deze fr 1 milliard per maand en sedertdien fr 1,5 milliard.

De gezamenlijke bezettingskosten aan de bezetter betaald bereikten fr 67 milliard.

Deviezenreglementering

Dit geheel van maatregelen, tot dekking der behoeften van de bezetter aan Belgische betaalmiddelen werd door deze laatste aangevuld door een deviezenreglementering, waarbij hij trachtte zich de vreemde betaalmiddelen, waarover België beschikte, toe te eigenen.

Zij was grotelijks ingegeven door de reglementering van kracht in het Reich. Haar uitgesproken « bezettingskarakter » (*obsidional*) kwam tot uiting in de blokkering en de beschikbaarstelling aan het Reich — althans in principe — van alle aan Belgen toebehorende reserves aan deviezen, waaraan het Reich behoefte zou kunnen hebben (1). Ze was duidelijk

(1) Basisverordening van 17 Juni 1940 (*Verordnungsblatt*, 27 Juni 1940, blz. 71); uitvoeringsverordeningen van 6 Juli 1940 (*Verordnungsblatt*, 10 Juli 1940, blz. 129), van 2 Augustus 1940 (*Verordnungsblatt*, 7 Augustus 1940, blz. 141), en 13 Augustus 1940, blz. 153), van 7 Augustus 1940 (*Verordnungsblatt*, 22 Augustus 1940, blz. 174), van 23 Augustus 1940 (*Verordnungsblatt*, 30 Augustus 1940, blz. 180), van 27 Augustus 1940 (*Verordnungsblatt*, 30 Augustus 1940, blz. 197), van 14 September 1940 (*Verordnungsblatt*, 28 September 1940, blz. 213), van 23 October 1940 (*Verordnungsblatt*, 25 October 1940, blz. 253), van 17 Februari 1941 (*Verordnungsblatt*, 20 Februari 1941, blz. 514), van 7 Maart 1941 (*Verordnungsblatt*, 10 Maart 1941, blz. 537), van 19 September 1941 (*Verordnungsblatt*, 24 September 1941, blz. 718), van 10 Maart 1942 (*Verordnungsblatt*, 12 Maart 1942, blz. 848), van 4 Mei 1942 (*Verordnungsblatt*, 22 Mei 1942, blz. 917), van 30 Juni 1943 (*Verordnungsblatt*, 13 Juli 1943, blz. 1361), van 29 Juli 1943 (*Verordnungsblatt*, 9 Augustus 1943, blz. 1376).

onderscheiden van de Belgische wetgeving op het ogenblik van de Duitse inval; deze laatste bleef beperkt tot de principes van verdediging der valuta zodat alleen contrôle werd ingevoerd op de operaties, waardoor deze verdediging in gevaar kon worden gebracht.

Het Reich kon deze contrôle klaarblijkelijk slechts uitbreiden tot de in België voorhanden deviezen of tot de deviezen, die aan Belgen toebehoorden doch in andere bezette landen in deposito gegeven waren. Doch binnen deze grenzen dreef het zijn navorsingen naar edele metalen en deviezen, nuttig voor de verwezenlijking van zijn doeleinden, tot het uiterste. Aldus werd het begrip deviezen tot goudafval en tot alle edele metalen, andere dan goud, verruimd. In dezelfde gedachtengang werden de koloniale met de vreemde effecten gelijkgesteld, zodat de Belgische portefeuille van koloniale waarden aan de voortdurende bedreiging van verbeurdverklaring blootstond. Werden aan vergunning onderworpen alle, om het even welke operaties, onverschillig hun doel, met uitzondering evenwel der verrichtingen over minieme bedragen voor het grensverkeer. Ten slotte werd aan de Belgische houders in principe de verplichting opgelegd aangifte en afstand te doen van vreemde waarden, schuldvorderingen en wissels op het buitenland, goud, edele metalen, papier en effecten in buitenlandse deviezen.

Doch, terwijl de intrekking kon worden bekomen van de verplichting tot afstand der effecten, bleef ze voor goud en deviezen gehandhaafd. Er zij op gewezen dat deze verplichting dank zij een behendige tactiek niet ten voordele van Duitsland werd opgelegd: het militair bestuur bezat immers in België geen opeisingsrecht op de aan particulieren toebehorende schuldvorderingen, waarden of deviezen. Het bleef binnen het raam der internationale wetten, toen het de verplichting tot afstand ten gunste van de Emissiebank voorschreef. Op het juridisch plan kon dergelijke operatie desnoods beschouwd worden om *in extremis* te worden aangewend bij de voorziening in de deviezenbehoeften van het bezette land, of als aanvullende dekking voor zijn nieuwe bankbiljetten-uitgiften, welke mogelijkheden blijkbaar onder de toepassing vallen van de voorschriften der Conventie van Den Haag.

Werden met de toepassing van de deviezenreglementering belast: de *Oberfeldkommandanten* en *Feldkommandanten*, bijgestaan door de « deviezenafdelingen » van het militair bestuur, de *Reichskreditkassen* en het *Devisenschutzkommando*. Op 23 October 1940 kreeg de Verrekeningsdienst, ressorterende onder het Ministerie van Economische Zaken, opdracht naast de Duitse lichamen deze reglementering in toepassing te brengen.

Binnen dit raam oefende de Verrekeningsdienst voortaan de functies uit van een deviezenbureau, zonder dat hij zich aan de directe contrôle van de bezetter kon onttrekken; deze contrôle was uiterst

streng voor alle sectoren die van belang waren voor de behoeften van de Duitse oorlogseconomie. Het optreden van de Verrekeningsdienst was nochtans onbetwistbaar nuttig t.a.v. het toezicht op de sectoren die, hoewel zonder onmiddellijk belang voor het Reich, toch van betekenis waren voor België, en zonder zijn tussenkomst volledig zouden verwaarloosd zijn.

Voor de uitoefening der contrôle bediende het Duitse reglementeringssysteem, buiten de *Reichskreditkassen*, zich nog van het Belgisch bankapparaat. De hoedanigheid van deviezenbank, d.w.z. van instelling die inzake deviezen door de bevoegde overheidslichamen werd erkend, werd nochtans slechts aan enkele banken toegekend: zij alleen werden tot de deviezenhandel toegelaten, terwijl al de andere werden uitgesloten. Hun bevoegdheid was evenwel ten zeerste beperkt; ze traden enkel op als tussenpersonen voor degenen die vergunningen wensten te bekomen; wanneer zij transacties voor eigen rekening deden, dan moesten zij aan dezelfde voorwaarden voldoen als de particulieren.

De Nationale Bank van België werd te allen tijde als particuliere instelling aangezien. De hoedanigheid van « deviezenbank » werd haar ontnomen.

Daarentegen blijkt duidelijk uit de richtlijnen, vervat in de uitvoeringsverordeningen, dat de Emissiebank het voorrecht inzake valutatransacties bezat en ze te dien aanzien de rol van centraal uitvoerend orgaan vervulde; volgens de wettelijke beschikkingen had ze geen enkel recht van initiatief.

De aangifte en blokkering der vreemde waarden en hiermee gelijkgestelde effecten — met name de koloniale waarden — boden aan de Duitse overheid een dubbel voordeel: ze maakten het haar immers mogelijk de markt van deze waarden te controleren en zich een zeker aantal er van aan te schaffen. Zelfs op deze wijze kon ze slechts de hand leggen op een gering aantal effecten, welke overigens van relatief gering belang waren voor de Belgische volkshuishouding.

De handel in genoteerde koloniale waarden werd toegelaten in zoverre deze plaats vond tussen niet-vijandige ingezetenen en de overdracht der effecten geschiedde van de ene geblokkeerde rekening naar de andere. De andere vreemde en er mede gelijkgestelde waarden mochten slechts verhandeld worden, mits toelating van de Verrekeningsdienst.

Een valutamarkt bestond niet meer onder de bezetting. De transacties bleven beperkt tot eenvoudige omwisseling van biljetten tegen de koersen van kracht in het Reich. Deze laatste werden bepaald volgens de koers van de voorgaande dag te Berlijn.

11 — DE ALGEMENE FINANCIËLE LASTEN VAN DE STAAT

Evolutie der financiële lasten

Zoals steeds in oorlogstijd — en ditmaal wellicht meer dan ooit — werd de evolutie van de algemene financiële toestand beheerst door de enorme behoef-

ten van de Staat, die wegens de lasten die hem door de bezetter werden opgelegd, verdubbeld waren.

In een tijdsverloop van twee en vijftig maanden (Mei 1940-Augustus 1944) beliepen de openbare uitgaven *fr* 160,8 milliard. Zo daarbij rekening wordt gehouden met de clearingtransfers, die rechtstreeks door de Emissiebank werden gefinancierd (*fr* 62,7 milliard) en de uitwisseling van Reichskreditkassenscheine (*fr* 4,3 milliard), dan komt men tot een bedrag van *fr* 227,8 milliard.

Dit laatste valt als volgt uiteen : *fr* 87,8 milliard nationale uitgaven en *fr* 140 milliard financiële lasten voortvloeiend uit de bezetting, zegge resp. 38,5 pCt. en 61,5 pCt. van het totaal.

Deze wanverhouding had enorme afmetingen aangenomen. Ze komt nog duidelijker tot uitdrukking zo rekening gehouden wordt met het feit dat een gedeelte der nationale uitgaven in werkelijkheid slechts neerkomt op een voorschot dat door de Belgische overheid aan de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen en aan de Regie van Posten, Telegraaf en Telefoon verstrekt werd wegens schuldvorderingen die beide maatschappijen op de Duitse overheidsorganen bezaten. Zulks in acht genomen, mogen we zeggen dat de bezettingslasten *fr* 147,8 milliard bereikten, zegge 64,9 pCt. van het totaal.

De eisen der Duitse overheid hadden van in den beginne niet de hierboven vermelde verhouding aangenomen. Ze volgden van nabij de ontwikkeling der vijandelijkheden. Het begrip « totale oorlog » werd trapsgewijze ook toegepast op de exploitatie der bezette landen. Naar gelang van de behoeften, werd het door het Duitse bestuur als argument aangevoerd om zijn afpersingen te rechtvaardigen : vooreerst, aankopen van een aanzienlijk deel der gereglemeenterde productie en der voorraden; vervolgens, een beroep op de zwarte markt, toen deze zich uitbreidde; aanvankelijk, vrije aanwerving van werkkrachten; daarna, wegvoering der arbeiders.

Aldus wordt verklaard dat de toeneming der aan de bezetter verschaft betaalmiddelen weldra deze van de nationale uitgaven overschreed : de eerste stegen achtereenvolgens van *fr* 7,7 milliard (einde 1940) tot *fr* 32,6 milliard (einde 1941), *fr* 69,7 milliard (einde 1942), *fr* 112,8 milliard (einde 1943) en *fr* 140,1 milliard bij de bevrijding. Op dezelfde tijdstippen beliepen de nationale lasten resp. *fr* 9,9 milliard, *fr* 29,2 milliard, *fr* 48,6 milliard, *fr* 70,3 milliard en *fr* 87,8 milliard.

Deze gezamenlijke lasten kunnen als volgt worden ingedeeld : bezettingskosten *fr* 67,1 milliard (47,9 pCt.), creditsaldo van de clearingtransacties *fr* 62,7 milliard (44,7 pCt.), saldo der uitgewisselde Reichskreditkassenscheine *fr* 4,3 milliard (3,1 pCt.), kosten voor huisvesting en installatie der troepen *fr* 5,8 milliard (4,2 pCt.), vergoedingen aan Reichs-

onderhorigen (1) *fr* 161 miljoen (0,1 pCt.). Zo in aanmerking genomen wordt, dat de laatste twee posten aan de oorlogscontributie verwant zijn en dat, historisch gezien, de emissies van Reichskreditkassenscheine met deze contributie kunnen worden gelijkgesteld, dan beliep ze in het geheel *fr* 77,4 milliard, zegge 55,2 pCt. van de gezamenlijke lasten.

Deze laatste gelijkstelling is aanvaardbaar uit historisch en politiek oogpunt, doch niet in rechte. Het Departement van Financiën heeft overigens zelfs niet eens de wettelijkheid erkend van de als bezettingskosten geëiste bedragen, evenmin als de Duitse zienswijze volgens dewelke de bedragen, besteed aan de intrekking der Reichskreditkassenscheine, een voorschot op deze lasten zouden vormen.

Het hoeft geen betoog dat het militair bestuur zich niet stoorde aan de Belgische argumenten. Bezettingskosten, clearing, emissie van « Scheine » waren z.i. eenvoudig afwisselende middelen om een zelfde doel te bereiken : dekking van zijn algemene kasbehoeften (2).

Door dit procédé slaagde het er in voortdurend de navorsingen in de war te sturen, die de Belgische overheid, spijt het verbod, ondernam ten einde zich er van te vergewissen of de door haar uitbetaalde bedragen verband hielden met volkenrechtelijk geoorloofde doeleinden, wat de oorlogsbijdrage betreft, en met zuiver commerciële verrichtingen wat de clearing aangaat.

Het militair bestuur maakte trouwens nooit een geheim van zijn handelwijze. Ieder verzoek van de nationale overheid aan het Reich om een grens te stellen aan zijn gezamenlijke eisen, werd verworpen; telkenmale ze een verlaging der bezettingskosten aanvraag, werd haar geantwoord dat een event. vermindering een verhoging der clearingtransfers of een emissie van « Scheine » met zich zou brengen; telkens ze eiste dat in de clearing alleen de handelstransacties zouden worden opgenomen, werd haar de keus gelaten tussen de handhaving van de clearing in de bestaande toestand en een zuivering er van doch gepaard met een vermeerdering der bezettingskosten.

Financieringswijzen

Hoe heeft het land deze enorme uitgaven bestreden ?

Van 10 Mei 1940 tot einde Augustus 1944 beliepen de gewone en buitengewone uitgaven, excl. degenen die gedekt werden door de circulatiebank, *fr* 160.865 miljoen. Ze werden als volgt gedekt :

- 1) Belastingen : *fr* 65.102 miljoen, zegge nagenoeg 40,6 pCt. van het totaal;
- 2) Leningen : *fr* 77.891 miljoen, zegge nagenoeg 48,6 pCt. van het totaal;

(1) Het betreft hier vergoedingen voor oorlogsschade sedert 1940 opgelopen door Duitse onderdanen in België.

(2) Sedert Augustus 1942 kwamen de Reichskreditkassenscheine in dit opzicht niet meer in aanmerking.

3) Papiergeld :

- a) Schatkistcertificaten in portefeuille van de Nationale Bank en van de Emissiebank :
fr 13.927 miljoen of nagenoeg 8,7 pCt. van het totaal ;
- b) munten en muntpapier uitgegeven door de Schatkist :
fr 3.433 miljoen of nagenoeg 2,1 pCt. van het totaal.

Zo hieraan de uitgaven, gedekt door de circulatiebank, worden toegevoegd (clearing en intrekking van Reichskreditkassenscheine), dan blijkt de toestand zeer verschillend :

- 1) Belastingen : *fr* 65.102 miljoen, zegge 28,6 pCt. van het totaal ;
- 2) Leningen : *fr* 77.891 miljoen, zegge 34,3 pCt. van het totaal ;
- 3) Papiergeld :

- a) Schatkistcertificaten in portefeuille van de Nationale Bank en van de Emissiebank :
fr 13.927 miljoen, zegge 6,1 pCt. van het totaal ;
- b) rechtstreeks door de circulatiebank gedekte uitgaven :
fr 66.948 miljoen, zegge 29,5 pCt. van het totaal ;
- c) munten en muntpapier uitgegeven door de Schatkist :
fr 3.433 miljoen, zegge 1,5 pCt. van het totaal.

Gaan we na in hoeverre deze uitgaven werden gedekt door middelen die geen onmiddellijk gevaar voor de na-oorlogstoestand van geldwezen en openbare financiën opleveren, dan dient volgende klassering gemaakt :

Dekkingsmiddelen die geen onmiddellijk gevaar opleveren (A) :

- 1) Belastingen : *fr* 65.102 miljoen ;
- 2) Leningen :
 a) op lange termijn : *fr* 5.184 miljoen ;
 b) op halflange termijn : *fr* 36.738 miljoen ;
- 3) Munten en muntpapier uitgegeven door de Schatkist : *fr* 3.433 miljoen.

T'e zamen : *fr* 110.457 miljoen, zegge 48,6 pCt. van het totaal.

Dekkingsmiddelen die een onmiddellijk gevaar opleveren (B) :

- 1) Kortlopende leningen :
 a) op de markt : *fr* 35.969 miljoen ;
 b) Nationale Bank en Emissiebank : *fr* 13.927 miljoen ;
- 2) Rechtstreeks door de circulatiebank gedekte uitgaven : *fr* 66.948 miljoen.

T'e zamen : *fr* 116.844 miljoen, zegge 51,4 pCt. van het totaal.

Onderstaande cijfers geven weer in welke mate deze verschillende dekkingsmiddelen sedert het uitbreken van de oorlog werden aangewend (in pCt. van het totaal) :

Jaar	Belastingen	Leningen	Geld	Middelen A	Middelen B
1940 (1).....	28	20	52	37	63
1941.....	34	29	37	55	45
1942.....	29	29	42	45	52
1943.....	27	44	29	48	52
1944 (2).....	26	38	36	49	51

(1) Juni-December.

(2) Januari-Augustus.

Een eerste vaststelling komt uit de beschouwing dezer cijfers naar voren : t.a.v. het inflatiegevaar in de onmiddellijke na-oorlogsperiode is de toestand aanhoudend verergerd wegens het groeiend aandeel van de rechtstreeks door de circulatiebanken gedekte uitgaven en de bij de credietinstellingen geplaatste kortlopende leningen. Afgezien van het jaar 1940, toen de financiering der nieuwe uitgaven diende georganiseerd, steeg het aandeel der inflationele dekkingsmiddelen van 45 pCt. in 1941 tot 51 pCt. in 1944. Van de gezamenlijke uitgaven sedert Mei 1940 werden 51,4 pCt. gedekt door de emissie van biljetten en Schatkistbons.

De toestand doet zich ietwat minder onrustwekkend voor, zo abstractie gemaakt wordt van de bezwaren die gewoonlijk aan de korte termijn worden toegeschreven. Uit die gezichtshoek beschouwd, omvatten de dekkingsmiddelen voor 28,6 pCt. belastingen, voor 34,3 pCt. leningen en voor 37,1 pCt. papiergeld.

De niet door belastingen gedekte uitgaven bereikten derhalve 71,4 pCt. tegen 63,4 pCt. in 1940, 37 pCt. in 1938, 38,6 pCt. in 1933 en 41,8 pCt. in 1930, toen de economische crisis in volle hevigheid woedde.

Zo evenwel rekening gehouden wordt met de vermeerdering der fiscale inkomsten, de vermindering van het belastingobject en de belastingvlucht van nagenoeg alle winsten, voortkomend van ongeoorloofde transacties, blijkt een zeer aanzienlijke fiscale inspanning te zijn geleverd. De inkomsten bereikten *fr* 13.825 miljoen in 1942 en *fr* 15.189 miljoen in 1943, tegen slechts *fr* 9.836 miljoen in 1929.

Het aandeel der uitgaven, gedekt door tussenkomst van de circulatiebanken, beliep 52 pCt. in 1940, 37 pCt. in 1941, 42 pCt. in 1942, 29 pCt. in 1943 en 36 pCt. in 1944. Deze afnemning dient toegeschreven aan de vermindering van de portefeuille Schatkistcertificaten van de Nationale Bank : ze daalde van *fr* 16.607 miljoen einde December 1942 tot *fr* 13.927 miljoen einde Augustus 1944.

Het aandeel der op de markt geplaatste leningen in de dekking der gezamenlijke uitgaven beliep 44 pCt. in 1943, tegen resp. 27 pCt., 29 pCt. en 20 pCt. in 1942, 1941 en 1940.

Opslorping der koopkracht

Blijft nog te onderzoeken of de financiële politiek tijdens de bezetting bevrediging geschonken heeft; hiertoe dient nagegaan of de overheid de nieuwe koopkracht, om het even waar ze te voorschijn trad, trachtte te achterhalen, hetzij bij wege van belastingen, gedwongen of half-gedwongen sparen, aanmoediging van directe beleggingen in staatsfondsen, hetzij bij wege van maatregelen waarbij de inflationele expansie ten gevolge van de openbare uitgaven beperkt werd; deze maatregelen zijn ten getale van vier: beperking van het beroep op particuliere en centrale banken voor andere dan oorlogsdoeleinden, maatregelen ter vermindering van een creditcreatie bij de financiering van uitvoeroverschotten, prijsconstrôle en verzet tegen een stijging der kapitaalwaarden (1).

Het lijkt geen twijfel dat de inkomsten hoger hadden kunnen zijn zo de extra-winsten op een geschikte wijze hadden kunnen belast worden. Doch de sluikhandel was zo goed georganiseerd, de techniek der belastingvlucht zo geperfectioneerd, dat de extra-winsten omzeggens niet konden achterhaald worden. Men kan niet anders dan dit feit erkennen. Het Bestuur van Financiën was geenszins gewapend voor de taak die men er graag van verwacht had. De bedrijvigheid van de bezetter op de zwarte markt, zijn daadwerkelijke medeplichtigheid hadden trouwens tot gevolg dat het welslagen van iedere ernstige poging tot taxatie illusoir was.

Zulks in overweging genomen, is het begrijpelijk dat het Bestuur van Financiën zijn uiterste krachten inspande om het rendement der belastingen op de normale inkomens op te voeren, hetzij door verruiming van het begrip belastbare inkomsten, hetzij door verhoging der tarieven. Zulks kan o.a. worden nagegaan uit de toeneming van het aantal aangeslagenen in de aanvullende personele belasting op het globale inkomen, dat in afgeronde getallen als volgt evolueerde: 449.000 in 1939, 423.000 in 1940, 411.000 in 1941, 541.000 in 1942 en 621.000 in 1943. Dezelfde tendens wordt waargenomen in het bedrag der inkomsten van aangeslagen particulieren, de enige waarover het Bestuur van Financiën beschikt: deze inkomsten bedroegen *fr* 1.005 miljoen in 1939, *fr* 1.161 miljoen in 1940, *fr* 1.934 miljoen in 1941.

De bezetter heeft ongetwijfeld meermalen gevorderd dat het Departement de fiscale druk nog zou verzwaren. Zulks was evenwel onmogelijk zo men niet de nood der arbeiders wilde vergroten en de kloof tussen oorlogswoekeraars en hun slachtoffers nog verbreden.

De methodes van gedwongen sparen of van organisatie van het vrijwillig sparen werden in België niet toegepast; trouwens, deze stelsels leverden geen belangrijke resultaten op in de landen waar ze wel

werden toegepast. Ten hoogste mogen hier zekere beschikkingen worden vermeld, waarvan de hoofdbedoeling niet zozeer lag in het remmen van de uitzetting der geldcirculatie, dan wel in het te keer gaan van bepaalde operaties, die voor 's lands financiële of economische toekomst als nadelig werden aangezien.

Bij een besluit van 25 October 1941 werd de gedeeltelijke betaling in certificaten ingevoerd voor alle opeisingen die door het Belgisch leger vóór 20 Mei 1940 alsmede door de Duitsers gedaan werden. Het bedrag dezer certificaten, die voor het eerst in Januari 1942 werden uitgegeven, bereikte einde Augustus 1944 *fr* 488 miljoen.

Bij een ander besluit dd. 3 Februari 1942 werd voorzien dat de repatriëring van Belgische financiële vorderingen op het buitenland aanleiding zou geven — althans ten belope van een zeker gedeelte der vordering — tot een vereffening in overheids-papier.

Krachtens een regeling tussen de bezettende overheid en de Emissiebank, mocht deze laatste ten slotte de betalingen in clearing uit hoofde van goederen- en dienstenverkeer ten belope van 30 pCt. van de tegenwaarde der vordering, in nominatieve certificaten verrichten. De aanvankelijke modaliteiten van deze wijze van betaling werden naderhand soepeler gemaakt. Uit dien hoofde en tot gedeeltelijke vereffening der hierboven vermelde financiële vorderingen heeft de Emissiebank voor *fr* 451 miljoen certificaten geëmitteerd.

Een Duitse verordening van 30 Maart 1942 kondigde af dat leveringen en prestaties voor rekening van het Duitse leger of van andere in België gevestigde Duitse diensten geheel of ten dele zouden betaalbaar zijn in bons van de Belgische Schatkist. Deze bons, die voor het eerst in Augustus 1942 werden uitgegeven, beliepen *fr* 439 miljoen bij de bevrijding.

Bij een besluit van 13 Mei 1942 werd afgekondigd dat de betaling van aankopen en opeisingen van autovoertuigen door de bezettende overheid door middel van staatsfondsen zou geschieden. Het uitstaande bedrag dezer certificaten, die voor het eerst in Juli werden uitgegeven, bereikte *fr* 173 miljoen bij de bevrijding.

Aldus werden gezamenlijk *fr* 1.551 miljoen opgebracht door maatregelen die enige gelijkenis met de methodes van gedwongen sparen vertoonden. Deze vastgelegde koopkracht was nochtans zeer gering en van zeer voorlopige aard. Haar langste looptijd overschreed geen vijf jaar.

Wel is waar kan de omvang van de koopkracht die door belegging in staatsfondsen werd opgeslorpt, als ontoereikend worden beschouwd des te meer daar de leningstermijn over het algemeen niet zeer lang is: de leningen op lange termijn vertegenwoordigen 6,7 pCt., deze op halflange termijn 47,2 pCt. van het totaal, doch er dient rekening gehouden met de

(1) Inzake deze methodes, zie B.I.B., *Dertiende Jaarverslag*, 1942-1943, blz. 23 en volg.

uiteraard abnormale voorwaarden die op de geld- en kapitaalmarkt tijdens de bezetting heersten en met de moeilijkheid de beschikbare middelen, die zich vóór alles zochten te verbergen, door een leningspolitiek af te romen.

De contrôle op prijzen en lonen, die zoveel andere landen aanwenden als een der doeltreffendste middelen om de inflatie te remmen, beperkte slechts in zeer geringe mate de winstmarge, voornamelijk wegens het bestaan en de buitengewone ontwikkeling van de zwarte markt en de talloze middelen waarmee de loonstop werd ontweken.

De maatregelen genomen tot beperking der dividenduitkeringen (besluit van 14 October 1941), krachtens dewelke het niet aan de aandeelhouders uitgekeerde deel der winsten diende belegd in overheidsfondsen die gedurende twee jaar geblokkeerd bleven, hadden slechts een geringe invloed ten aanzien van de afroming der koopkracht.

Tal van pogingen werden ingespannen om de hausse der beurswaarden te remmen. Begin September 1940 werd door de bezettende macht afgekondigd, dat de noteringen niet mochten afwijken van degenen van 9 Mei 1940. Deze beslissing werd voorbijgestreefd door de niet te stuiten opwaartse beweging der koersen, wier bewegingen slechts weinig beïnvloed werden door de grenzen die aan de dagelijkse hausse werden gesteld.

Op 31 Juli 1944 werd een blokkering der noteringen op het peil van die dag door het civiel bestuur afgekondigd. Deze maatregel kwam te laat om nog een invloed van enige betekenis te kunnen uitoefenen op de fundamentele haussetendens, waardoor de koersen reeds sedert lang een uiterste grens benaderd hadden.

De Belgische financiën in Groot-Brittannië (1)

Van de eerste dagen af van haar verblijf te Londen beijverde de Belgische Regering zich om de boekhouding der diverse uitgaven van enig belang, waartoe zij verplicht was, zoveel mogelijk aan te leggen volgens de in België toegepaste beginselen.

De bestuurlijke diensten, die aanvankelijk in samenwerking met de Belgische Ambassade te Londen voorlopig waren opgericht, namen snel uitbreiding. Ze krègen de bevoegdheden der verschillende ministeriële departementen zoals ze in België vóór de vijandelijkheden verdeeld waren terwijl anderzijds zekere door de tijdsomstandigheden geboden diensten er aan werden toegevoegd, waaronder de Belgische Dienst voor Voorlichting en Documentatie en de Belgische Leen- en Spaarkas.

Al de ontvangsten en uitgaven waartoe de werking dezer regeringsdiensten aanleiding gaf werden onderworpen aan de door de Ministerraad aangenomen

(1) C.f. *Algemeen verslag over het beleid van de Belgische Regering te Londen* (Ministerie van Financiën, Administratie van Londen).

regels van beheer, voor de boekhouding van de Belgische Staat in Groot-Brittannië. Een Adviesraad van de Regering, ingesteld op 11 Februari 1942, werd naderhand belast met het onderzoek van het al of niet wenselijke der voorgestelde budgetaire uitgaven. Een contrôlebureau verifieerde al de ontvangsten en uitgaven alsmede de verbintenissen tot uitgaven, t.a.v. hun wettelijkheid, de nauwkeurigheid der verrichtingen, alsmede de regelmatigheid bij de aanvaarding der leveringen en de goedkeuring der uitgaven.

De financiering der uitgaven kon natuurlijk niet door middel van de begrotingsontvangsten geschieden daar deze t.o.v. de uitgaven onbetekenend waren.

Wel is waar kon de Regering beschikken over een belangrijk deel van de goudvoorraad der Nationale Bank van België, die vóór de invasie in Groot-Brittannië, Canada en de Verenigde Staten van Amerika in veiligheid gebracht was. Doch deze ca. fr 17 miljard vormden een reserve waarop men slechts gans bij uitzondering een beroep wilde doen. Ze werd dienvolgens slechts aangesproken toen de Schatkist, ingevolge de Engelse en Amerikaanse reglementering, het deviezenbezit van deze landen, dat haar vlottende middelen vormde, niet meer kon aanwenden. De verkoop van goud uit dien hoofde bedroeg slechts ca. fr 235 miljoen.

Hoe kon de Thesaurie zonder substantiële budgetaire ontvangsten en vast besloten als ze was om slechts een zo gering mogelijk deel van 's lands goudvoorraad te vervreemden haar uitgaven bestrijden? Het was in feite Belgisch Congo dat de oplossing bracht door het opnemen van Schatkistcertificaten.

Over haar geheel werd de financiering der begrotingsuitgaven door de volgende middelen verzekerd :

	In duizenden ponden sterling	In miljoenen franken (1)
1. Gelden beschikbaar bij de aanvang van de maand Mei 1940	1.237	218
2. Begrotingsontvangsten (excl. de opbrengst van de terugbetalingen, overdrachten en gelijkaardige verrichtingen van departement tot departement)	430	76
3. Goudverkoop : 7.096 kg.	1.915	235
4. Saldo der op rekening gestorte gelden door de Regie van het Zeewezen en de Belgische Dienst voor Beheer en Vereffening	3.314	585
5. Uitgifte van Schatkistcertificaten, reeks A, uitgedrukt in ponden sterling	807	143
6. Uitgifte van Schatkistcertificaten, reeks B, ook genoemd vierpartijencertificaten, uitgedrukt in Congolese franken	39.664	7.007 (2)
	47.367	8.264

(1) Huidige waarde, d.w.z. tegen de koers £ 1 = fr 176,625.

(2) Van dit bedrag werden fr 2.971 miljoen teruggestort uit de opbrengst die de Staat verkreeg door de overnemering van de Zegelening uitgegeven door de Kolonie.

De certificaten B, die dus de voornaamste hulpbron der Thesaurie uitmaakten, werden uitgegeven kracht

tens een Overeenkomst van 25 Januari 1943 tussen de Belgische Staat, Belgisch Congo, de Bank van Belgisch Congo en de Nationale Bank van België. Daarin werd bepaald dat, mits vergunning vanwege de Minister van Koloniën, de Bank van Belgisch Congo binnen het kader van haar beschikbare middelen, door voorschotten in Congolese franken, aan de Staat die sommen in sterling, U.S.A.-dollars of in enig andere valuta zou verlenen die door de Minister van Financiën zouden worden aangevraagd. Deze voorschotten geschieden in de vorm van disconto van vernieuwbare zes-maandsschatkistbons, uitgedrukt in Congolese franken. De rentevoet werd aanvankelijk op 1 3/4 pCt. vastgesteld, en van 15 Mei 1944 af op 1 1/4 pCt. teruggebracht.

Naast deze verrichtingen tot stijving van de vlotgende middelen der Schatkist, werden twee belangrijke operaties met extra-budgetair karakter verwezenlijkt :

1° de uitgifte van Schatkistcertificaten, reeks C, ten belope van fr 6.701 miljoen, zijnde voorschotten gedaan vóór de bevrijding door de Nationale Bank van België, en waarvan één miljard in een speciaal fonds, het zogenaamd Bevrijdingsfonds (O.M.A.), gestort werd, terwijl het overige bedrag in Belgische biljetten aan de militaire overheid voor de betaling der geallieerde legers werd voorgeschoten;

2° de uitgifte van certificaten, reeks D, ten belope van fr 3.500 miljoen, voor de vorming van een geblokkeerde reserve ten behoeve van de Bank van Belgisch Congo en dienende als waarborg van de certificaten, reeks B. Na de bevrijding werd deze waarborg vrijgegeven en de certificaten, reeks D, vernietigd.

Evenals de uitgaven en ontvangsten naar de geest aan het stelsel der staatsboekhouding onderworpen waren, zo werd ook het beginsel van een jaarlijkse begroting in acht genomen, zodra de inrichting der besturen het toeliet, d.w.z. met ingang van 1 Januari 1941. Nochtans werden de te Londen gedane uitgaven voor het tijdvak van 10 Mei tot 31 December 1940 naderhand per departement verdeeld en in dezelfde vorm als de rekeningen der begrotingsontvangsten en -uitgaven van de volgende begrotingen gesteld.

Voor de jaren 1940 tot 1944 werd de balans van de voorziene budgetaire ontvangsten en uitgaven als volgt vastgesteld :

	£	Franken
Voorziene ontvangsten	4.903.025	865.996.791
Voorziene uitgaven	56.802.450	10.032.732.730
Overschot aan uitgaven	51.899.425	9.166.735.939

In feite was de voorlopige algemene budgetaire rekening als volgt :

	£	Franken
Ontvangsten	1.076.354	190.111.025
Uitgaven	32.179.540	5.683.711.252
	31.103.186	5.493.600.227

Er valt een aanzienlijk verschil waar te nemen tussen de uitgetrokken bedragen en de werkelijke uitgaven. Zulks wordt verklaard door het feit dat men, in de bijzondere omstandigheden waarin men zich toentertijde bevond, zekere uitgaven voorzag die konden voortvloeien uit nog hangende onderhandelingen, die echter nadien mislukten. Aldus werden, op grond van met de Geallieerden afgesloten accoorden, bedragen uitgetrokken met het oog op 's lands voedselvoorziening en de hulpverlening aan de krijgsgevangenen; daar evenwel de producten in de neutraal gebleven landen van Europa dienden aangekocht, was het niet altijd mogelijk deze aan te schaffen.

De 5 1/2 miljard uitgaven vallen als volgt uiteen :

	Millioenen franken
Uitgaven voor de in bezet gebied gebleven Belgische bevolking (voedselvoorziening en hulp aan de krijgsgevangenen)	1.714
Staatsschuld	1.132
Uitgaven voor het burgerlijk en militair personeel	1.122
Uitgaven voor materieel	887
Andere uitgaven van de gewone begroting	828
	5.683

De uitgaven voor de voedselvoorziening der Belgische bevolking in bezet gebied vormen de belangrijkste post der begroting. Daar de *Commission for Relief in Belgium*, die tijdens de oorlog 1914-1918 functioneerde, niet opnieuw werd opgericht, trachtte de Belgische Regering te Londen de verzending van levens- en geneesmiddelen via de neutraal gebleven landen van Europa te organiseren. Pakketten levensmiddelen, geneesmiddelen en artsenijproducten werden uit Portugal en Spanje gezonden door het Coördinatiecomité voor de Ravitaillering van België en uit Zwitserland door de *Commission mixte de Secours de la Croix-Rouge Internationale* te Bern. De verzendingen uit Portugal waren verreweg het belangrijkste : in dit land werden voor meer dan één miljard frank levensmiddelen aangekocht.

Naar de belangrijkheid der uitgaven komt de Staatsschuld op de tweede plaats. Bezorgd als de Regering was om de aangegane verbintenissen na te leven, handhaafde ze de dienst der buitenlandse leningen in de geallieerde en de vrije landen. Van 1942 af steeg de notering van deze leningen op de beurzen te New-York, Londen en Stockholm dan ook terug tot om en nabij de parikoers.

De personeelsuitgaven beliepen fr 561 miljoen voor het burgerlijk personeel, fr 376 miljoen voor legeruitgaven en fr 185 miljoen voor de diplomatieke vertegenwoordiging. De eerste groep omvatte met name de wedden en ambtsvergoedingen van de Ministers en de Onder-Staatssecretarissen, het al dan niet te werk gesteld administratief personeel, het in Groot-Brittannië aangeworven tijdelijk personeel, alsmede de parlementaire vergoedingen der Presi-

denten van beide Kamers en van de volksvertegenwoordigers en senatoren. De tweede groep omvatte de wedden, soldij en vergoedingen der officieren, onderofficieren en soldaten van het Leger en de Gendarmerie.

Onder de andere uitgaven van de gewone begroting dient melding gemaakt van degenen die verband houden met de bedrijvigheid der verbindingdiensten, die in de door de vijand bezette gebieden samenwerkten met de geallieerde diensten, van de hulpverlening aan de uit de bezette gebieden ontsnapte Belgische onderdanen en van bepaalde subsidies en toelagen.

In het raam der internationale betrekkingen nam de Belgische Regering te Londen actief deel aan verscheidene economische en financiële conferentiën. Ze was vertegenwoordigd te Atlantic City waar de U.N.R.R.A. opgericht werd, te Hot Springs en te Bretton Woods waar de ontwerpen voor de oprichting van het Internationaal Muntfonds en de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling werden besproken.

Anderzijds werden verscheidene financiële accoorden afgesloten :

1° Schikkingen tussen de Belgische Regering en de Regering van het Verenigd Koninkrijk nopens Belgisch Congo betreffende de financiën en de aankoop van goederen. De wisselkoers van de Congolese frank werd bepaald op 176,625 voor een pond sterling; hij kon slechts worden gewijzigd in gemeen overleg tussen beide Regeringen.

In de mate van het mogelijke, stelde het Verenigd Koninkrijk de vreemde deviezen, nodig voor de betaling van de door de Regering van Congo onmisbaar

geachte invoer, ter beschikking van onze Kolonie. Daarentegen moest de Kolonie, nadat ze in de behoeften van Congo had voorzien en de voorschotten aan de Belgische Regering had verstrekt, aan de *Bank of England* het beschikbare overschot van haar goudproductie en van haar vreemde valuta's verkopen.

Tot aanvulling van dit financieel accoord werd een handelsovereenkomst gesloten, waarbij de Regering van het Verenigd Koninkrijk de aankoop der goederen waarborgde die voor haar oorlogsdoeleinden vereist waren. Als tegenprestatie ging de Belgische Regering de verbintenis aan in de Kolonie een wetgeving in te voeren waarbij alle handels- en financiële transacties, die als een hulpverlening konden worden beschouwd aan een vijandelijke mogendheid, verboden werden.

Deze accoorden werden voor de duur der vijandelikheden aangegaan;

2° Een financieel Accoord dd. 4 Maart 1941 met het Verenigd Koninkrijk, waarbij de Staat aan Groot-Brittannië drie miljoen ons goud ter waarde van fr 3 milliard te leen gaf. Dit goud werd ons reeds einde Januari 1943 teruggegeven;

3° Een financieel Accoord met het Groothertogdom Luxemburg en de bijlagen verschenen in het *Staatsblad* van 8 Augustus 1941, 3 December 1942 en 1 November 1943; dit accoord had betrekking op de leningen van de Staat aan het Groothertogdom Luxemburg;

4° De Nederlands-Belgisch-Luxemburgse monetaire Conventie dd. 21 October 1943 waarbij de wisselkoers werd vastgelegd; ze is geldend enerzijds in Nederland en haar overzeese gebiedsdelen, en anderzijds in België, Congo en het Groothertogdom Luxemburg.

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij hoger bedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — *Algemene economische en sociale wetgeving*
- II. — *Geld-, bank- en financiewezen*
- III. — *Landbouw*
- IV. — *Nijverheid*
- V. — *Arbeid*
- VI. — *Binnenlandse handel*
- VII. — *Buitenlandse handel*
- VIII. — *Verkeerswezen*
- IX. — *Prijzen en lonen*
- X. — *Rantsoenering en ravitaillering*
- XI. — *Wederopbouw en oorlogsschade.*

I — ALGEMENE ECONOMISCHE EN SOCIALE WETGEVING

Wet van 14 December 1946

betreffende de Rijkscomptabiliteit. — *Errata* (Staatsblad, 4 April 1947, blz. 3520).

Besluitwet van 7 Februari 1947

tot aanvulling van de besluitwet van 31 Januari 1945 waarbij aan den Minister van Economische Zaken de bevoegdheid verleend wordt alleen of gemeenschappelijk met de(n) betrokken minister(s) tot zekere onderzoekingen over te gaan (Staatsblad, 4 April 1947, blz. 3328).

Dit besluit voorziet, wat de land- en tuinbouwteelingen betreft, een afwijking van art. 5, 1^e alinea, van de besluitwet van 31 Januari 1945, volgens welke de openbaarmaking van de ter gelegenheid van de onderzoekingen verzamelde individueele inlichtingen verboden is. Het voorziet eveneens dat, ingeval de getelde weigert of verzuimt de reglementaire voorschriften na te leven, deze door de zorgen van de overheid en op kosten van den getelde, ambtshalve mogen uitgevoerd worden.

Wet van 8 Februari 1947

tot instelling bij de begroting van het Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Ravitail-

leering voor het dienstjaar 1940 van een nieuwe afdeling onder de benaming : *Uitgaven van de ravitailleringdiensten*. — *Erratum* (Staatsblad, 13 April 1947, blz. 3855).

Besluitwet van 10 Februari 1947

betreffende de opeïsching van gebouwen, alsmede het opeïschen of het voorbehouden van materieel en materialen om reden van algemeen nut (Staatsblad, 2 April 1947, blz. 3392).

Dit besluit voorziet vooral dat, tot op een bij koninklijk besluit te bepalen datum, de Ministers van Openbare Werken en van Verkeerswezen, bij gebreke van een minnelijke schikking met de eigenaars, elk voor wat hem aangaat, de gebouwen kunnen opeïschen die noodig zijn voor de inrichting en de werking der Rijksdiensten.

De Minister van Openbare Werken kan eveneens, voor de uitvoering van openbare werken en werken van algemeen nut, het daarvoor noodige materieel en materialen opeïschen, die zich bevinden in de opslagplaatsen, magazijnen, werkplaatsen en parken der produceerders, manufacturiers, fabrikanten of handelaars (kleinhandelaars, groothandelaars, tussenpersonen).

Besluitwet van 18 Februari 1947

betreffende de Rijkskas voor Jaarlijksch Verlof. — Erratum (Staatsblad, 25 April 1947, blz. 4284).

Besluit van den Regent van 23 Februari 1947

tot regeling van het opmaken der begrooting en der rekeningen van het Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in de Nijverheid en den Landbouw (Staatsblad, 16 April 1947, blz. 3904).

Besluit van den Regent van 25 Februari 1947

houdende intrekking van de bepalingen van de vroeger in de kantons Eupen, Malmedy en Sint-Vith, van kracht zijnde wetgeving betreffende de organisatie van de verzekering tegen ziekte, invaliditeit, ouderdom en voor overleving (Staatsblad, 12 April 1947, blz. 3815).

Besluitwet van 25 Februari 1947

tot wijziging van het besluit van den Regent dd. 12 September 1946, houdende coördinatie van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdigen dood. — Gewezen arbeiders en weduwen van gewezen arbeiders in de kantons Eupen, Malmedy en Sint-Vith. — Erratum (Staatsblad, 20 April 1947, blz. 4097).

Besluit van den Regent van 28 Februari 1947

aanvullende het koninklijk besluit van 15 October 1920, betreffende den dienst der Staatsschuld, en wijzigende het besluit van den Regent van 10 Februari 1945, betreffende de gemeentelijke comptabiliteit (Staatsblad, 13 April 1947, blz. 3840).

Besluitwet van 28 Februari 1947

tot aanvulling der beschikkingen der besluitwet van 10 Januari 1947 tot inrichting van een Rijksdienst voor de Samenordering der Gezinsvergoedingen en der wet van 4 Augustus 1930 houdende veralgemeening der Gezinsvergoedingen ten voordeele van de loontrekkende arbeiders (Staatsblad, 16 April 1947, blz. 3907).

Aanschrijving van 9 Maart 1947

betreffende het besluit van den Regent dd. 20 Augustus 1946, houdende organisatie van de administratieve- en begrotingscontrole (Staatsblad, 19 April 1947, blz. 4059).

Ministerieel besluit van 21 Maart 1947

houdende wijziging en aanvulling van het ministerieel besluit van 19 April 1945 houdende vaststelling van een eerste serie voorloopige schalen van de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit, gewijzigd en aangevuld bij ministerieel besluit van 26 December 1945 (Staatsblad, 24 April 1947, blz. 4222).

Besluit van den Regent van 22 Maart 1947

houdende vaststelling van de toelagen in het kader van de politiek van tusschenkomst inzake 's lands ravitailleering (Staatsblad, 3 April 1947, blz. 3458). — Erratum (Staatsblad, 20 April 1947, blz. 4097). (Zie ook rubriek IX.)

Besluit van den Regent van 28 Maart 1947

houdende wijziging van het besluit van den Regent van 21 Maart 1945, betreffende de organisatie van de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit, gewijzigd bij de besluiten van den Regent van 11 Juni 1945, 11 December 1945 en 16 Februari 1946 (Staatsblad, 24 April 1947, blz. 4217).

Algemeene onderrichting van 4 April 1947

voor de toepassing van het besluit van den Regent, dd. 20 Augustus 1946, houdende organisatie van de administratieve en begrotingscontrole. De bevoegdheden en het stelsel der tusschenkomsten van de Inspectie van Begrooting (Staatsblad, 19 April 1947, blz. 4063).

Ministerieel besluit van 11 April 1947

genomen in uitvoering van het besluit van den Regent dd. 28 September 1945 aangaande de toepassing der besluitwet dd. 28 December 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders op de werkgevers en de bij fooien bezoldigde werknemers (Staatsblad, 18 April 1947, blz. 3972).

Gelet op artikel 2, alinea 2, en artikel 3, alinea 1, van het besluit van den Regent dd. 28 September 1945 aangaande de toepassing der besluitwet dd. 28 December 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders op de werkgevers en de bij fooien bezoldigde werknemers;

Gelet op het advies van het Bestuurscomité van den Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid;

Gelet op het advies der bevoegde Paritaire Commissies;

Besluit :

Artikel 1. — De bepalingen van het besluit van den Regent dd. 28 September 1945 aangaande de toepassing der besluitwet dd. 28 December 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, op de werkgevers en de bij fooien bezoldigde werknemers, zijn van toepassing gesteld op de volledig of hoofdzakelijk bij fooien bezoldigde werknemers en dezer werkgevers, die onder een andere nijverheid of handel, of nijverheids- of handelstak dan de hotelnijverheid ressorteeren.

Art. 2. — § 1. De forfaitaire bedragen van bezoldiging op grond van dewelke krachtens het besluit van den Regent dd. 28 September 1945, de bijdragen voorzien bij artikel 3 van de besluitwet dd. 28 December 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, moeten berekend worden zijn, wat de bij foaien bezoldigde werknemers en dezer werkgevers betreft, die onder een andere nijverheid of handel, of nijverheids- of handelstak dan de hotelnijverheid ressorteeren, vastgesteld als volgt :

	Forfaitaire bezoldiging per maand.	Forfaitaire bezoldiging per dag.
	fr	fr
1° Werknemers uit het haarkappersbedrijf :		
Haarkappers voor heeren :		
Geschoolde werkman ..	2.500,—	100,—
Werkman	2.000,—	80,—
Halve gast	1.250,—	50,—
Haarkappers voor dames :		
Geschoolde werkman ..	3.000,—	120,—
Werkman	2.500,—	100,—
Halve gast	1.250,—	50,—
Manucure-masseuse	1.500,—	60,—
Manucure	1.200,—	48,—
2° Programmaverkoopsters en aangestelden in de kleedkamers der vermakelijkheden	2.000,—	80,—
3° Kruiers	1.800,—	72,—
4° Andere volledig of hoofdzakelijk bij foaien bezoldigde werknemers dan deze beoogd onder 1°, 2° en 3°, of die onder de hotelnijverheid ressorteeren	4.000,—	160,—

§ 2. De hierboven vastgestelde forfaitaire bedragen van dagelijksche bezoldiging worden met de helft verminderd, wanneer den duur der arbeidsprestaties vier uren of minder per dag bedraagt.

Art. 3. — Dit besluit treedt in werking op 1 April 1947.

Besluit van den Regent van 16 April 1947

tot regeling van de procedures in acht te nemen bij het indienen van de aangiften van schuldvordering voorzien bij de besluitwet van 28 Februari 1947 betreffende de vereffening van de bij besluitwet van 5 Mei 1944 nietig verklaarde organismen en diensten (Staatsblad, 18 April 1947, blz. 3968).

Dit besluit voorziet dat elke aanspraak op een recht op schuldvordering op de bij besluitwet van 5 Mei 1944 nietig verklaarde organismen en diensten, het voorwerp moet zijn van een aangifte onderscheiden volgens het voorwerp of den aard van de schuldvor-

dering. Elke aangifte moet worden ingediend vóór 15 Mei 1947, bij aangeteekend schrijven, gestuurd aan het Ministerie van Financiën, Comité tot vereffening van de bij besluitwet van 5 Mei 1944 nietig verklaarde organismen.

Besluit van den Regent van 19 April 1947

betreffende de vereffening van de bij besluitwet van 5 Mei 1944 nietig verklaarde organismen en diensten (Staatsblad, 23 April 1947, blz. 4144).

Gelet op de besluitwet van 28 Februari 1947 betreffende de vereffening van de bij besluitwet van 5 Mei 1944 nietig verklaarde organismen en diensten;

Op de voordracht van de Ministers van Financiën, van Economische Zaken en Middenstand, van Begrooting, van Arbeid en Sociale Voorzorg, van Binnenlandsche Zaken, van Landbouw, van Volksgezondheid en van het Gezin, van Invoer en Ravitailering,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — De tijdelijke diensten of organismen opzettelijk opgericht met het oog op de vereffening van de bij besluitwet van 5 Mei 1944 nietig verklaarde organismen en diensten, worden met hun kaders en bevoegdheden, zoomede met het daaraan verbonden personeel, naar het Ministerie van Financiën overgebracht.

De ambtenaren en agenten van de vaste diensten, die medewerken aan de vereffeningswerkzaamheden, worden, zoo noodig, ter beschikking gesteld van den Minister van Financiën, in de mate noodig voor het voleindigen dezer werkzaamheden.

De credieten, welke voor de noodwendigheden van de vereffening over dienstjaar 1947 werden uitgetrokken op de begrooting van de belanghebbende Ministeries, zoomede de daaraan verbonden voorloopige credieten, worden ter beschikking van den Minister van Financiën gesteld.

Art. 2. — Bij het Ministerie van Financiën en onder dezes gezag wordt een comité opgericht, belast met het uitoefenen op de lichamen ingesteld tot vereffening van de bij besluitwet van 28 Februari 1947 bedoelde organismen en diensten, van de aan den Minister van Financiën voorbehouden ambtsbevoegdheden met uitzondering evenwel van alle benoeming of ontzetting van een mandataris aan wien bij ministerieel besluit machten werden verleend.

Met het oog hierop doet bewust comité alle opsporingen en laat het zich alle vereischte verslagen toesturen.

Onder voorbehoud van de bepalingen van het besluit van den Regent, dd. 20 Augustus 1946, tot inrichting van de administratieve en budgetaire controle, keurt het de begrootingen en rekeningen van de vereffende lichamen goed en bepaalt het het kader van de te hunner beschikking gestelde ambtenaren volgens de behoeften der vereffeningen.

Over 't algemeen bepaalt het of hecht het zijn goedkeuring aan alle maatregelen vereischt door de inrichting of de uitvoering der ondernomen vereffeningen.

Het geeft nauwkeurig rekening van de uitvoering zijner opdracht aan den Minister van Financiën, volgens de modaliteiten welke de Minister zal hebben bepaald.

Art. 3. — De Minister van Financiën benoemt den voorzitter en de andere leden van het comité. Hij bepaalt hun bezoldigingen.

Art. 4. — Onverminderd de bepalingen van het besluit van den Regent dd. 20 Augustus 1946 tot inrichting van de administratieve en budgetaire controle, regelt de Minister van Financiën alle quaesties betreffende de getalsterkte en de bezoldiging van het personeel dat voor de uitvoering der werken van het comité noodig is.

Art. 5. — De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit dat in werking treedt den dag waarop het in het *Staatsblad* is bekendgemaakt.

II — GELD-, BANK- EN FINANCIËWEZEN

Besluitwet van 28 Februari 1947

betreffende de bevoegdheid van het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet inzake speciale credieten bestemd voor het herstel van door oorlogshandelingen veroorzaakte schade (Staatsblad, 6 April 1947, blz. 3616). (Zie ook rubriek XI.)

Besluitwet van 28 Februari 1947

tot opvoering van de grens van den Staatswaarborg aan de speciale credieten, door de Nationale Kas voor Beroepskrediet toe te staan aan sommige categorieën van personen wier roerende goederen ingevolge oorlogshandelingen werden gesinvistreed (Staatsblad, 6 April 1947, blz. 3618). (Zie ook rubriek XI.)

Besluitwet van 28 Februari 1947

houdende verhooging van de grens der verbintenissen van de Nationale Kas voor Beroepskrediet (Staatsblad, 13 April 1947, blz. 3840).

Besluit van den Regent van 28 Februari 1947

houdende intrekking van het besluit dd. 20 November 1944 betreffende de vrijmaking van tijdelijk onbeschikbare vermogens van geteisterden (Staatsblad, 18 April 1947, blz. 3968).

Artikel 1. — Het besluit van den Regent dd. 20 November 1944 voornoemd wordt ingetrokken.

De natuurlijke of rechtspersonen met uitzondering van de nijverheids- en handelsbedrijven, die het slachtoffer zijn van sinisters voorgekomen na 1 Maart 1944, die zich nog zouden kunnen beroepen op de alzoo verouderde beschikkingen, zullen rechtstreeks een aanvraag tot vrijmaking van hun tijdelijk onbeschikbare vermogens indienen bij het Losmakingscomité ingesteld bij ministerieel besluit dd. 21 November 1944.

Besluit van 28 Maart 1947

Goedkeuring van wijzigingen aan de statuten van het Herdisconteering- en Waarborginstituut (Staatsblad, 25 April 1947, blz. 4272).

Gelet op het koninklijk besluit n° 175 van 13 Juni 1935, houdende instelling van het Herdisconteering- en Waarborginstituut, en inzonderheid op artikel 16 van voornoemd besluit;

Gelet op de besluitwet van 14 December 1946, houdende verhooging van het kapitaal van het Herdisconteering- en Waarborginstituut en van het bedrag van den Staatswaarborg in verband met de verbintenissen van deze instelling;

Overwegende dat er grond toe is de statuten van het Instituut in overeenstemming te brengen met de bepalingen van bovenvermelde besluitwet;

Gelet op de beslissing van de op 11 Maart 1947 gehouden buitengewone algemeene vergadering der aandeelhouders van dit Instituut, statueerend overeenkomstig artikelen 34 tot 36 der statuten;

Op de voordracht van den Minister van Financiën,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Eenig artikel. — Worden goedgekeurd de volgende aan de statuten van het Herdisconteering- en Waarborginstituut aangebrachte wijzigingen :

a) in artikel 7 worden de termen « twee milliard » vervangen door de woorden « vier milliard »;

b) de eerste alinea van artikel 9 wordt afgeschaft en door den volgenden tekst vervangen :

« Het kapitaal van het Instituut is vierhonderd miljoen frank groot; het is verdeeld in vier duizend nominatieve aandelen van honderd duizend frank elk. »

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van onderhavig besluit.

Besluit van den Regent van 8 April 1947

tot wijziging van de verordening op de Fondsen- en Wisselbeurs te Brussel (Staatsblad, 30 April 1947, blz. 4432).

Gelet op artikel 95 van Titel V van Boek I van het Wetboek van Koophandel;

Gelet op de voorstellen van de Beurscommissie te Brussel;

Op de voordracht van den Minister van Financiën,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — De verordening op de Beurs te Brussel wordt overeenkomstig de hierna volgende beschikkingen gewijzigd.

Art. 2. — De hoofdstukken V en VI (artikelen 49 tot en met 76) worden door een hoofdstuk V vervangen dat als volgt opgesteld is :

« HOOFDSTUK V. — *Over de markten en hun werking.*

» Afdeling I. — Algemeene organisatie.

» Art. 49. — De kontantmarkt is onderverdeeld in drie onderscheiden markten, te weten : de Rentemarkt, de markt van de Corbeille en de markt van het Parket.

» Art. 50. — De markt der Renten heeft betrekking op de waarden bedoeld onder artikel 79 van Titel V van Boek I van het Wetboek van Koophandel; haar regelen van werkwijze, in zoover zij betrekking hebben op de toelating tot noteering, op de wijze van noteering, op het toezicht over deze laatste en op het commissieloon, zijn vastgesteld door den Minister van Financiën, in overeenstemming met artikel 105 van denzelfden Titel.

» Art. 51. — De markt van de Corbeille heeft betrekking op waarden waaromtrent volgens advies der Beurscommissie, de verhandelingen doorgaans ruim genoeg zijn om, na vaststelling van den eersten koers, bij uitroep, de gebeurlijke noteeringen der op elkaar volgende koersen te rechtvaardigen.

» Art. 52. — De markt van het Parket heeft betrekking op de andere tot de noteering toegelaten waarden waaromtrent één enkelen bij uitroep vastgestelden koers genoteerd werd.

» Art. 53. — De voorloopige genoteerde waarden worden bij beslissing der Beurscommissie onder één of andere der markten gerangschikt.

» Art. 54. — De Beurscommissie organiseert daarenboven telkens als daartoe aanleiding bestaat, hetzij op de Corbeille, hetzij op het Parket, een markt der rechten tot inschrijving.

» Afdeling II. — Over de beursorders.

» Art. 55. — De orders kunnen gegeven « aan den koers » of « aan den limietkoers ».

» De orders kunnen eveneens « bestens » gegeven worden. De wisselagent die zulkdanige orders ontvangt, geeft hen naar zijn oordeel, bij hun uitvoering, hetzij het karakter van een order aan den koers, hetzij dat van een limietkoers.

» Art. 56. — De orders « aan den koers » worden aangezien als aan « eersten koers » voor de waarden

genoteerd op de Corbeille en als « eenigen koers » voor de waarden genoteerd op het Parket. Deze orders worden uitgevoerd volgens den koers vastgesteld bij uitroep, onder voorbehoud van de gebeurlijke volgens artikel 76 en volgende toegepaste verminderingen.

» Art. 57. — De order aan den koers, die een vermindering heeft ondergaan, wordt rechtens omgezet voor het overschot, maar alleen voor den duur van den beurstijd, in een order beperkt tot den genoteerden koers met vermindering bij den uitroep.

» Art. 58. — De orders aan limietkoers worden uitgevoerd zoodra de vastgestelde grens bereikt of overschreden werd onder voorbehoud van de gebeurlijke, overeenkomstig met artikel 76 en volgende toegepaste verminderingen.

» Art. 59. — De limietprijs van de verkoop- of kooporders, die geldig blijven gedurende den dag van het knippen van de coupon, wordt met het bedrag van de coupon verminderd. De orders gegeven op den dag van het knippen van de coupons dienen aanzien als « ex-coupon ».

» Art. 60. — De wisselagent heeft het recht te eischen dat zijn opdrachtgever vóór elke verhandeling de te negocieeren effecten bezorgt of de som stort ter voldoening van het bedrag zijner aankopen.

» Art. 61. — In geval de opdrachtgever na daartoe bij aangeteekend schrijven aangemaand te zijn, binnen een termijn van drie volle dagen sinds het verzenden van dit schrijven, hetzij de verkochte effecten, hetzij de som vereischt om het bedrag der verhandeling te voldoen, niet bezorgt, heeft de wisselagent het recht zonder verdere in mora stelling op risico van den opdrachtgever, door de Beurscommissie te doen overgaan tot den aankoop van gelijkaardige effecten of tot den verkoop der aangekochte effecten.

» Afdeling III. — Over de uitvoering der beursorders en over de noteering.

» Art. 62. — Om hun orders uit te voeren, hebben de wisselagenten de keuze :

» a) om rechtstreeks hun tegenpartijen op de markt te zoeken;

» b) om hun orders in te brengen op den uitroep en op de borden of de bladen voor koersverzetaanteekening langs den noteeringsdienst om, die met dat doel door de Beurscommissie opgericht wordt;

» c) om rechtstreeks tijdens den uitroep tusschen te komen.

» De uitvoeringsmodaliteiten kunnen samengevoegd, de order wordt dan op een passende wijze gesplitst.

» Art. 63. — De wisselagenten die vóór den uitroep, volgens de in artikel 62, litt. a), vermelde modaliteit een order aan den koers of aan den limietkoers uitvoeren, kunnen slechts contracteeren onder verwijzing

naar den koers die later bij den uitroep zal vastgesteld. Voor de waarden die op de Corbeille verhandeld worden en behoudens strijdige overeenkomst, blijft de vastgestelde limiet geldig tot bij het sluiten der markt.

» De wisselagenten die na den uitroep van den eersten koers een order uitvoeren volgens de modaliteit vermeld in artikel 62, litt. a), gaan onmiddellijk over den koers van de verrichting accoord.

» Art. 64. — De wisselagenten die een order uitvoeren volgens de modaliteiten voorzien bij artikel 62, litt. b) en c), hebben als tegenpartij den wisselagent die door de Beurscommissie overeenkomstig artikel 93 bijzonder daartoe gemandateerd werd.

» Art. 65. — Elke uitvoering van een order geeft eenerzijds aanleiding tot uitwisseling tusschen de tegenpartijen en tot neerleggen in afschrift bij den dienst voor statistiek, van contractuitmakende steekkaarten, en anderzijds, tot inschrijving in een beursboekje; de uitwisseling en het neerleggen van vermelde steekkaarten hebben plaats onder de voorwaarden vastgesteld door de Beurscommissie, die eveneens den vorm dezer steekkaarten en van het boekje, alsmede de vermeldingen die er dienen ingeschreven, bepaalt.

» Art. 66. — De Beurscommissie bepaalt het openings- en sluitingsuur, het uiterste uur waarop de orders kunnen ingedragen worden op den noteeringsdienst, onderscheidenlijk voor de Corbeille en het Parquet, alsmede de uren waarop de uitroepen deze markten geopend worden.

» Het sluitingsuur voor het indienen bij den noteeringsdienst van de orders betreffende de waarden van het Parket zal ten minste een half uur later worden gesteld dan datgene bepaald voor de Corbeillemarkt.

» De Beurscommissie stelt de gewone volgorde der uitroepen vast, zoowel in de Corbeille als in het Parket.

» Art. 67. — De orders ingedragen langs den noteeringsdienst om zijn geldig voor den beoogden beurstijd; zij kunnen niet teruggenomen, maar kunnen vernietigd, hetzij door het inbrengen, vóór het sluitingsuur, van een vernietigingssteekkaart, hetzij door een gepaste tusschenkomst bij den uitroep zelf.

» Art. 68. — De waarden toegelaten zoowel op het Parket als op de Corbeille, worden verhandeld volgens een afwijkingsschaal, opgemaakt door de Beurscommissie.

» Art. 69. — De orders aan limietkoers ingebracht bij den noteeringsdienst dienen overeen te stemmen met de afwijkingsschaal voorzien in vorig artikel, bij gebreke waarvan deze grenzen ambtshalve veranderd worden op risico van den opdrachtgever. De grenzen van koop worden verlaagd en die van den verkoop verhoogd, zoodat de reglementaire afwijkingen geëerbiedigd worden.

» Art. 70. — Het is verboden een koers op den uitroep te noteeren die in betrekking met den vorigen koers afwijkt :

» a) met meer dan 2 pCt. voor de vasterentegevende obligaties;

» b) met meer dan 5 pCt. voor de aandelen verhandeld op het Parket;

c) met meer dan 10 pCt. voor de aandelen verhandeld op de Corbeille.

» Een nieuwe afwijking van ten hoogste 10 pCt. is toegelaten op de Corbeille, tusschen den koers genoteerd op den uitroep en den lateren hoogsten of laagsten koers genoteerd op den koers van denzelfden beurstijd.

» Deze beperkingen zijn niet van toepassing op de rechten van inschrijving.

» Art. 71. — De uitroepen geschieden onder de leiding van commissarissen, leden van de Beurscommissie of van bijzondere door deze laatste afgevaardigde of gemandateerde commissarissen. Mogen niet met deze functies van bijzonder commissaris belast, dan de wisselagenten die het noteeringsrecht zonder onderbreking gedurende ten minste tien jaar bezitten.

» Art. 72. — De uitroepen zijn vrij; elk wisselagent mag er tusschenkomen bij den verkoop of den koop, hoe ook de toestand van de markt in kwestie op het oogenblik van zijn tusschenkomst en de betekenis van het verstoorde evenwicht der orders, die door bemiddeling van den noteeringsdienst werden ingebracht, weze.

» Art. 73. — De voor de uitroepen afgevaardigde commissarissen gaan tot deze over, zich steunend op den markttoestand dien de noteeringsdienst voor hun gebruik heeft vastgesteld; deze toestand geeft bondig en systematisch de orders aan den koers en aan den limietkoers die langs den noteeringsdienst om werden overgemaakt, weer.

» Art. 74. — Op de uitroepen van het Parket is de vorige koers de beginkoers tenzij de commissaris-afgevaardigde zich bevindt voor een koersvoorstel gesteund door een aanbod om te geven of af te nemen aan dien koers, volgens den stand van de markt, hetzij een hoeveelheid titels voldoende om onmiddellijk de markt in evenwicht te brengen, in geval waarvan de voorgestelde koers toegelaten wordt verklaard, hetzij een hoeveelheid titels genoegzaam belangrijk om het aanvaarden van den als vertrekpunt voorgestelden koers te rechtvaardigen.

» Bij gebrek aan zulkdanig voorstel en indien hij het geschikt acht, kan de commissaris-afgevaardigde den koers « koper » of « verkooper » die het dichtst het evenwichtspunt van de orders vermeld op den door den noteeringsdienst opgemaakten markttoestand benadert, als vertrekpunt voor den uitroep nemen, maar alleen voor zoover de afwijking tusschen dezen beginkoers en den vorigen koers niet meer dan 2 pCt. bedraagt.

» Art. 75. — Op de uitroepen van de Corbeille kiest de commissaris-afgevaardigde vrij den beginkoers van den uitroep, zich laten leidend, hetzij door de aanduidingen verstrekt door de negocieverhandelingen voorzien bij artikel 90, hetzij door de koersvoorstellen die hem werden gedaan, hetzij door den beginkoers waarvan sprake in de tweede alinea van vorig artikel.

» Art. 76. — Wanneer het onmogelijk is de markt van den uitroep in evenwicht te brengen binnen de grenzen bepaald bij artikel 70, mag de commissaris-afgevaardigde een koers noteeren met de beperkende vermeldingen « koopers verminderd » of « verkoopers verminderd » in zoover deze koers van den vorigen koers afwijkt met de maximum-afwijking voorzien bij bovengenoemd artikel 70 en in zoover de vragen en de aanbiedingen niet met de helft verminderd zijn.

» Art. 77. — Wanneer de koers bij den uitroep door een zulkdanig beperkende vermelding dient voorzien, geeft de commissaris-afgevaardigde er bericht van; de wisselagenten die onder elkaar over de waarde verhandeld hebben, zijn verplicht hun steekkaarten neer te leggen bij den noteeringsdienst die vervolgens tot het inzien er van overgaat, en de verdeling bepaalt, onverminderd wat in artikel 86 omtrent het Parket bepaald wordt.

» De modaliteiten van deze verdeling worden bij de noteering vermeld.

» Art. 78. — In uitzonderlijke gevallen, met het oog op het mogelijk maken van de noteering of op het vermijden van het inschrijven op de noteering van een beperkende vermelding van aard om een verkeerde interpretatie van den markttoestand uit te lokken, mag de commissaris-afgevaardigde bij den uitroep één of verscheidene orders op limietkoers gegeven verminderen, alhoewel de genoteerde koers lager ligt dan de kooplimiet of hooger dan de verkooplimiet der orders waaraan een vermindering is opgelegd; in welk geval de Beurscommissie aan den wisselagent bemiddelaar een bijzonder getuigschrift aflevert.

» Alvorens de orders aan te wijzen die een bijzondere vermindering zullen ondergaan, kan de commissaris-afgevaardigde het bericht en het neerleggen der steekkaarten voorzien bij artikel 77 uitlokken.

» Art. 79. — § 1. Wanneer een noteering met beperkende vermelding niet mogelijk is wegens een te scherp verstoord evenwicht der markt, mag de Beurscommissie den vorigen koers onder de volgende voorwaarden veranderen :

» a) Den dag waarop de waarde niet kon genoteerd, zal de noteering de vermelding « aanbod » of « vraag » dragen;

» b) Den daaropvolgenden beursdag, indien de waarde niet kon genoteerd, brengt de commissaris-afgevaardigde bij den uitroep de vermelding « gewijzigde koers », gevolgd van een koers die minimum 2 pCt., 5 pCt. of 10 pCt. van den vorigen koers

afwijkt, naar gelang het gaat over een obligatie, een op het Parket genoteerd aandeel, of een op de Corbeille genoteerd aandeel, op de noteering aan;

» c) Den daaropvolgenden beursdag, indien de waarde weerom niet kon genoteerd, zal de noteering de vermelding « gewijzigde koers » dragen gevolgd door een koers, die, volgens het geval, maximum 2 pCt., 5 pCt. of 10 pCt. van den vorigen gewijzigden koers afwijkt, en zoo voort tot een werkelijke noteering.

» § 2. Indien in de onder § 1, litt. b) en c), gemaakte veronderstellingen een wisselagent te kennen geeft dat hij zich wil verbinden om te nemen of te geven, volgens het geval, aan den gewijzigden koers, een hoeveelheid titels, dubbel zooveel als deze vereischt om de inschrijving van een koers op de noteering te rechtvaardigen, wordt de gewijzigde koers voorzien van een passende vermelding. De Beurscommissie bepaalt onder welke voorwaarden de wisselagenten zich kunnen beroepen op deze verbintenis die tot aan de volgende beursopening geldig blijft. Indien een verhandeling onder zulkdanige voorwaarden afgesloten wordt, zal op de noteering van deze beurs melding er van gemaakt.

» § 3. Indien geen enkele verhandeling gedurende drie opeenvolgende maanden nopens een waarde gedaan werd, zal de laatste koers er van teruggetrokken. Bericht er van zal aan de geïnteresseerde vennootschap gegeven. Indien gedurende de drie maand sinds het terugtrekken van den koers geen enkele noteering gedaan werd, zal de Beurscommissie aan het Comité der Beursnoteering de schrapping van de waarde kunnen voorstellen.

» Art. 80. — De eerste koers op de Corbeille mag niet genoteerd tenzij de verhandelingen bij den uitroep voorzien bij artikel 62, litt. b) en c), betrekking hebben op ten minste 50 titels of op een effectief kapitaal van ten minste fr 50.000, behoudens bijzondere toelating van de Beurscommissie.

» De opeenvolgende koersen waartegen tusschen tegenpartijen op de markt nieuwe verhandelingen kunnen afgesloten, kunnen niet toegelaten tenzij deze verhandelingen gaan over ten minste 25 titels of over een effectief kapitaal van ten minste fr 25.000. Nochtans kan de Beurscommissie in het belang van de markt tijdelijk deze minima verhoogen, hetzij voor al de tot de Corbeille toegelaten waarden, hetzij voor een of meer onder hen.

» Art. 81. — Indien voor een bepaalde tot de Corbeille toegelaten waarde de eerste koers niet kon genoteerd op den uitroep, mag geen andere koers tijdens denzelfden beurstijd genoteerd.

» Nochtans kan de Beurscommissie, na een openbaar bericht, een tweeden uitroep inrichten. De eerste aldus vastgestelde koers zal op de noteering melding dragen van het uur waarop hij is bepaald geweest.

» Art. 82. — De orders vermeld op den markttoestand opgesteld door den noteeringsdienst en die niet geheel of slechts gedeeltelijk werden uitgevoerd, blijven in koersverzetaanteekening gedurende gansch den beurstijd op de Corbeille, hetzij aan den koers waaraan zij werden overgemaakt, indien het gaat over orders aan limietkoers, hetzij aan den koers met vermindering op den uitroep genoteerd, indien het gaat over orders aan den koers. Zij worden vermeld op de borden der koersverzetaanteekening door de aangestelden die de noteeringsdienst daartoe afvaardigt.

» Zoodra de uitroep van iedere waarde beëindigd is, maakt de commissaris-afgevaardigde den markttoestand, aangevuld zooals het hoort wat betreft de op den uitroep afgesloten verhandelingen, aan den aangestelden belast met het overeenkomstig bord, over.

» Art. 83. — De wisselagenten die voor de op de Corbeille genoteerde waarden nieuwe orders in koersverzetaanteekening willen brengen, of deze die zij met dat doel langs den noteeringsdienst hebben ingebracht, willen volledigen, hebben, gedurende gansch het gedeelte van den beurstijd op den uitroep, vallend na den eersten koers van deze waarden, de mogelijkheid nieuwe koersverzetaanteekeningen te vormen door het neerleggen van steekkaarten bij de aangestelden belast met de overeenkomstige borden; deze borden worden dienovereenkomstig veranderd.

» Art. 84. — Artikel 64 is toepasselijk op de bewerkingen gedaan om te voldoen aan de koersverzetaanteekeningen.

» Indien de koersverzetaanteekeningen niet volledig kunnen voldaan, zal de op de noteering gebrachte koers voorzien worden van een sterretje.

» Na den uitroep van den eersten koers is het op de Corbeille, volgens het geval, verboden een koers in stijging of in daling te noteeren, zoolang de koersverzetaanteekeningen tegen den verkoop of den koop gelimiteerd tot den laatsten koers niet volledig voldaan werden.

» Art. 85. — De eenige koers op het Parket mag niet genoteerd tenzij de verhandelingen op den uitroep vermeld in artikel 62, litt. *b* en *c*, betrekking hebben op ten minste 25 aandeelen of obligaties of op een effectief kapitaal van ten minste *fr* 10.000, behoudens bijzondere toelating van de Beurscommissie.

» Art. 86. — Na den uitroep van iedere waarde op het Parket, maakt de commissaris-afgevaardigde aan den noteeringsdienst den markttoestand, aangevuld zooals het hoort wat betreft de op den uitroep zelf afgesloten verhandelingen, over.

» De verzameling van de markttoestanden wordt ter beschikking van de wisselagenten gehouden, vanaf den vijfden beursdag volgend op dezen waarop de verzameling betrekking heeft. Wat betreft de

waarden die met vermindering dienden genoteerd, wordt het aantal nog aan den met vermindering genoteerden koers te verkoopen of te koopen effecten, ter kennis gebracht van de wisselagenten vanaf het einde der nazienverrichtingen vermeld in artikel 77 en aanplakking van een voorloopige verdeling.

» Vanaf dat oogenblik mag iedere wisselagent, hetzij het desbetreffende overschot vernietigen, hetzij volgens het geval, geheel marktoverschot of een gedeelte er van geven of nemen. Indien het uitoefenen van dit recht toelaat geheel het overschot op te nemen, herhaalt de noteering den koers zonder de beperkende vermelding; zooniet worden de verdeelingsmodaliteiten definitief vastgesteld en aangeplakt.

» Afdeling IV. — Over het toezicht op de noteering.

» Art. 87. — De Beurscommissie richt in haar schoot onder de benaming « Noteeringscomité » een comité van drie leden op dat als opdracht heeft :

» 1° toezicht te houden op de dagelijksche afwijkingen der koersen en op de afwijkingen der koersen genoteerd op de Corbeille gedurende eenzelfden beurstijd;

» 2° al de noodige maatregelen te nemen wanneer deze afwijkingen hem ongerechtvaardigd of abnormaal schijnen;

» 3° zich te vergewissen dat de artikelen 62 tot 86 inbegrepen van onderhavig reglement worden toegepast.

» De Beurscommissie en het Noteeringscomité mogen op gelijk welk oogenblik en zonder rechtvaardiging er van te moeten geven, het aanbieden van de beursboekjes der wisselagenten en het overleggen van hun rekenplichtige bescheiden en boeken eischen.

» Art. 88. — De commissaris-afgevaardigde bij den uitroep van een waarde mag, zonder rechtvaardiging er van te moeten geven, de onmiddellijke aanbieding eischen van de beursboekjes der wisselagenten, die, hetzij gewoonlijk, hetzij denzelfden dag in deze waarde bewerkingen verrichten.

» Afdeling V. — Over de negotieverrichtingen.

» Art. 89. — Worden beschouwd als negotieverrichtingen in den zin van deze afdeling, de verrichtingen die de wisselagent zich voorneemt ter beurs te verrichten in de hoedanigheid van negociant in waarden of voor rekening van een anderen wisselagent, van een wisselagent-correspondent of van een bankier, die uitdrukkelijk optreedt in de hoedanigheid van negociant in waarden.

» Deze negotieverrichtingen mogen uitgevoerd, hetzij overeenkomstig de regelen betreffende de uitvoering der orders, hetzij overeenkomstig de beschikkingen van artikel 90. Zij worden opgeteekend in het beursboekje voorzien bij artikel 65.

» Wanneer deze verrichtingen gedaan worden voor rekening van een ander wisselagent, van een wissel-

agent-correspondent of van een bankier, overeenkomstig alinea 1 van dit artikel, zijn zij het voorwerp van borderellen van een bijzonder model dat door de Beurscommissie wordt opgemaakt.

» De verrichtingen die de wisselagent ter beurs doet voor eigen rekening, maar in het voordeel van een gedeelte van zijn patrimonium dat niet aangewend wordt voor de uitoefening van zijn beroep, zijn aan de uitvoering der orders onderworpen en dienen in alle opzichten als dusdanig behandeld.

» De wisselagent van wien bewezen is dat hij de beschikkingen van dit artikel overtreden heeft, wordt gestraft met een schorsing van zes maanden; de herhaling brengt de schraping mede.

» Art. 90. — Wanneer beiderzijds negotieverrichtingen gedaan worden, hebben de wisselagenten, gedurende gansch den beurstijd, het recht om onder elkaar de op de Corbeille toegelaten waarden te verhandelen volgens de koersen en in de hoeveelheden die zij vrij bepalen.

» Van hetzelfde recht kan eveneens gebruik gemaakt ten opzichte van de op het Parket toegelaten waarden behoudens voor het deel van den beurstijd vallend vóór de onderscheidenlijke uitroepen van deze waarden.

» De koersen waartegen deze negotieverrichtingen afgesloten worden, worden niet ter noteering gebracht. Ze geven aanleiding tot uitwisseling tusschen de tegenpartijen en tot neerlegging in afschrift op de diensten voor statistiek, van steekkaarten van bijzonder model dat door de Beurscommissie wordt opgemaakt.

» De wisselagent van wien bewezen is dat hij gebruik maakte van het recht vermeld in de twee eerste alinea's van dit artikel, ter uitvoering van een koop- of verkooporder, in den zin van artikel 75, § 1, van Titel V van Boek I van het Wetboek van Koophandel en dat hij alzoo de beschikkingen van de eerste alinea van artikel 75bis overtreden heeft, wordt gestraft met een schorsing van zes maanden; de herhaling brengt de schraping mede.

» Art. 91. — Het is den wisselagent verboden andere waarden dan die welke regelmatig ter noteering zijn toegelaten gewoonlijk onder elkaar te verhandelen, in welke hoedanigheid ook in de beurslokalen en tijdens den beurstijd.

» Afdeling VI. — Over de vereffening.

» Art. 92. — De wisselagenten die rechtstreeks onder elkaar ter markt verhandelen overeenkomstig artikel 62, litt. a, en 90, vereffenen eveneens rechtstreeks onder elkaar.

» Art. 93. — De vereffening der verrichtingen gedaan overeenkomstig artikel 62, litt. b en c, wordt waargenomen door wisselagenten die met dit doel bijzonder door de Beurscommissie gemandateerd werden. Deze worden agenten-vereffenaars genoemd. De lastgeving die aan den agent-vereffenaar gegeven

werd kan te allen tijde door de Beurscommissie ingetrokken, indien deze lastgeving niet goed uitgevoerd wordt.

» Art. 94. — De agent-vereffenaar heeft tegenover zijn tegenpartijen al de verantwoordelijkheid en verplichtingen voorzien ten overstaan der wisselagenten in Titel V van Boek I van het Wetboek van Koophandel en in het huidige reglement.

» Art. 95. — Kunnen slechts als agenten-vereffenaars aanvaard de wisselagenten die aan de volgende voorwaarden voldoen :

» 1° het recht tot noteeren gedurende ten minste zes jaar zonder onderbreking bezitten;

» 2° met eigen fondsen een borgsom van *fr* 150.000 gestort hebben;

» 3° door de Beurscommissie nooit geschorst zijn geweest, noch eenigen anderen tuchtmaatregel gedurende de zes laatste jaren opgelopen hebben;

» 4° tegenover de Beurscommissie de verbintenis hebben aangegaan om geen verrichting noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks voor eigen rekening te doen betreffende de waarde waaromtrent zij de vereffening op zich nemen en haar toegelaten te hebben om tot elk onderzoek over te gaan dat haar toelaat na te gaan of deze verbintenis geëerbiedigd wordt.

» Art. 96. — De Beurscommissie maakt een lijst van de wisselagenten op die hun aanvaarding als agent-vereffenaar aangevraagd en bekomen hebben. Zij gaat tot de effectieve aanwijzingen bij toerbeurten over, met dien verstande dat de eerste aanwijzingen bij loting aangeduid worden. Zij bepaalt eveneens een toerbeurt der waarden waarmede de agenten-vereffenaars belast worden.

» Art. 97. — De vergoeding van den agent-vereffenaar wordt door de Beurscommissie bepaald. Zij valt ten laste van deze laatste.

» De Beurscommissie wordt gemachtigd een noteeringsrecht te heffen ten laste van den orderuitvoerder; een deel van dit recht zal mits toestemming van den Minister van Financiën in rekening van den opdrachtgever kunnen gebracht.

» Het bedrag van het noteeringsrecht zal door de Beurscommissie vastgesteld, maar in geen geval zal het één duizendste van het bedrag der verrichtingen mogen overtreffen. »

Art. 3. — De artikelen 77 tot 93 inbegrepen worden 77bis tot 93bis genummerd, terwijl artikel 77bis als volgt gewijzigd wordt :

« Art. 77bis. — § 1. Periodisch, ten minste eens per maand, heeft door bemiddeling van de Beurscommissie een openbare veiling van de niet-officieel genoteerde waarden plaats. De Commissie stelt de data van deze veilingen vast.

» § 2. Daarenboven kan de Beurscommissie voor de waarden die zij aanwijst, bijkomende openbare veilingen inrichten.

» § 3. De Beurscommissie kan tijdens de periode van inschrijving dagelijksche openbare veilingen inrichten der rechten tot inschrijving verbonden aan niet-genoteerde waarden.

» § 4. In de onder §§ 2 en 3 beoogde gevallen zijn de beschikkingen van de huidige verordening betreffende de verhandelingen op het Parket toepasselijk op deze openbare veilingen. »

Art. 4. — Het vroegere artikel 94 wordt artikel 98, § 1.

Het vroegere artikel 95 wordt artikel 98, § 2.

Het vroegere artikel 96 wordt ingetrokken.

Het vroegere artikel 97 wordt artikel 99. De eerste zin van dit artikel wordt door volgende beschikking vervangen :

« Voor elke afgesloten verhandeling dienen de wisselagenten op de eerstvolgende Beurs, vóór 13 uur 's middags, pointerbuletins te wisselen, welke de voorwaarden van de verhandeling vermelden, uitgezonderd wanneer zij langs den noteeringsdienst om verhandeld hebben. »

De vroegere artikelen 98 en 99 worden ingetrokken.

In de eerste alinea van artikel 109, worden de woorden « in artikel 95 van de verordening » vervangen door de woorden « in artikel 98, § 2, van de verordening ».

Op het einde van artikel 114 worden de woorden « van artikel 95 en 109 van de verordening » ver-

vangen door de woorden « van artikelen 98, § 2, en 109 van de verordening ».

Artikel 115 wordt als volgt gewijzigd :

« De effecten met of zonder premie en deze die bij wijze van loting afgelost worden, moeten geleverd uiterlijk den dag van de voorlaatste vereffening vallend vóór den dag der trekking. Deze effecten worden « ex-recht van uitloting » den derden beurstijd vóór deze verhandeld en worden slechts den volgenden Beursdag vereffend, terwijl de te vergoeden intresten tot op dezen laatsten dag berekend worden. De eenvoudige opgave der nummers is niet toegelaten. »

Artikel 173 wordt als volgt gewijzigd :

« De marge die mag toegepast voor de verhandelingen, die overeenkomstig de beschikkingen van artikel 77 van het koninklijk besluit, buiten de Beurs afgesloten worden, bedraagt 2 pCt. In deze gevallen van onmiddellijke overdracht mag boven de marge geen commissieloon in rekening gebracht.

» Elkeen die deze marge zou overschrijden is strafbaar met de sancties voorzien in artikel 94 van Titel V van Boek I van het Wetboek van Koophandel. »

Art. 5. — De huidige wijzigingen treden in werking op den datum die door den Minister van Financiën zal vastgesteld. Deze kan aan de Beurscommissie toelating geven om geleidelijk de nieuwe noteerings- en vereffeningswijze op de groepen van waarden die zij zal aanduiden, toe te passen.

Art. 6. — De Minister van Financiën wordt met de uitvoering van dit besluit belast.

III — LANDBOUW

Besluit van 4 April 1947

houdende wijziging van het besluit van 12 Juli 1946 betreffende de mobilisatie der graangewassen en peulvruchten van den oogst 1946 (Staatsblad, 6 April 1947, blz. 3631).

De peulvruchten van den oogst 1946 zijn niet meer aan mobilisatie onderworpen.

Besluit van 11 April 1947

waarbij dat van 6 Januari 1947 betreffende de levering van zuivelproducten, gewijzigd wordt (Staatsblad, 14-15 April 1947, blz. 3878).

Besluit van 21 April 1947

Land- en tuinbouwteeling van 15 Mei 1947 (Staatsblad, 30 April 1947, blz. 4440).

Besluit van 22 April 1947

betreffende de mobilisatie der aardappelen van den oogst 1946 (Staatsblad, 24 April 1947, blz. 4216).

IV — NIJVERHEID

Ministerieel besluit van 15 April 1947

houdende afschaffing van zekere bepalingen van de reglementeering van de voortbrenging en de verdeling van de non-ferro metalen, ingesteld door het ministerieel besluit van 31 Januari 1945, voor wat betreft lood, platina, iridium, palladium en rhodium (Staatsblad, 30 April 1947, blz. 4440).

V — ARBEID

Besluitwet van 25 Februari 1947

betreffende het toekennen aan de arbeiders van loon voor acht feestdagen per jaar. — Erratum (Staatsblad, 12 April 1947, blz. 3816).

Besluitwet van 25 Februari 1947

tot samenvoeging en wijziging van de wetten betreffende het pensioenstelsel voor de mijnwerkers en de er mee gelijkgestelden (Staatsblad, 19 April 1947, blz. 4036).

Besluitwet van 28 Februari 1947

houdende wijziging van de wet van 30 December 1929 op de vergoeding der schade voortspuitende uit ongevallen overkomen aan zeelieden (Staatsblad, 14-15 April 1947, blz. 3872).

Besluitwet van 28 Februari 1947

houdende wijziging van de wet van 30 December 1929 op de vergoeding der schade voortspuitende uit ongevallen overkomen aan zeelieden (Staatsblad, 14-15 April 1947, blz. 3873).

Besluitwet van 28 Februari 1947

tot aanvulling der beschikkingen der besluitwet van 10 Januari 1947 tot inrichting van een Rijksdienst voor de Samenordering der Gezinsvergoedingen en der wet van 4 Augustus 1930 houdende veralgemeening der gezinsvergoedingen ten voordeele van de loontrekkende arbeiders (Staatsblad, 16 April 1947, blz. 3907).

Besluit van den Regent van 9 Maart 1947

betreffende de te nemen overgangsmaatregelen ingevolge het vervallen der geldigheid van het koninklijk besluit van 31 Juli 1935, in verband met de verplichte leerplichtsverlening voor jonge werkløozen van veertien tot zestien jaar (Staatsblad, 18 April 1947, blz. 3972).

Ministerieel besluit van 11 Maart 1947

tot vaststelling van het bedrag van de verloftoelage te verleenen aan de niet bezoldigde leerjongens voor het dienstjaar 1946 (Staatsblad, 16 April 1947, blz. 3909).

Wijzigingen van 24 Maart 1947

aan het besluit van den Regent van 27 Juli 1946 waarbij de bevoegdheid en het gebied van de verschillende paritaire comité's, opgericht in uitvoering van de besluitwet van 9 Juni 1945, bepaald worden (Staatsblad, 2 April 1947, blz. 3395).

Besluit van den Regent van 26 Maart 1946

tot bepaling van de speciale modaliteiten van toepassing der besluitwet van 3 Januari 1946, betreffende het jaarlijksch verlof van de loontrekkende arbeiders, voor de mijnwerkers en de daarmee gelijkgestelde arbeiders (Staatsblad, 4 April 1947, blz. 3521).

Besluit van den Regent van 2 April 1947

tot bepaling van de algemeene modaliteiten van uitvoering der besluitwet van 25 Februari 1947 betreffende het toekennen, aan de arbeiders, van loon voor acht feestdagen per jaar (Staatsblad, 4 April 1947, blz. 3524).

Ministerieel besluit van 11 April 1947

genomen in uitvoering van het besluit van den Regent dd. 28 September 1945 aangaande de toepassing der besluitwet dd. 28 December 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders op de werkgevers en de bij fooien bezoldigde werknemers (Staatsblad, 18 April 1947, blz. 3972). (Zie ook rubriek I.)

VI — BINNENLANDSE HANDEL

Reglement

bijgevoegd aan het besluit van den Regent dd. 10 Maart 1947, tot vaststelling van het reglement van de Algemeene Commissie der Termijnbeurzen in goederen en waren. — Erratum (Staatsblad, 16 April 1947, blz. 3907).

Reglement

bijgevoegd aan het besluit van den Regent dd. 10 Maart 1947 tot goedkeuring van het reglement van den Liquidatiedienst van de Termijnbeurs voor wol te Antwerpen. — Erratum (Staatsblad, 16 April 1947, blz. 3907).

Besluit van den Regent van 19 Maart 1947

aangaande de bereiding van en den handel in melk (Staatsblad, 23 April 1947, blz. 4447).

Ministerieel besluit van 28 Maart 1947

waarbij den handel in stikstofmeststoffen en samengestelde meststoffen wordt vrijgegeven (Staatsblad, 3 April 1947, blz. 3460). — Erratum (Staatsblad, 6 April 1947, blz. 3634).

Besluit van 4 April 1947

betreffende den verkoop van pootaardappelen (Staatsblad, 6 April 1947, blz. 3632).

Ministerieel besluit van 5 April 1947

houdende wijziging van het systeem der verdeling van de ingevoerde personenwagens (Staatsblad, 16 April 1947, blz. 3906).

Ministerieel besluit van 15 April 1947

houdende afschaffing van zekere bepalingen van de reglementeering van de voortbrenging en de verdeling van de non-ferro metalen, ingesteld door het ministerieel besluit van 31 Januari 1945, voor wat betreft lood, platina, iridium, palladium en rhodium (Staatsblad, 30 April 1947, blz. 4440).

Besluit van 19 April 1947

betreffende het inleggen van eieren en het in bezit houden van ingelegde eieren (Staatsblad, 19 April 1947, blz. 4036).

VII — BUITENLANDSE HANDEL

Handelsaccoord

tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Tsjecho-Slowakije (Staatsblad, 24 April 1947, blz. 4234).

Den 7ⁿ Februari 1947 werd te Praag tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Tsjecho-Slowakije een nieuwe schikking gesloten betreffende het ruilverkeer van koopwaren.

Dit accoord vervangt de handelsovereenkomst van 3 April 1946, die voor den duur van zes maand gesloten was, en die, door brieven gewisseld te Brussel, tot einde 1946 verlengd geworden was.

De nieuwe overeenkomst is geldig voor één jaar; zij is in werking getreden den dag van haar ondertekening, met terugwerkende kracht op 1 Januari 1947.

De Verdragsluitende Partijen hebben onderling de verbintenis aangegaan invoer- en uitvoervergunningen af te leveren voor de koopwaren, die vermeld worden in de twee bij het accoord gevoegde lijsten (lijsten A en B), tot beloop van de hoeveelheden en waarden die er in aangeduid worden. Aldus wordt er voor het

jaar 1947 een ruilverkeer van koopwaren voorzien voor een waarde van meer dan één milliard Belgische franken in beide richtingen, wat meer dan het dubbel van het in het vroeger accoord voorziene bedrag vertegenwoordigt.

Een betalingsregeling tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Tsjecho-Slowakije was eveneens op 3 April 1946, voor een onbepaalden duur, ondertekend geworden.

Dit reglement, alsmede een additioneel protocol, dat daaraan zekere wijzigingen aanbrenghet, ondertekend op 7 Februari 1947, maakt een wezenlijk deel uit van de nieuwe handelsovereenkomst.

Handelsbesprekingen

tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en de Amerikaansch-Britsche Afvaardiging. — Memorandum betreffende de handelsbetrekkingen tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en de Vereenigde Amerikaansche en Britsche bezettingszones in Duitschland (Staatsblad, 24 April 1947, blz. 4239).

VIII — VERKEERSWEZEN

Besluitwet van 28 Februari 1947

*tot wijziging van de besluitwet van 29 Augustus 1944 houdende oprichting van een Regie van het Zee-
wezen (Staatsblad, 14-15 April 1947, blz. 3873).*

Besluit van den Regent van 3 Maart 1947

houdende herziening van de rechten en vergoedingen voor het gebruik van de openbare luchtvaartterreinen beheerd door den Staat of door de Regie der Luchtwegen (Staatsblad, 1 April 1947, blz. 3333).

Ministerieel besluit van 12 Maart 1947

tot verlenging van den duur der opdracht van het Tijdelijk Beheerscomité voor de Tramwegen van Antwerpen en omgeving en tot goedkeuring van de wijzigingen gebracht aan het exploitatiereglement van gezegd comité (Staatsblad, 12 April 1947, blz. 3842).

IX — PRIJZEN EN LONEN

Ministerieel besluit van 28 Februari 1947

houdende vaststelling der maximum-prijzen van mijnhout. — Erratum (Staatsblad, 13 April 1947, blz. 3855).

Besluit van den Regent van 3 Maart 1947

houdende herziening van de rechten en vergoedingen voor het gebruik van de openbare luchtvaartterreinen beheerd door den Staat of door de Regie der Luchtwegen (Staatsblad, 1 April 1947, blz. 3333).

Ministerieel besluit van 7 Maart 1947

houdende vaststelling der maximum-prijzen van bovenkleeding op maat voor heeren en dames. — Erratum (Staatsblad, 1 April 1947, blz. 3340).

Besluit van den Regent van 22 Maart 1947

houdende vaststelling van de toelagen in het kader van de politiek van tusschenkomst inzake 's lands ravitailleering (Staatsblad, 3 April 1947, blz. 3458). — Erratum (Staatsblad, 20 April 1947, blz. 4097).

Gelet op de besluitwet van 23 Februari 1947 tot afschaffing der besluitwetten van 26 Januari 1946, van 29 October 1946, van 13 November 1946 en van 22 Februari 1947, betreffende de betaling van toelagen in het kader van de politiek van tusschenkomst inzake 's lands ravitailleering;

Gelet op de wet van 28 December 1946 tot opening van voorloopige credieten komende in mindering van de begrotingen van het dienstjaar 1947, en inzonderheid haar artikel 2;

Gelet op de wet van 27 Februari 1947 tot opening van nieuwe voorloopige credieten komende in mindering van de begrotingen van het dienstjaar 1947, en inzonderheid haar artikel 2;

Overwegende dat het er op aankomt, in toepassing van voornoemde wetten, de voorwaarden tot verdeling der bij het Ministerie van Begrooting geopende credieten nauwkeurig te bepalen, ten einde inzonderheid te voorzien in de tusschenkomsten opgelegd inzake ravitailleering door de politiek van stabilisatie der prijzen en lonen;

Overwegende dat het onderzoek van den huidige economischen toestand tot het voorloopig in stand houden doet besluiten der in 1946 vigeerende normen;

Overwegende dat de beschikkingen van onderhavig besluit dus geen nieuwigheid invoeren met betrekking op de beschikkingen welke de wetgevende macht heeft bedoeld door de stemming der voorloopige credieten;

Op de voordracht van de Ministers van Begrooting en van Invoer en Ravitailleering,

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

HOOFDSTUK I. — *Tusschenkomst ten voordeele van de maalderijen.*

Artikel 1. — Er wordt aan de maalderijen die graan bewerken met het oog op het vervaardigen van meel voor de ravitailleering der bevolking, een toelage verleend die overeenstemt met het verschil tusschen het bedrag der uitgaven voortvloeiende uit den kostenden prijs van het graan verkocht franco maalderij, vermeerderd met de aan de maalderij toegekende marge voor het malen, en de som der inkomsten voortkomende van den verkoop van het meel en meelafval.

Art. 2. — De liquidatiemodaliteiten van de bij artikel 1 ingestelde toelage blijven onderworpen aan het ministerieel besluit van 12 November 1946, betreffende de verdeling der granen, meel en derivaten of andere grondstoffen onder de nijverheidsmaalders en betreffende het betalen der regeeringsvergoeding.

HOOFDSTUK II. — *Tusschenkomst ten voordeele van de aardappelproducenten.*

Art. 3. — Er wordt aan de aardappelproducenten een toelage verleend van fr 0,25 per kilogram voor alle leveringen uitgevoerd in het kader der bepalingen betreffende de rantsoeneering en den prijs van deze waar.

HOOFDSTUK III. — *Tusschenkomst in verband met de zuivelproducten.*

Art. 4. — Er wordt aan de zuivelfabrieken een premie toegekend van fr 0,40 per liter afgeroomde melk en/of karnemelk teruggegeven aan de producenten die melk leveren.

Deze premie is slechts betaalbaar naar rato van het aantal liters teruggegeven afgeroomde melk en/of karnemelk gelijk aan maximum 30 pCt. der door het geheel der producenten geleverde hoeveelheden melk.

Art. 5. — Er wordt aan de melk-, melkroom- en boterproducenten de volgende vergoedingen toegekend :

a) aan de melkproducenten, een vergoeding van één frank per liter melk, welke 3 pCt. vetstoffen inhoudt;

b) aan de melkroomproducenten, een vergoeding van fr 34,50 per kilogram botervet;

c) aan de leveraars van hoeveboter, een vergoeding van fr 27,90 per kilogram boter op wettige wijze samengesteld.

Art. 6. — De bij artikel 5 voorziene toelage wordt enkel en alleen voorbehouden aan de producenten van zuivelproducten die melk leveren, of die hun leveringen uitvoeren overeenkomstig artikelen 1 en 3 van het ministerieel besluit van 6 Januari 1947.

De tusschenkomst wordt niet toegekend aan de producenten die van zuivelfabriek of van erkende ophaler veranderen in den loop van een tijdperk van drie maanden, vanaf den dag van verandering tot het verstrijken van bewust tijdperk, behoudens indien de verandering het gevolg is van de sluiting der zuivelfabriek of voortspruit uit het stopzetten der bedrijvigheid vanwege den erkenden ophaler.

De betaling van de toelage in het geval van verandering, welke voortspruit uit elk ander geval van overmacht, is onderworpen aan het voorafgaand accord van den Minister van Invoer en Ravitailleering.

In geval een maatregel van opeïsching of sekwestering, die op een zuivelfabriek weegt, wordt opgeheven in den loop van een tijdperk van drie maanden bij onderhavig artikel bedoeld, wordt aan de producenten de keuze gelaten van een andere zuivelfabriek. Deze keuze dient gedaan voor den eersten dag van de maand volgend op deze waarop de opeïsching of het sekwestering wordt opgeheven.

HOOFDSTUK IV. — *Tusschenkomst op de vleeschmarkt.*

Art. 7. — Er wordt aan de verdeelers en verwerkers van vleesch anderen dan de fabrikanten van vleeschproducten, een toelage toegekend ter gelegenheid van de aankoop van slachtvee.

Deze toelage bedraagt :

I. Voor het rundvee met een opbrengst van 46 pCt. en meer en voor de kalveren met een opbrengst van 64 pCt. en meer :

a) fr 3 per kilogram op voet, wanneer het gaat om een aankoop op de hoeve of om den aankoop op een markt gelegen op minder dan 30 km van het slachthuis;

b) fr 3,30 per kilogram op voet, wanneer het een aankoop betreft op een markt gelegen op 30 tot 60 km van het slachthuis;

c) fr 3,60 per kilogram op voet, wanneer het een aankoop betreft op een markt gelegen op meer dan 60 km van het slachthuis.

II. Voor het rundvee met een opbrengst van minder dan 46 pCt. :

a) fr 2,50 per kilogram op voet, wanneer het gaat om een aankoop op de hoeve of om een aankoop op een markt gelegen op minder dan 30 km van het slachthuis;

b) fr 2,80 per kilogram op voet, wanneer het een aankoop betreft op een markt gelegen op 30 tot 60 km van het slachthuis;

c) fr 3,10 per kilogram op voet, wanneer het een aankoop betreft op een markt gelegen op meer dan 60 km van het slachthuis.

III. Voor het volwassen rundvee verkocht ingevolge een noodslachting :

a) fr 5 per kilogram geslagen vleesch voor den aankoop op de plaatselijke markt of op een markt gelegen op minder dan 30 km van het verdeelingscentrum waarvan de koper afhangt;

b) fr 5,50 per kilogram geslagen vleesch voor den aankoop op een markt gelegen op 30 tot 60 km van het verdeelingscentrum, waarvan de koper afhangt;

c) fr 6 per kilogram geslagen vleesch voor den aankoop op een markt gelegen op meer dan 60 km van het verdeelingscentrum waarvan de koper afhangt.

Art. 8. — De bij artikel 7 ingestelde toelagen worden eveneens aan de openbare organismen toegekend die vee koopen op voet met het oog op of gevolgd van het terugverkoopen onder vorm van geslagen vleesch.

Art. 9. — Voor de fabrikanten van vleeschproducten worden de toelagen teruggebracht tot de bij artikel 7, II of III, ingestelde bedragen, welke ook de opbrengst van het vee zij.

Art. 10. — De toelagen voorzien bij artikel 7, I b en c, II b en c, III b en c, worden slechts toegekend wanneer de aankoop van vee in de voorwaarden die daarbij vastgesteld zijn, werd opgelegd door den dienst « Vee » van het Ministerie van Invoer en Ravitailleering. In tegenovergesteld geval, zal de toelage voorzien bij artikel 7, I a of II a of III a worden toegekend.

HOOFDSTUK V. — *Tusschenkomst ten voordeele van zekere organismen van publiekrecht.*

Art. 11. — Wordt door een Staatstoelage gedekt het verschil tusschen, eensdeels de kostprijzen der vee-

dingsproducten of voor de voedingsproducten of voor de voeding bestemde producten welke op de internationale markt of op de inlandsche markt worden aangekocht door de openbare organismen die onder waarborg van den Staat werken en anderzijds de zuivere opbrengst van hun omzetting.

HOOFDSTUK VI. — Maatregelen van algemeenen aard.

Art. 12. — Dit besluit wordt van kracht op 1 Januari 1947.

Art. 13. — De Minister van Invoer en Ravitail-leering en de Minister van Begrooting zijn met de uitvoering ervan belast.

Ministerieel besluit van 27 Maart 1947

houdende, wat betreft het roggemeel gebuild op 75 pU., wijziging van het ministerieel besluit dd. 23 Mei 1946, houdende verlaging en regeling van de prijzen van de voedingsproducten, van de dranken, van de afgewerkte tabaksproducten en van sommige landbouwproducten (Staatsblad, 11 April 1947, blz. 3777).

Ministerieel besluit van 1 April 1947

waardoor de koffie aan het stelsel van den normalen prijs onderworpen wordt (Staatsblad, 24 April 1947, blz. 4209).

Ministerieel besluit van 3 April 1947

waardoor zekere producten en zekere prestaties of diensten aan het stelsel van den normalen prijs onderworpen worden (Staatsblad, 10 April 1947, blz. 3746).

Overwegende dat de huidige markttoestand toelaat voor zekere producten, prestaties of diensten, terug te keeren tot het régime van de vrije concurrentie, onder voorbehoud van inachtna-me van den regel van den normalen prijs, zooals deze bepaald wordt door voornoemde besluitwetten van 22 Januari 1945 en 14 Mei 1946, en het ministerieel besluit van 1 Juli 1946.

Besluit :

Artikel 1. — Worden nog slechts aan den regel van den normalen prijs onderworpen, zooals omschreven bij :

artikel 1, §§ 2 en 3, van de besluitwet van 22 Januari 1945, gewijzigd en aangevuld door de besluitwetten van 14 en 18 Mei en van 7 en 29 Juni 1946, betreffende het beteugelen van elke inbreuk op de reglementeering betreffende de bevoorrading van het land;

artikel 1 van de besluitwet van 14 Mei 1946, houdende verscherping van de contrôle der prijzen;

artikelen 1 en 2 van het ministerieel besluit van 1 Juli 1946, tot samenordering der besluiten betreffende de prijsvorming van 12 October 1944, 1 Juni, 20 Juni en 15 October 1945, en het besluit dd. 9 Februari 1946, houdende vaststelling der maximumprijzen der producten, stoffen, eet- of koopwaren;

de prijzen van de hieronder vermelde producten, prestaties en diensten :

I. — Eetwaren.

1. De volgende banketgebakken :
 - a) sprits en soesjes met crèmevulling,
 - b) hoorntjes in gebroken deeg met crèmevulling,
 - c) confituurtaartjes,
 - d) geglaceerde taartjes,
 - e) amandelkoekjes,
 - f) kaaskoekjes,
 - g) moka's,
 - h) frangipantaartjes,
 - i) vruchtentaartjes,
 - j) belegde dessertjes,
 - k) petits fours;
2. de citrusvruchten : appelsienen, citroenen, pampelmoezen, mandarijnen, bananen;
3. de gedroogde vruchten : gepelde noten, notenpitten, gepelde en ongepelde hazelnoten, gepelde en ongepelde amandels, pruimen, rozijnen, dadels, vijgen, abrikozen.

II. — Afgewerkte tabakproducten :

met uitzondering van volkscigaretten.

III. — Textielartikelen.

1. De weefsels in kaardwol;
2. de weefsels in zuiver vlas;
3. de natuurzijde weefsels;
4. de tapijten en meubelstoffen, met uitzondering van alle bedrukte weefsels;
5. de dekens, eiderdons en spreien;
6. de matrassen, peluwen, oorkussens en kussens;
7. de bovenkleeding in breigoedweefsel;
8. de kousen en sokken voor heeren, dames en kinderen;
9. de hoeden voor heeren, dames en kinderen, en de klakken;
10. de dassen, boorden, kragen en passementwerk;
11. de handschoenen;
12. de regen- en zonneschermen;
13. garen en band, met uitzondering van breiwol;
14. de mechanische kant en tapijtwerk;
15. de industriele en vocht aantrekkende watten;
16. de hygiëne- en verbandartikelen;
17. de dweilen en vaatdoeken;
18. angorawol en -draad.

IV. — Artikelen in leder.

1. De schoenen en pantoffels;
2. de marokijnwaren;
3. de handschoenen;
4. de sportartikelen;
5. de drijfriemen, de nijverheidsartikelen en artikelen voor gareel- en zadelmakerij.

V. — Artikelen der metaalverwerkende nijverheid.

1. De huishoudartikelen in aluminium;
2. de radiotoestellen;
3. de elektrische lampen;
4. de batterijen en accumulatoren;
5. de matrassen met metalen geraamden;
6. de bruggen, vakwerken en niet aan druk onderworpen ketels, ketels en drukapparaten;
7. het spoorweg- en trammaterieel;
8. de elektrische draaiende en statische machines en uitrustings toestellen, met uitzondering van: eenphasige motoren, klein-electrisch materieel voor binnen lichtinstallaties, huishoudelijke toestellen, elektrische draden, kabels en geïsoleerde buizen;
9. de elektrische seinrichtingen-apparaten;
10. de geneeskundige electriciteitsapparaten;
11. de contrôle- en laboratoriumtoestellen;
12. de jachtwapens en munities;
13. de drijfkrachtmachines, compressoren, pompen, ventilatoren;
14. de hijsch-, vervoer- en weegapparaten;
15. de machines, toestellen en installaties voor verscheidene nijverheden, met uitzondering van landbouwmachines.

VI. — Houtartikelen.

1. De luxemeubelen, d.w.z. meubelen die niet in serie werden vervaardigd en die het voorwerp zijn geweest van speciale meubelkunst;
2. het speelgoed in hout of alle andere grondstoffen;
3. de rietwerkartikelen;
4. de kurkwaren;
5. de houtwerkartikelen, maar niet de borstels.

VII. — Bouwmaterialen.

1. De zandsoorten;
2. Maaszand en Maasgrint;
3. pleisterplaten en diverse artikelen in pleister, zelfs als ze niet tot het domein van de bouwnijverheid behooren;
4. de architecturale keramiek;
5. de tarmacadam.

VIII. — Chemische producten.

1. Reukwerkartikelen;
2. fotografische producten;
3. harde en zachte zeep, niet gerantsoeneerd;
4. poeders (wasch-, bleek- en schuurpoeders) niet gerantsoeneerd;
5. bleekwater;
6. ontvlekkingsmiddelen;
7. huishoudkleurstoffen;
8. kaarsen;
9. lucifers;

10. insekten- en onkruiddoodende producten;
11. natuurlijke plantaardige essences en natuurlijke ætherische oliën, kunstessences en synthetische producten in de parfumerie, pasteibakkerij, suikerbakkerij, vervaardiging der likeuren gebruikt, en voor dergelijke toepassingen;
12. plantaardige en dierlijke industriele oliën en vetten, niet gecontingenteerd;
13. gelatinen;
14. cellophane en acetophane papieren;
15. pigmenten en kleurstoffen in poeder;
16. poeder en springstoffen;
17. textielhulpmiddelen, zooals olie voor invetting, enz.;
18. waterstof en zuurstof;
19. technische fosphaathoudende producten;
20. technische fluorhoudende producten;
21. in rubber vervaardigde artikelen onder allerlei vormen, met uitzondering van auto-, moto- en fietsbanden;
22. vorstbeschermende producten;
23. formols, hexamethyleen en trioxymethyleen;
24. zwavelsalpeterzuur en maleïnezuur;
25. calciumchloride, zinkchloride, dubbel zink en ammoniakchloride, ferrichloride, ferrochloride, ijzerperchloride, ijzersulfide, zinksulfide, phosphoortrichloride, kaliumsulfocarbonaat, zwavelkoolstof, kaliumethylxanthaat, natriumethylxanthaat, kaliumferrocyanide, natriumferrocyanide;
26. maleïnezuuranhydride, dichlorethaan, ethyleen-chlorydrine, ethyleenoxyde.

IX. — Prestaties en diensten.

1. Tarieven der haarkappers;
2. publiciteitstarieven;
3. verhuren der pointagemachines en klokmachines;
4. verhuren der machines, motoren en compressoren;
5. facturatie der prestaties uitgevoerd door hoefsmeden.

Art. 2. — § 1. De beschikkingen van artikel 3 van het besluit van 1 Juli 1946, tot samenordering der besluiten betreffende de prijsvorming van 12 October 1944, 1 Juni, 20 Juni en 15 October 1945, en het besluit dd. 9 Februari 1946, houdende vaststelling der maximum-prijzen der producten, stoffen, eet- of koopwaren, zijn niet van toepassing op de producten, stoffen, eet- of koopwaren vermeld in artikel 1 van onderhavig besluit.

§ 2. Zijn afgeschaft wat betreft de producten, prestaties en diensten vermeld in artikel 1 van onderhavig besluit, de beschikkingen betreffende maximum-prijzen voorzien bij :

het ministerieel besluit dd. 23 Mei 1946, houdende verlaging en regeling van de prijzen van de voedingsproducten, van de dranken, van de afgewerkte tabaks-

producten, en van sommige landbouwproducten, gewijzigd en aangevuld door de ministerieele besluiten dd. 4 en 15 Juni, dd. 1, 20 en 30 Juli, dd. 12, 16, 17 en 29 Augustus, dd. 3, 6, 7 en 26 September, dd. 14 en 28 October, dd. 13, 18 en 27 November, van 30 December 1946, 10 Januari en 8 Maart 1947;

het ministerieel besluit van 5 Mei 1946, houdende vaststelling der prijzen der ingevoerde landbouw-, tuinbouw- of voedingsproducten;

het ministerieel besluit van 17 Mei 1946, houdende een algemeene prijsvermindering van 10 pCt. der verbruiksproducten en van zekere prestaties, gewijzigd en aangevuld bij de ministerieele besluiten van 24 Mei, 22 Juni, 6 November en 27 December 1946 en van 28 Februari 1947;

het ministerieel besluit van 17 Januari 1946, houdende vaststelling der maximum-verkoopprijzen aan verbruiker der textielproducten van de nieuwe fabricatie;

het ministerieel besluit van 8 Mei 1946, houdende wijziging en aanvulling van de besluiten van 12 October 1944, 1 en 20 Juni 1945, betreffende de vaststelling der maximum-prijzen van producten, stoffen, eet- of koopwaren en houdende vaststelling der maximum-handelswinstmarge toe te passen door de tusschenpersonen voor breigoederen en linnengoed in gemaasd weefsel;

het ministerieel besluit van 1 Juli 1946, betreffende de maximum-prijzen voor linnengoed;

het ministerieel besluit van 13 Februari 1947, houdende een vermindering der verkoopprijzen van zekere textielartikelen en waardoor andere textielproducten aan het stelsel van den normalen prijs onderworpen worden, gewijzigd en aangevuld door het ministerieel besluit van 22 Februari 1947;

het ministerieel besluit van 4 Juli 1946, houdende vaststelling der maximum-prijzen van schoenen, gewijzigd en aangevuld door het ministerieel besluit van 21 December 1946;

het ministerieel besluit van 14 Juni 1946, houdende vaststelling der maximum-verkoopprijzen aan verbruiker van marokijnwerkartikelen in leder en van lederen handschoenen;

het ministerieel besluit van 4 Maart 1947, houdende prijsvermindering voor geloid leder, voor sommige categorieën schoenen en artikelen in leder, houdende vaststelling van maximum-prijzen voor de verzoling van schoenen en waarbij sommige van deze producten en prestaties aan het stelsel van den normalen prijs worden onderworpen;

het ministerieel besluit van 20 Februari 1946, houdende wijziging en aanvulling der besluiten van 12 October 1944, 1 en 20 Juni 1945, houdende bepaling der maximum-prijzen van de producten, stoffen, eet- of koopwaren, en houdende vaststelling der maximum-handelswinstmarges toe te passen door de tusschenpersonen voor zekere artikels en producten van

gewoon gebruik, gewijzigd door het ministerieel besluit van 5 Maart 1947;

het ministerieel besluit van 13 Februari 1947, houdende regeling der prijzen der artikelen der metaalverwerkende nijverheid, aangevuld door het ministerieel besluit van 27 Februari 1947;

het ministerieel besluit van 9 Augustus 1946, de wijze voor het opmaken der verkoopprijzen in den handel in bouwmaterialen vaststellend;

het ministerieel besluit houdende een prijsvermindering der bouw- en steenmaterialen, der keramische producten, dolomieten, kalk en bijhorige producten, zandsoorten en gebakken of ongebakken aarde, alsmede van artikelen in glas, kristal, gleiswerk, porcelein en keramiek, gewijzigd en aangevuld door het ministerieel besluit van 5 Maart 1947;

het ministerieel besluit van 13 Februari 1947, houdende vermindering der prijzen der scheikundige producten;

het ministerieel besluit van 18 October 1946, houdende vaststelling der maximum-prijzen voor de prestaties in de haarkapperssalons;

de homologaties toegestaan door den Minister van Economische Zaken, overeenkomstig artikelen 3 en 8 van het ministerieel besluit van 1 Juli 1946, tot samenordering der besluiten betreffende de prijsvorming van 12 October 1944, 1 Juni, 20 Juni en 15 October 1945, en het besluit van 9 Februari 1946, houdende vaststelling der maximum-prijzen der producten, stoffen, eet- of koopwaren.

Art. 3. — De inbreuken op de beschikkingen van dit besluit worden opgespoord, vastgesteld, vervolgd en bestraft overeenkomstig de beschikkingen van hoofdstukken II en III van de besluitwet van 22 Januari 1945, gewijzigd en aangevuld bij de besluiten van 14 en 18 Mei en van 7 en 29 Juni 1946, betreffende het beteugelen van elke inbreuk op de reglementeering betreffende de bevoorrading van het land onverminderd de toepassing der beschikkingen van de besluitwet van 14 April 1945, gewijzigd bij de besluitwetten van 14 en 18 Mei 1946, betreffende het sluiten van de bedrijven op de regeling in verband met 's lands bevoorrading overtreden.

Art. 4. — Onderhavig besluit treedt in werking den dag van zijn bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Ministerieel besluit van 14 April 1947

houdende vaststelling van een nieuw tarief der schouwingskosten, welke door de erkende organismen dienen geïnd voor de technische contrôle der motorvoertuigen (Staatsblad, 26 April 1947, blz. 4319).

Ministerieel besluit van 14 April 1947

houdende aanvulling van het ministerieel besluit van 10 Maart 1947 houdende vaststelling van de maximum-prijzen van het gas bestemd voor de openbare verdeling (Staatsblad, 26 April 1947, blz. 4320).

X — RANTSOENERING EN RAVITAILLERING

Besluit van den Regent van 22 Maart 1947

houdende vaststelling van de toelagen in het kader van de politiek van tusschenkomst inzake 's lands ravitailleering (Staatsblad, 3 April 1947, blz. 3458). — Erratum (Staatsblad, 20 April 1947, blz. 4097). (Zie ook rubriek IX.)

Ministerieel besluit van 27 Maart 1947

betreffende de bevoorrading in gerantsoeneerde eetwaren der hotels, restauranten en andere gelijkaardige instellingen, en de verdeling van bijzondere rantsoentickets en -zegels aan toeristen, aan personen die tijdelijk in een andere localiteit dan deze van hun woonplaats verblijven en aan de personen die hun maaltijden buitenhuis moeten nemen (Staatsblad, 2 April 1947, blz. 3402). — Errata (Staatsbladen, 5 en 24 April 1947, blz. 3584 en 4245).

Besluit van 27 Maart 1947

betreffende de plaatselijke ravitailleeringscomité's (Staatsblad, 4 April 1947, blz. 3529).

Het besluit van 22 Maart 1945, waarbij plaatselijke ravitailleeringscomité's worden opgericht, wordt afgeschaft; evenwel wordt aan de gemeentebesturen de mogelijkheid gelaten een plaatselijk ravitailleeringscomité op te richten wanneer zij zulks nuttig achten.

Besluit van 4 April 1947

houdende wijziging van het besluit van 12 Juli 1946 betreffende de mobilisatie der graangewassen en peulvruchten van den oogst 1946 (Staatsblad, 6 April 1947, blz. 3634). (Zie ook rubriek III.)

Ministerieel besluit van 5 April 1947

met betrekking op de uitdeeling van de ravitailleeringszegels en op sommige bevoorradingen in gerantsoeneerde eetwaren (Staatsblad, 23 April 1947, blz. 4484).

Ministerieel besluit van 5 April 1947

wijzigende dit van 1 Juni 1946 tot coördinatie van de onderrichtingen betreffende de uitdeeling der rantsoeneeringskaarten voor eetbare producten en de daarop betrekking hebbende boekhouding (Staatsblad, 23 April 1947, blz. 4493).

Besluit van 14 April 1947

betreffende de fabricage en den verkoop van zekere met broodmeel vervaardigde producten (Staatsblad, 17 April 1947, blz. 3948).

Besluit van 22 April 1947

betreffende de mobilisatie der aardappelen van den oogst 1946 (Staatsblad, 24 April 1947, blz. 4216).

XI — WEDEROPBOUW EN OORLOGSSCHADE

Besluitwet van 27 Februari 1947

houdende wijziging der koninklijke besluiten van 7 en 8 Augustus 1939 over de onderlinge zeeverzekeringen tegen oorlogsriscico (Staatsblad, 13 April 1947, blz. 3842).

Besluitwet van 28 Februari 1947

betreffende de bevoegdheid van het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet inzake speciale credieten bestemd voor het herstel van door oorlogshandelingen veroorzaakte schade (Staatsblad, 6 April 1947, blz. 3616).

VERSLAG AAN DEN REGENT

In den huidige stand der wetgeving strekt de tusschenkomst van het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet inzake speciale credieten bestemd voor het herstel van door oorlogshandelingen veroorzaakte schade, niet tot het herstel of den wederopbouw van tot de landbouwenderneming behorende onroerende goederen, met inbegrip van de onroerende goederen, bestemd voor de huisvesting der exploitanten.

De ondervinding heeft uitgewezen dat het noodzakelijk was het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet bevoegdheid te

verleenen tot het toestaan van speciale credieten bestemd tot het vergemakkelijken van het herstel of den wederopbouw van door oorlogshandelingen gesinistreerde onroerende goederen.

Inderdaad, in talrijke gevallen van oorlogsschade in hoofde van landbouwers, werd de schade zoowel aan roerende als aan onroerende goederen toegebracht.

In zulke gevallen is eenheid in handeling vereischt, zoowel in het belang van den gesinistreerde als in het belang van de credietinstelling waarvan de tusschenkomst onder waarborg van goeden afloop van den Staat geschiedt.

Inzake herstel van de door den landbouw geleden schade is deze eenheid van handeling des te meer gewenscht daar zij niet alleen de tusschenkomst van het Ministerie van Wederopbouw zal vergemakkelijken, inzonderheid door het verleenen van voorschotten op herstelvergoeding doch ook die van het Ministerie van Landbouw in het domein van de technische verbetering der landbouwexploitaties.

Om dit doel te bereiken is het noodzakelijk ten behoeve van het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet het bijzonder voorrecht te voorzien dat reeds werd verleend aan de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid en aan het Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet, voor zekerheid van de speciale credieten, verleend met het oog op het herstel van de door oorlogshandelingen beschadigde onroerende goederen.

Het artikel 2 van het onderhavig ontwerp van besluitwet vaardigt daaromtrent de noodige bepalingen uit.

Om het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet in staat te stellen aan vorenbedoelde credietaanvragen te voldoen is het noodig de grens van den waarborg welken de Staat aan soort-

gelijke verrichtingen mag hechten en de grens van de tusschenkomst van den Staat in den aan de verleende credieten verbonden rentelast op te voeren. Daarom brengt artikel 3 van het onderhavig ontwerp van besluitwet de grens van het bedrag van den Staatswaarborg van 250 miljoen frank op 500 miljoen frank.

Gelet op de samengeschakelde wetten van 7 September 1939 en 14 December 1944 waarbij den Koning buitengewone machten worden verleend, en inzonderheid op 3° van artikel 1 van deze wetten;

Gelet op het koninklijk besluit van 30 September 1937, tot oprichting van een Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet;

Gelet op de besluitwet van 30 November 1944 betreffende het régime van de bijzondere credieten bestemd tot het vergemakkelijken van het herstel van door oorlogshandelingen veroorzaakte schade aan roerende of onroerende goederen en inzonderheid op de bepalingen betreffende de tusschenkomst van het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet;

Herzien de besluitwet van 29 October 1946 waarbij op tweehonderd vijftig miljoen frank wordt vastgesteld het bedrag van den waarborg welken de Staat mag hechten aan de speciale credieten, toegestaan door het National Instituut voor Landbouwkrediet, met het oog op het herstel van oorlogsschade;

Overwegende dat het dringend noodzakelijk is de bevoegdheid van het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet inzake credieten aan het herstel van oorlogsschade tot het herstel of den wederopbouw van sommige onroerende goederen uit te breiden zoodat het bedrag op te voeren van den waarborg welke de Staat aan den goeden afloop van deze credieten mag hechten;

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van den Minister van Landbouw, van den Minister van Wederopbouw en overeenkomstig het in Raad overlegd advies van de Ministers,

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. — Behoudens bijzondere afwijking, toegestaan door den Minister die het herstel der oorlogsschade onder zijn bevoegdheid heeft, is het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet er toe gemachtigd aan de natuurlijke of rechtspersonen die een onderneming van landtuin-, boschbouw- of groenteteelt exploiteeren, bijzondere credieten te verleenen tot vergemakkelijking van het herstel of den wederopbouw van, voor de exploitatie der onderneming, bestemde onroerende goederen, met inbegrip van de woning der tot het bedrijf behorende personen.

Het bedrag van den intrest der overeenkomstig de onderhavige besluitwet verleende credieten mag niet meer bedragen dan 2 pCt. voor den schuldplichtige gesinistreerde wier onderneming niet grooter is dan 15 hectaren, of 2 hectaren wanneer het gaat om een onderneming van speciale bebouwing zooals groenten-, bloemen, wijnbouwteelt en boomkweekerij.

Het bedrag van den intrest der herstelcredieten aan andere exploitaties is bepaald op 2,75 pCt.

Art. 2. — De wettelijke bepalingen betreffende het voorrecht op de aan gesinistreeerden toebehoorende in België gelegen onroerende goederen, bepalingen tot garandeering van de terugbetaling in hoofdsom, intresten en bijkomende kosten van de leeningen of credietopeningen, toegestaan met het oog op het herstel der oorlogsschade door het Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet, en inzonderheid de artikelen 10 en 12 tot 17 van het besluit van 30 Juni 1941, tot interpretatie, wijziging en samenschakeling van

het besluit van 30 Augustus 1940, betreffende het herstel van de schade toegebracht aan het openbaar domein en de credieten voor het herstel van de schade aan private onroerende goederen — van kracht gemaakt bij de besluitwet van 30 November 1944 — zijn van toepassing op de credieten welke ter uitvoering van artikel 1 van de onderhavige besluitwet door het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet worden toegestaan.

Art. 3. — *a)* Het bedrag van den waarborg van goeden afloop, in kapitaal, intresten, kosten en bijkomende kosten welken de Staat mag hechten aan de speciale credieten toegestaan door het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet met het oog op het herstel van oorlogsschade, wordt van tweehonderd vijftig miljoen frank op vijfhonderd miljoen frank gebracht.

b) Het bedrag van de tusschenkomst van den Staat uit hoofde van subsidiën, bestemd tot verlichting van den intrestenlast der *sub littera a)* bedoelde credieten, mag jaarlijks niet meer bedragen dan 4 pCt. van den omloop van deze credieten.

c) De bepalingen van vorenstaande littera's *a* en *b* zijn van toepassing op de speciale credieten, door het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet toegestaan, met het oog op het herstel van door oorlogshandelingen gesinistreeerde zoodat roerende als onroerende goederen.

Art. 4. — De Minister van Financiën, de Minister van Landbouw en de Minister van Wederopbouw zijn belast, ieder wat hem betreft, met de uitvoering van deze besluitwet.

Besluitwet van 28 Februari 1947

tot opvoering van de grens van den Staatswaarborg aan de speciale credieten, door de Nationale Kas voor Beroepskrediet toe te staan aan sommige categorieën van personen wier roerende goederen ingevolge oorlogshandelingen werden gesinistreeerd (Staatsblad, 6 April 1947, blz. 3618).

Door dit besluit wordt het bedrag van den waarborg welken de Staat gemachtigd is te hechten aan den goeden afloop van de terugbetaling in kapitaal, interest, kosten en bijkomende kosten der speciale credieten, van *fr* 30 miljoen tot *fr* 60 miljoen opgevoerd.

Besluitwet van 28 Februari 1947

betreffende het régime van de bijzondere credieten bestemd tot het vergemakkelijken van het herstel van door oorlogshandelingen veroorzaakte schade aan Belgische binnenschepen. — Erratum (Staatsblad, 23 April 1947, blz. 4145).

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

I — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN (in pCt.)

TIJDVAK	OFFICIËLE RENTETARIEVEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË											CALL- GELD
	Disconto					Beleningen van en voorschotten op : (*)						
	Door de N.B.B. vooraf geïseer- de bankaccepten, geaccepte- erde documentaire wissels uit hoofde v. goederenin- en uitvoer	Bij de bank gedomicilieerde accepten en warrants	Bij de bank niet gedomicilieerde accepten	Niet geaccepteerde wissels	Promessen	Schatkistcertificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 8 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met een looptijd van meer dan 12 maanden	(Vijfjarige Schatkistcertificaten 1941) 3 1/2 % en Schatkistcertif. ter regeling van Belgische finan- ciële vorderingen op het buitenland	Andere overheidsfondsen	
1945 Jaargemiddelde	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,46	2,58	3,—	3,50	3,—	0,62
1946 Jaargemiddelde	1,17	1,67	1,92	2,67	3,17	2,—	2,1875	2,375	3,17	3,59	3,17	0,58
1946 Februari	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
Maart	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
April	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
Mei	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
Juni	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
Juli	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
Augustus	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
September	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
October	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	3,50	3,—	0,5
November (van 7 af)	2,—	2,50	2,75	3,50	4,—	2,—	2,1875	2,375	4,—	4,—	4,—	1,—
December (van 19 af)	2,50(1)	3,—	3,25	4,—	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	4,50	1,—
1947 Januari	2,50(1)	3,—	3,25	4,—	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	4,50	1,—
Februari	2,50(1)	3,—	3,25	4,—	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	4,50	1,—
Maart	2,50(1)	3,—	3,25	4,—	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	4,50	1,—
April	2,50(1)	3,—	3,25	4,—	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	4,50	1,—

(1) Met ingang van 16 December 1946 worden de geaccepteerde of documentaire wissels uit hoofde van goederenimport of uitvoer in disconto genomen tegen de discontorente toepasselijk op de bij de bank gedomicilieerde accepten en warrants.

(*) Quotiteit van het voorschot in April 1947 :

Schatkistcertificaten met 4, 8 en 12 maanden looptijd en meer	95 pCt.	Ander overheidspapier	80 pCt.
Tienjaarsobligaties (1940-1950)	90 pCt.	3 1/2 pCt. vijfjaarsschatkistcertificaten (besluit van 25 October 1941).	
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met ten hoogste 15 jaar looptijd (1942)	90 pCt.	Schatkistcertificaten uitgegeven ter regeling van Belgische financiële vorderingen op het buitenland (besluit van 3 Februari 1942).	90 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met 5, 10 of 20 jaar looptijd (1943)	90 pCt.		
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met 10 jaar looptijd (1944)	90 pCt.	Voorschot enkel ingewilligd in de door de Nationale Bank van België toegestane bijzondere gevallen.	
Kasbons op 1 jaar van de N.M.K.N.	95 pCt.		

II — RENTESTANDEN VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOD TER ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTTEKAS

TIJDVAK	Banken — Depositorrekeningen (*)					Algemene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)			Nat. Maat. voor Krediet aan de Nijverheid
	zicht	15 dagen voor-opzegging	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 20.000 (1)	fr. 20.000 tot 100.000 (1)	boven fr. 100.000	
Jaargemiddelden :									
1945	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,04
1946	0,50	0,81	1,01	1,27	1,53	3,—	1,50	0,50	2,—
Maandgemiddelden :									
1946 Februari	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Maart	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
April	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Mei	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Juni	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Juli	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Augustus	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
September	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
October	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
Nov. 1 ^e halfmaand	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,—
2 ^e halfmaand	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—
December	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—
1947 Januari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—
Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)

(*) Gemiddelde van vier banken.

(1) Met ingang van 1 Juli 1946, bedraagt de rentevoet 3 pCt. voor deposito's tot fr 30.000 en 1,5 pCt. voor deposito's van fr 30.000 tot fr 100.000.

(2) Depositorrekeningen op één jaar en meer.

VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN

I — NOTERING DER EDELE METALEN

9

TIJDVAK	GOUD				ZILVER			
	LONDEN sh. en d. per oz. fijn	NEW-YORK dollars per oz. fijn	BOMBAY		LONDEN d. per oz. fijn.	NEW-YORK cents per oz. fijn	BOMBAY	
			roupies en annas per Fine Tola	Omrekening in sh. en d. per oz. fijn			roupies en annas per 100 Fine Tola	Omrekening in pence per oz. fijn
1938 31 December	149/7 1/2	35			(1) 20,0625	42 3/4		
1945 31 December	172/3	35	81. 8	326/0	44,—	70 5/8	134. 4	64
1946 31 December	172/3	35	102. 4	409/0	55,50	88 1/2	159, 4	76
Maandgemiddelden :								
1946 Februari	172/3	35	90.10	362,6	44,—	70 5/8	145. 0	70
Maart	172/3	35	94. 1	376/3	44,—	70 5/8	153. 4	74
April	172/3	35	98. 2	392/6	44,—	70 5/8	163. 7	78
Mei	172/3	35	105. 8	422/0	44,—	70 5/8	181. 2	87
Juni	172/3	35	105. 8	422/0	44,—	70 5/8	175. 4	84
Juli	172/3	35	94. 2	376/6	44,—	83 5/8	160.15	77
Augustus	172/3	35	96. 6	385/6	53,93	90 1/8	166.11	80
September	172/3	35	99. 7	397/9	55,50	90 1/8	166. 8	80
October	172/3	35	99.14	399/6	55,50	90 1/8	165. 8	79
November	172/3	35	99.11	398/9	55,50	90 1/8	151. 9	73
December	172/3	35	100. 1	400/3	55,50	87 1/10	142. 8	68
1947 Januari	172/3	35	104. 4	417/0	55,50	76 3/4	152. 7	73
Februari	172/3	35	105. 0	420/0	44,47	72 1/4	156. 7	75
Maart	172/3	35	104. 0	416/0	47,08	77,34	163. 1	78
April	172/3	35	106. 2	424/6	45,83	75,63	169. 5	81

(1) Notering per stand. oz.

N. B. — 1 oz. troy = 31,1035 gram; 1 tola = 11,6638 gram; 1 roupie = 16 annas; 1 roupie = 18 pence.

II — OFFICIËLE WISSELKOERSEN PER 30 APRIL 1947

vastgesteld door de Nationale Bank van België

krachtens besluit n° 6 genomen door de Ministerraad te Londen op 1 Mei 1944

(« Belgisch Staatsblad » van 5 September 1944, n° 22)

(in Belgische franken)

10

VALUTA	Contractuele koers	Transfers		Biljetten	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers	Aankoopkoers	Verkoopkoers
1 pond sterling	176,625	176,50	176,75	175,85	176,80
1 U. S.-dollar	—	43,70	43,96	43,50	44,—
1 Canadese dollar	—	43,96	44,06	43,75	44,25
100 Franse franc	36,7969	36,75	36,84	36,40	36,95
100 Nederlandse gulden	1.652,—	1.648,—	1.656,—	1.635,—	1.662,—
100 Congolese frank	—	100,—	100,—	—	—
100 Luxemburgse frank	—	100,—	100,—	—	—
1 Zweedse kroon	12,1936	12,16	12,23	12,10	12,25
1 Zwitserse frank	10,1275	10,10	10,15	10,05	10,20
1 Deense kroon	9,1326	9,10	9,16	9,05	9,25
1 Noorweegse kroon	8,83125	8,80	8,85	8,75	8,90
100 escudos	176,625	175,75	177,60	175,—	178,—
100 Tsjechoslowaakse kroon	87,655	87,39	87,92	86,80	88,50
100 lira	43,837 (1)			19	20
100 pesetas	400,—			—	—

Voor de transfers moet rekening worden gehouden met het bijvoeglijke perequatiewota, thans op 125 pCt. vastgesteld. De transferkoers wordt zo tot 100 Lit = 19,48 herleid.

Toe te passen koers voor de stortingen in Bfr., op de rekening van het Instituto Espanol de Moneda Extranjera.

(1) Officiële koers.

KAPITAALMARKT

I — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

14

AARD DER EFFECTEN	Notering voor	NOTERING PER				
		1 Mei 1940	3 Februari 1947	3 Maart 1947	1 April 1947	2 Mei 1947
I. — Rechtstr. Belgische binnenl. Staatsschuld (Rente bij te rekenen).						
2 ½ pCt. Schuld	100,—	51,75	64,30	64,30	64,10	64,—
3 pCt. Schuld, 2 ^e reeks	100,—	65,80	90,—	90,60	91,—	90,70
3 ½ pCt. Schuld 1937	100,—	69,25	83,40	83,25	83,—	82,90
3 ½ pCt. Schuld 1943	100,—	—	78,85	79,—	79,10	78,75
Geünificeerde 4 pCt. Schuld	100,—	79,50	91,15	91,40	91,55	92,—
Bevrijdingslening, 4 % 1945	100,—	—	88,80	89,05	89,30	89,65
Tienjaarsobligaties (1940-1950), 4 pCt.	100,—	—	99,95	99,95	100,05	100,20
Vijftienjaars- (ten hoogste) schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1942	100,—	—	100,80	100,85	100,80	100,90
Vijf- tien- twintigjaars-schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1943	100,—	—	99,15	99,45	99,75	99,90
Tienjaars-schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1944	100,—	—	93,50	93,65	94,20	94,90
4 pCt. Lotenlening van 1933	1.050,—	901,—	1.112,—	1.122,—	1.116,—	1.110,—
Lotenlening 1938 (3 ½ pCt. tot 1947; daarna 4 pCt.)	500,—	411,—	510,—	515,—	513,—	509,—
Lotenlen. 1941 (3 pCt. tot 1946; 3 ½ pCt. van 1946 tot 1951; daarna 4 pCt.)	1.000,—	—	936,—	940,—	943,—	941,—
II. — Indirecte Staatsschuld en door de Staat gewaarborgde schuld (Rente bij te rekenen).						
4 pCt. Lotenlening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	443,—	534,—	541,—	541,—	538,—
6 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatsch. van Belg. Spoorw. (Zwits. schijf) ..	500,—	511,—	630,—	624,—	653,—	620,—
6 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatschappij van Belgische Spoorw. (Ned. schijf) ..	500,—	510,—	620,—	608,—	626,—	623,—
4 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatschappij van Belgische Spoorw. (Belg. schijf) ..	500,—	391,—	520,—	511,—	520,—	510,—
(*) 3 pCt. Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, coup. Januari-Juli ..	100,—	56,—	73,25	73,90	74,33	74,50
3 ½ pCt. Beheer van Telegraaf en Telefoon, 1943	100,—	—	82,15	81,60	81,25	81,15
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenlening 1888	100,—	129,50	282,—	280,—	284,—	302,—
Bij te rekenen rente :						
3 pCt. Schuld 1904	100,—	64,45	78,80	78,80	78,70	78,50
4 pCt. Koloniale Schuld 1936	100,—	77,50	91,—	91,40	91,55	91,85
(*) 3 ½ pCt. Koloniale Schuld 1937	100,—	65,50	82,50	82,50	82,50	82,50

(*) In de regel zijn de coupons der leningen belastingvrij; de coupons waarop 2 pCt. belasting wordt betaald, zijn met een sterretje getekend.

II — MAANDINDEXCIJFERS DER NOTERINGEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

15

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

DATUM	Algemeen Indexcijfer	Verzekering-maats., banken, beleggingsmaats.	Onroerende en hypotheek. ondern. Hotelbedrijven	Tramwegen en Buurtspoorwegen	Trusts van tramwegen en elektriciteitsondern.	Gas- en elektriciteits-ondernemingen	Metaal-industrieën	Zink- en loodbedrijven, mijnen	Chemicaliën	Steenkolennijn- en cokesoovens	Spiegelglas-fabrieken	Glasfabrieken	Bouwbedrijf	Textiel- en zijdenijverheid	Koloniale ondernemingen	Diversen
-------	----------------------	--	---	------------------------------	---	--------------------------------------	--------------------	--------------------------------	-------------	--------------------------------	-----------------------	---------------	-------------	-----------------------------	-------------------------	----------

Indexcijfers t.o.v. de noteringen der voorgaande maand

1947 1 April	96	95	93	94	101	98	95	90	93	90	91	95	94	97	99	94
2 Mei	101	102	100	99	100	103	102	114	101	104	94	98	99	101	101	101

Indexcijfers t.o.v. de periode 1936 tot 1938 = 100

1946 1 Maart	250	209	334	162	176	163	233	172	273	256	272	575	389	356	338	272
1 April	258	217	339	165	176	174	247	174	288	273	283	585	407	360	345	283
2 Mei	266	224	356	159	167	167	269	194	308	263	282	584	420	400	353	319
3 Juni	258	214	346	151	172	165	257	182	302	235	275	559	422	392	342	320
1 Juli	246	203	321	142	167	154	244	172	282	227	244	529	407	377	331	304
1 Augustus	256	210	322	142	172	158	253	179	305	231	256	533	416	386	353	311
2 September	261	213	346	151	170	157	266	182	322	222	267	546	431	404	360	323
1 October	244	201	316	136	153	141	250	165	304	206	240	495	398	391	343	303
4 November	249	198	302	134	156	151	252	163	303	236	240	494	385	380	355	298
2 December	242	186	299	128	147	146	242	155	297	227	235	456	372	373	353	293
1947 3 Januari	225	175	268	123	134	134	229	143	268	209	221	405	347	350	335	276
3 Februari	211	175	255	115	123	128	213	145	244	206	186	364	313	315	308	263
3 Maart	199	169	247	110	112	120	200	135	240	192	187	351	307	313	286	253
1 April	192	161	229	103	113	118	190	122	223	173	171	332	290	304	283	238
2 Mei	194	165	228	102	113	121	194	139	225	180	160	327	286	308	287	237

III — OMZET TER BEURZE VAN BRUSSEL

Bron: Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

15

	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen		Totaal	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)
1945 (1)	134	112	108	3.797	6.715	3.909	6.823
1946	245	253	234	6.300	11.145	6.553	11.379
1946 Februari	20	18	17	551	1.019	569	1.036
Maart	21	19	18	443	772	462	790
April	20	25	24	685	1.214	710	1.238
Mei	20	23	21	786	1.342	809	1.363
Juni	19	19	18	455	787	474	805
Juli	22	25	23	499	921	524	944
Augustus	20	22	20	557	1.055	579	1.075
September	21	21	19	507	867	528	886
October	23	24	21	450	755	474	776
November	18	18	17	420	727	438	744
December	20	20	18	414	652	434	670
1947 Januari	21	21	20	374	607	395	627
Februari	20	16	14	331	504	347	518
Maart	20	18	16	377	554	395	570
April	20	16	15	327	443	343	458

(1) De beurzen bleven gesloten van 1 September 1944 tot en met 3 Juni 1945.

IV — NOTERING EN RENDEMENT VAN DE VOORNAAMSTE OBLIGATIETYPEN

16

DATUM	TOONAANGEVENDE TYPEN										OBLIGATIES VAN MAATSCHAPPIJEN Allerlei typen	
	Koers					Rendement (t. o. v. de koers alleen)					Gemid- delde beurs- waarde	Gemid- deld netto- rende- ment
	I	II	III	IV		I	II	III	IV			
	Geünific. Schuld	Koloniale Schuld 1936	Provinc. steden en gemeenten	Nijverheids- en handels- ondernemingen		Geünific. Schuld	Koloniale Schuld 1936	Provinc. steden en gemeenten	Nijverheids- en handels- ondernemingen			
4 pCt.	4 pCt.	4 pCt.	4 pCt.	4 ½ pCt.	4 pCt.	4 pCt.	4 pCt.	4 pCt.	4 ½ pCt.			
1946 1 Maart	100,—	99,80	96,50	96,44	99,35	4,00	4,01	4,15	4,15	4,53	97,66	4,46
1 April	100,—	99,80	96,65	96,23	100,02	4,00	4,01	4,14	4,16	4,50	97,98	4,45
2 Mei	100,—	99,80	96,52	95,18	99,36	4,00	4,01	4,14	4,20	4,53	97,31	4,48
3 Juni	100,—	99,75	96,20	94,62	98,61	4,00	4,01	4,16	4,23	4,56	96,70	4,51
1 Juli	94,75	96,50	94,75	93,19	97,15	4,22	4,14	4,22	4,29	4,63	95,19	4,58
1 Augustus	92,40	92,75	93,03	91,34	97,82	4,33	4,31	4,30	4,38	4,60	95,28	4,57
2 September	92,20	92,15	92,30	91,86	97,34	4,34	4,34	4,33	4,35	4,62	94,95	4,59
1 October	91,80	92,—	91,70	92,11	97,61	4,36	4,35	4,36	4,34	4,61	95,13	4,58
4 November	91,15	91,40	91,20	91,42	97,08	4,39	4,38	4,39	4,38	4,64	94,77	4,60
2 December	90,55	91,—	90,67	89,74	96,18	4,42	4,40	4,41	4,46	4,68	93,88	4,64
1947 3 Januari	90,70	90,70	90,27	89,17	96,05	4,41	4,41	4,43	4,49	4,69	93,76	4,65
3 Februari	91,15	91,—	v 90,92	v 90,65	v 98,33	4,39	4,40	v 4,40	v 4,41	v 4,58	v 98,56	v 4,60
3 Maart	91,40	91,40	v 90,72	v 90,67	v 98,34	4,38	4,38	v 4,41	v 4,41	v 4,58	v 96,53	v 4,60
1 April	91,55	91,55	v 91,10	v 91,24	v 98,33	4,37	4,37	v 4,39	v 4,38	v 4,58	v 96,90	v 4,59
2 Mei	92,—	91,85	v 91,06	v 90,63	v 98,17	4,35	4,35	v 4,39	v 4,41	v 4,58	v 96,42	v 4,60

N. B. — Voor de samenstelling: zie Maartnummer 1939, op blz. 193.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN (*)

Retrospectief overzicht

(duizenden franken)

17

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN						KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamloze vennootschappen) (Commandit. vennootschappen op aandelen) (Personenvennootsch. met beperkte aansprak.)			
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nomin. waarde
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde				
1945.....	870	749.335	512.803	1.542	423.196	382.670	279	1.307.965	602.926	4*2.024
1946.....	1.372	1.900.554	1.388.573	2.096	623.881	560.783	651	3.595.613	3.195.352	2.587.184
1946 4 eerste maanden.....	425	473.224	356.286	742	207.433	178.693	156	709.884	444.861	356.993
(*) 1947 4 eerste maanden.....	458	504.443	427.825	615	178.645	170.016	234	2.381.542	2.639.229	2.054.573
1946 Februari.....	106	81.497	61.064	167	44.762	40.331	42	80.500	99.208	78.612
Maart.....	94	91.830	67.312	202	61.945	50.016	42	198.936	141.866	127.141
April.....	101	136.355	82.822	209	47.556	43.383	51	127.883	107.437	55.866
Mei.....	105	145.585	72.863	189	57.108	51.979	74	756.510	433.101	393.316
Juli.....	117	122.462	109.786	181	40.127	36.414	44	140.715	155.523	108.046
Juni.....	122	145.240	206.588	209	72.159	67.864	56	109.635	93.241	76.505
Augustus.....	80	63.391	55.459	127	42.640	38.896	35	91.565	121.556	84.205
September.....	107	125.207	104.272	137	43.765	41.927	42	107.490	108.100	70.705
October.....	101	74.989	65.149	164	46.928	41.463	56	541.590	804.206	546.415
November.....	126	404.893	216.773	139	50.946	45.734	62	276.736	193.753	149.858
December.....	189	245.563	201.397	208	62.725	57.813	126	861.488	841.011	823.151
(*) 1947 Januari.....	116	175.043	151.507	139	39.280	37.257	56	630.747	409.567	281.023
Februari.....	111	95.110	66.235	166	42.347	41.098	42	183.474	253.755	215.332
Maart.....	112	140.056	124.485	166	53.376	49.715	68	1.205.261	1.805.085	1.430.239
April.....	119	94.234	85.598	144	43.642	41.946	68	362.060	170.822	127.919

TIJDVAK	OBLIGATIE-UITGIFFTEN		Gezamen- lijke uitgiften Nominaal bedrag	UITGIFTE- PREMIËN (1)	STORTINGEN ANDERE DAN IN GELD		UITGIFFTEN bestemd voor aflossing van oude leningen (4)	Netto- uitgiften (5)
	Aantal	Nominaal bedrag			Inbreng in natura (2)	Bijvoeging van reserves (3)		
1945.....	30	1.093.840	2.869.297	140.699	647.526	17.065	11.989	1.935.456
1946.....	41	880.800	6.600.587	156.550	1.312.739	1.122.416	14.008	3.125.727
1946 4 eerste maanden.....	10	262.150	1.387.718	13.566	366.902	29.821	—	770.955
(*) 1947 4 eerste maanden.....	13	462.500	3.784.817	30.957	403.587	1.181.255	—	1.561.029
1946 Februari.....	—	—	225.467	5.035	71.577	507	—	112.958
Maart.....	2	62.000	357.641	4.517	104.972	26.794	—	179.220
April.....	5	49.150	340.498	3.114	68.249	2.520	—	163.566
Mei.....	6	135.150	770.944	27.327	79.774	18.934	—	581.927
Juni.....	4	55.000	373.112	280	78.943	51.300	14.008	163.275
Juli.....	3	90.000	500.640	3.387	165.093	13.924	—	265.327
Augustus.....	3	46.000	273.587	13.387	48.589	31.803	—	137.555
September.....	—	—	277.072	125.125	81.706	21.887	—	113.436
October.....	4	45.000	971.123	15.802	102.909	336.698	—	274.222
November.....	6	158.000	807.592	78.398	115.710	21.672	—	511.381
December.....	5	89.500	1.238.799	4.278	273.113	596.377	—	306.649
(*) 1947 Januari.....	3	153.000	773.890	—	134.544	33.635	—	451.604
Februari.....	5	256.000	647.212	5.073	59.187	143.591	—	381.020
Maart.....	3	34.000	2.032.517	25.123	142.015	940.308	—	581.248
April.....	2	22.500	331.198	756	67.841	63.721	—	147.157

(1) In de gestorte bedragen niet begrepen.

(2) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.

(3) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

(4) In de kapitaalsverhogingen en de obligatieuitgiften begrepen.

(5) Omvatten de volgestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiften, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

(*) Sedert Januari 1947, werden de gegevens van deze tabel ons verstrekt door het Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Detail der emissies

(duizenden franken)

MAART 1947

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

BEDRIJFSKLASSEN	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1)					KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamloze vennootschap.) (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)				OBLIGATIE- UITGIFFTEN			Uitgiftepremiën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	STORTINGEN ANDERE DAN IN SPECIE				ONTBINDINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1) (naamloze) (commandit. op aand.) (personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)				KAPITAALS- VERMINDE- RINGEN (naamloze vennoot.) (com. ven. op aand. (personen- vennoot. m. beperk. aansprak.)					
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid		Aantal	Oud kapitaal	Nomin. verho- ging	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	waarsch. conversie- leningen		Inbreng in natura		Bijvoeging van reserves (in de kapitaals- verhogingen begrepen)	Liquidaties		Samen- smeltingen		Aantal	Bedrag					
	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag									Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal		Nomin. bedrag	naamloze en commanditaire op aandelen	Kapitaalsverhogingen	Aantal			Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
						naamloze en commanditaire op aandelen	personenvenn. met beperkte aan- sprakelijkheid	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag																
Banken	—	—	—	—	—	1	200.000	300.000	300.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Verzekeringen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Financiële- en immobiliënverrichting.	4	64.750	64.586	1	500	125	2	4.300	11.750	3.150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleinhandel	10	2.110	2.035	23	2.675	2.595	1	75	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Groothandel en buitenl. handel	24	20.110	14.666	32	10.380	9.860	14	326.710	738.840	735.645	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Metaalverwerkende nijverheid	7	7.080	7.080	15	8.410	7.480	6	288.196	437.469	104.586	1	4.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ijzer- en staalvoortbrengende nijverh.	3	1.550	1.246	1	375	375	2	50.920	29.280	29.280	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Non-ferro metaalnijverheid	1	100	100	1	190	190	3	48.300	54.514	39.114	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Textielnijverheid	12	13.900	9.100	10	7.795	7.795	6	16.635	22.960	22.880	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voedingsnijverheid	3	1.030	1.030	7	3.770	3.645	7	23.450	58.800	51.630	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Houtnijverheid	2	1.725	1.185	8	1.816	1.816	1	3.250	24.050	24.050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scheikundige nijverheid	2	1.300	1.300	1	50	50	1	200	200	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Glasnijverheid	1	800	800	1	700	700	1	200	550	550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Electriciteit	—	—	—	—	—	—	2	202.000	100.850	100.850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	—	—	—	5	2.100	2.100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Papiernijv. en grafische bedrijven...	4	5.300	4.343	5	849	713	2	280	840	840	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verkeer	4	4.700	4.336	8	1.950	1.950	1	500	50	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toerisme	2	650	650	4	600	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tussenhandel	3	275	275	4	950	894	1	1.000	2.000	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oude en afvalgoederen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bouwbedrijf	6	4.580	3.030	9	2.080	1.492	2	3.125	12.125	9.125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolennijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleinnijverheid	—	—	—	1	1.000	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cement- en aanverwante nijverheid..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Groeven	2	350	350	—	—	—	3	2.100	2.650	2.342	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalknijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keramische nijverheid	—	—	—	1	400	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tabaksnijverheid	—	—	—	1	150	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diamantnijverheid	—	—	—	1	150	150	1	75	225	225	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers.....	1	350	350	2	800	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Film, schouwburgen	5	2.540	2.540	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ambachtswezen	1	460	460	6	1.175	673	4	2.015	3.811	1.011	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landb., tuinb., visscherij, veeteelt...	1	400	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diversen (niet genoemd)	14	5.996	4.623	19	4.511	4.466	7	1.930	4.120	2.870	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	112	140.056	124.485	166	54.376	49.719	68	1.205.261	1.805.085	1.430.239	3	34.000	—	25.128	87.648	29.910	24.457	940.308	40	71.425	1	1.000	6	8.879	—	—	—

(1) Coöperatieven: 17 vennootschappen opgericht met een minimum-kapitaal van fr 2.215.000; 5 vennootschappen ontbonden met een minimum-kapitaal van fr 4.660.000.

**V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN**

Ingedeeld naar de ligging en naar de belangrijkheid van het nominaal uitgegeven of vernietigd kapitaal

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(duizenden franken)

17

OMSCHRIJVING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.			KAPITAALSVERHOOGINGEN. (naamloze vennoot.) (command. vennoots. op aandelen) (personenvenn. met beperkte aansprakelijk- heid)				OBLIGATIE- UITGIFTEN		Uitroeffingen (in de gestorte bedragen niet begrepen)	STORTINGEN ANDERE DAN IN SPECIE		ONTBIN- DINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag
	naamloze en commanditaire op aandelen		personenvenn. met beperkte aansprakelijk- heid	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag waarvan conversie- leningen		Inbreng in natura (1)	Bijvoeging van reserves (2)	Liquidaties	Samensmeltingen	
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde												

1. — Naar hun geographische ligging

MAART 1947

België	112	140.056	124.485	166	53.376	49.719	64	883.961	1.041.385	681.939	334.000	—	25.128	142.015	198.308	71.425	1.000	7.129
België en buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.750
Belgisch Congo	—	—	—	—	—	—	4	321.300	763.700	748.300	—	—	—	—	742.000	—	—	—
TOTAAL	112	140.056	124.485	166	53.376	49.719	68	1.205.261	1.805.085	1.430.239	334.000	—	25.128	142.015	940.308	71.425	1.000	8.879

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 miljoen en minder..	92	37.496	31.560	163	42.776	39.119	38	22.185	14.732	12.994	—	—	3	41.710	5.297	8.725	1.000	1.515
van 1 tot 5 miljoen	19	39.560	29.925	2	5.100	5.100	14	29.610	34.555	24.890	1	4.000	—	33.185	9.062	12.700	—	7.364
van 5 tot 10 miljoen	—	—	—	1	5.500	5.500	3	48.750	21.214	16.254	1	10.000	—	3.500	7.899	—	—	—
van 10 tot 20 miljoen	—	—	—	—	—	—	6	83.250	81.250	69.650	1	20.000	—	1.722	45.000	—	—	—
van 20 tot 50 miljoen	—	—	—	—	—	—	5	100.820	138.980	123.580	—	—	4.125	15.000	73.050	50.000	—	—
van 50 tot 100 miljoen	1	63.000	63.000	—	—	—	1	209.000	100.000	100.000	—	—	—	46.898	100.000	—	—	—
meer dan 100 miljoen	—	—	—	—	—	—	3	715.646	1.414.354	1.082.871	—	—	21.000	—	700.000	—	—	—
TOTAAL	112	140.056	124.485	166	53.376	49.719	68	1.205.261	1.805.085	1.430.239	334.000	—	25.128	142.015	940.308	71.425	1.000	8.879

1. — Naar hun geographische ligging

APRIL 1947

België	118	92.234	83.898	144	43.642	41.946	63	155.810	118.072	95.294	222.500	—	—	66.441	60.511	27.405	—	4.674
België en buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Belgisch-Congo	1	2.090	1.700	—	—	—	5	206.250	52.750	32.625	—	—	756	1.400	3.210	—	—	—
TOTAAL	119	94.234	85.598	144	43.642	41.946	68	362.060	170.822	127.919	222.500	—	756	67.841	63.721	27.405	—	4.674

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 miljoen en minder..	95	37.465	33.373	137	31.372	30.202	39	19.945	17.261	15.909	—	—	—	32.161	5.118	10.405	—	1.774
van 1 tot 5 miljoen	23	46.763	42.220	7	12.270	11.744	23	119.115	64.021	42.595	1	2.500	—	35.680	18.603	5.000	—	2.900
van 5 tot 10 miljoen	1	10.000	10.000	—	—	—	3	43.000	17.073	12.948	—	—	756	—	6.073	—	—	—
van 10 tot 20 miljoen	—	—	—	—	—	—	2	180.000	38.540	22.540	1	20.000	—	—	—	12.000	—	—
van 20 tot 50 miljoen	—	—	—	—	—	—	1	—	33.927	33.927	—	—	—	—	33.927	—	—	—
van 50 tot 100 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
meer dan 100 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL	119	94.234	85.598	144	43.642	41.946	68	362.060	170.822	127.919	222.500	—	756	67.841	63.721	27.405	—	4.674

(1) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.

(2) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

**VI — LENINGEN UITGE-
GEVEN DOOR DE OVER-
HEID EN DOOR INSTELL.**

V. OPENBAAR NUT (1)

(Langlopende leningen
door openbare uitgifte geplaatst.)

**VII — BANKOPERATIES
VAN HET GEMEENTEKREDIET**

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen
aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen
van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

**VIII — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN (2)**

TIJDVAK	in België	in het buitenland
	millioenen franken	millioenen
1945	13.112	Can. \$ 18
1946	65.629	(Can. \$ 34 \$ U.S. 100 \$ U.S. 4 \$ U.S. 19 Can. \$ 9 Can. \$ 7 \$ U.S. 11 \$ Can. 3 \$ U.S. 3 \$ U.S. 4 \$ U.S. 3 Can. \$ 2 Can. \$ 5
1946 Mei	{ 600 400	
Juni	—	
Juli	1.500	
Augustus ..	450	
September ..	400	
October	400	
November ..	—	
December ..	—	
1947 Januari	—	
Februari	—	
Maart	—	
April	1.050	

TIJDVAK	BUITENGEWONE UITGAVEN		GEWONE UITGAVEN	
	Uit rekening genomen	Netto terugbetaald	Netto- voorschotten	Netto terugbetaald
	(duizenden franken)			
1945	1.781.174	41.506	740.481	597.286
1946	1.154.595	678.381	1.208.349	896.085
1946 Februari ..	92.342	10.942	153.490	130.348
Maart	78.104	1.649	179.008	118.413
April	77.531	1.105	134.371	43.756
Mei	64.741	150.566	98.425	93.291
Juni	53.001	164.874	90.316	39.827
Juli	78.071	1.419	73.767	10.729
Augustus ..	124.556	1.065	113.207	22.875
September ..	84.835	23.234	94.945	34.999
October ..	148.646	3.204	47.260	41.902
November ..	124.610	148.848	30.862	80.375
December ..	149.616	168.100	63.948	159.804
1947 Januari ..	97.251	122.185	161.848	219.904
Februari ..	93.598	51.292	228.325	293.099
Maart	88.149	13.654	181.642	132.131
April	78.093	47.593	82.904	145.781

TIJDVAK	Bedrag naar de geïnde inschrijvings- rechten
	(duizenden franken)
1945 Maandgemid. ..	248.236
1946 Maandgemid. ..	648.151
1946 Februari	467.612
Maart	584.342
April	575.290
Mei	700.643
Juni	668.968
Juli	794.033
Augustus	721.505
September	667.291
October	764.299
November	679.145
December	723.844
1947 Januari	701.445
Februari	617.267
Maart	707.193
April	680.214

(1) Leningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz.

(2) Incl. de hernieuwingen aan het einde van het vijftiende jaar; deze belopen ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheeken.

18
19
20

RIJKSFINANCIËN

I — OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

TIJDVAK	Directe belastingen	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Globale ontvangsten van het tijdvak	Globale gecumuleerde ontvangsten van Januari tot en met de aangeduide maand
1945.....	9.440	2.593	8.124	20.157	—
1946.....	13.014	7.115	16.542	36.671	—
1946 Februari.....	1.118	389	1.061	2.568	5.242
Maart.....	1.088	471	1.347	2.906	8.148
April.....	1.040	543	1.423	3.006	11.154
Mei.....	825	497	1.378	2.700	13.854
Juni.....	912	474	1.259	2.645	16.490
Juli.....	1.201	496	1.324	3.021	19.520
Augustus.....	938	557	1.376	2.871	22.391
September.....	1.030	691	1.507	3.228	25.619
October.....	1.314	858	1.706	3.878	29.497
November.....	965	847	1.640	3.452	32.949
December.....	1.330	938	1.454	3.722	36.671
1947 Januari.....	1.805	799	1.749	4.353	4.353
Februari.....	1.171	788	1.360	3.319	7.672
Maart.....	1.399	758	1.718	3.875	11.547
April.....	1.326	754	1.585	3.665	15.211

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1946 en 1947 vóór 30 April 1947 geïnd

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

	BEGROTINGSJAAR 1946		BEGROTINGSJAAR 1947		APRIL 1947	
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van	
					begrotingsj. 1946	begrotingsj. 1947
I. Directe belastingen	13.213	12.720	1.893	1.697	732	594
II. Douanen en accijnzen	7.355	2.847	2.830	1.967	2	753
waarvan douanen.....	2.146	400	971	764	—	282
accijnzen.....	4.300	2.440	1.454	1.181	—	403
bijzondere verbruikstaxes.....	852		381		1	63
III. Registratie	16.531	9.950	6.404	4.410	1	1.584
waarvan registratie.....	1.675	1.200	502	400	—	124
erfenissen.....	946	900	290	300	—	68
zegel en gelijkgestelde taxes.....	13.733	7.750	5.533	3.675	—	1.371
Totaal	37.099	25.517	11.127	8.074	735	2.930
Verschil t.o.v. de budgetaire ramingen.		+ 11.582		+ 3.053		

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingsoort zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

	1 ^e kwartaal 1946 (1)	2 ^e kwartaal 1946 (1)	3 ^e kwartaal 1946 (1)	4 ^e kwartaal 1946 (4)
--	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------

Verrichtingen in geld

(millioenen franken)

ONTVANGSTEN.				
Gewone dotatie voor de delging der geconsolideerde schuld	213	180	441	1.348
Geïnde interesten en coupons	2	—	2	—
Dienst der vaste interestcoupons van de preferente aandelen van de N. M. B. S. (Zwitserse en Hollandse klassen)	12	1	25	—
Netto-opbrengst van de reserve van de 6 ½ pCt. Amerikaanse lening	3	1	2	2
Interessen en amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkassen (artikel 1 van de koninklijke besluiten n ^o s 221 en 222 van 27 December 1935)	25	5	19	5
Niet gebruikte excedenten van de dotatie 6 ½ pCt. Amerikaanse lening aan te wenden tot het aanleggen van een productieve reserve (art. 16 der wet van 24-7-1927)	—	10	—	—
Ontvangsten van het kwartaal	255	197	489	1.355
UITGAVEN.				
Op 1 Januari 1946 : Aanpassing van de tegenwaarde in Belgische franken van de delgingsprovisies in deviezen bij de buitenlandse bankiers aangelegd	42	—	—	—
Kostprijs der titels van de geconsolideerde schuld ingekocht of terugbetaald voor de delging	251	157	367	522
Nietigverklaring van dotatie	—	2	—	3
Dienst der vaste interestcoupons van de preferente aandelen van de N. M. B. S. (Zwitserse en Hollandse klassen)	11	1	4	—
Storting in de Schatkist van de netto-opbrengst der reserve van de 6 ½ pCt Amerikaanse lening in 1945	10	—	—	—
Storting in de Schatkist van de interesten en de amortisatiegelden van de portefeuille der oude pensioenkassen	25	5	15	9
Kostprijs der titels verkregen voor de portefeuille	—	2	—	—
Kosten betreffende de delging der geconsolideerde schuld	1	—	—	1
Uitgaven van het kwartaal	340	167	386	535
Batig saldo op het einde van het kwartaal	1.001	1.031	1.134	1.954

Verrichtingen met effecten

(millioenen franken)

DELGING DER GECONSOLIDEERDE SCHULD				
Nominaal kapitaal der titels ingekocht of terugbetaald voor de delging gedurende het kwartaal	232	140	341	452
CONVERSIE DER VLOTTENDE SCHULD				
Bedrag der Schatkistbons omgezet in preferente aandelen van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen tot op het einde van het kwartaal	4.175	4.175	4.175	4.175
PREFERENTE AANDELEN VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN				
Nominaal kapitaal der titels : a) tegen specie uitgegeven	824	824	824	824
b) tegen niet afgestempelde Schatkistbons geruild	4.175	4.175	4.175	4.175
Beschikbaar saldo op het einde van het kwartaal	4.999	4.999	4.999	4.999
	1	1	1	1
Totaal der eerste uitgifte (artikel 2 der wet van 24 December 1927)	(2) 5.000	(2) 5.000	(3) 5.000	5.000
Niet uitgegeven	5.000	5.000	5.000	5.000
Nominaal kapitaal der aan het Delgingsfonds afgegeven titels (artikel 11 der wet van 23 Juli 1926)	10.000	10.000	10.000	10.000
PORTEFEUILLE TITELS OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL				
Waarden aangekocht voor de portefeuille	138	140	140	140
PORTEFEUILLE VAN DE RESERVE VAN DE 6 ½ PCT AMERIKAANSE LENING OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL				
Waarden aangekocht ter uitvoering van artikel 16 der wet van 24 Juli 1927	252	252	263	263
PORTEFEUILLE VAN DE OUDE PENSIOENKASSEN OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL				
Waarden gedeponereerd in het Delgingsfonds ter voldoening aan artikel 1 der koninklijke besluiten n ^o s 221 en 222 van 27 December 1935	984	983	976	974
DEPOSITO'S DOOR STICHTINGEN, VOOR DE AFLEVERING VAN 4 PCT. INSCHRIJVINGEN OP NAAM, 3 ^e REEKS				
Waarden gedeponeerd in het Delgingsfonds krachtens het koninklijk besluit n ^o 267 van 28 Maart 1936	335	335	335	335

(1) Excl. de verrichtingen aangaande de dienst der conversielening 4 pCt. 1936 Zw. Kr., tijdperk 1940/1944.

(2) Waarvan 693.000.000 frank voor de amortisatie teruggekocht of aangeduid werden.

(3) Waarvan 770.000.000 frank voor de amortisatie teruggekocht of aangeduid werden.

(4) Incl. de verrichtingen aangaande de dienst der conversielening 4 pCt. 1936 Zw. Kr., tijdperk 1940/1944.

(vervolg)

	Per 31 Maart 1946	Per 30 Juni 1946	Per 30 Sep- tember 1946	Per 31 December 1946
Balans				
(duizenden franken)				
ACTIVA.				
Banken, postchèquerekening en kas	157.987	159.434	135.599	130.003
Te incasseren mandaten	410.181	411.030	436.386	392.046
Tijdelijke beleggingen in buitenlandse deviezen	536	523	552	426
Delgingsprovisies aangelegd bij buitenlandse bankiers	99.680	146.174	178.220	451.371
Terugbetaling van bij uitloting aflosbare stukken, om te slaan	17.560	22.706	81.392	1
Nog te innen vervallen dotaties in Belgische franken	75.813	54.155	54.155	410.599
Nog te innen vervallen dotaties, in buitenlandse deviezen	19.221	16.985	16.985	338.941
Te innen voorgeschoten belastingen en kosten	5	3	—	—
Beleggingen der reserve van de 6 ½ % Amerikaanse lening	219.863	219.863	230.640	230.640
	1.000.806	1.030.873	1.133.909	1.954.027
Portefeuille titels (tegen kostprijs)	121.318	123.213	123.000	122.894
Totaal activa ...	1.122.124	1.154.086	1.256.909	2.077.021
PASSIVA.				
Saldi der aan delging te besteden dotaties :				
a) in Belgische franken	623.545	599.963	642.747	870.149
b) in deviezen	118.901	163.159	195.205	790.313
Reserve van de 6 ½ % Amerikaanse lening	221.017	230.688	230.688	230.688
Saldo van de provisie voor de betaling der vaste interestcoupons van de preferente aandelen van de N. M. B. S. (Zwitserse en Hollandse klassen)	29.671	29.883	50.159	50.160
Inkomsten van de reserve van de door de Schatkist verkregen 6 ½ % Amerikaanse lening	3.299	4.842	7.197	9.417
Opbrengst van de portefeuille van de oude pensioenkassen	134	35	3.498	—
Door de Schatkist voorgeschoten delgingskosten terug te betalen	—	—	441	440
Beschikbaar saldo :				
Niet aangewend deel van de netto-opbrengst der uitgiften van de preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	42.149	42.149	42.149	42.150
Vrijwillige bijdragen	4.603	4.623	4.623	4.623
	46.752	46.772	46.772	46.773
Excedent der inkomsten op de lasten	78.365	78.304	80.202	79.081
	125.117	125.076	126.974	125.854
Totaal passiva ...	1.122.124	1.154.086	1.256.909	2.077.021
Winst- en verliesrekening				
(duizenden franken)				
DEBET.				
Beheerkosten	187	201	250	244
Kosten in verband met de delging	720	232	183	1.022
	907	433	433	1.266
Excedent der inkomsten op de lasten voor het kwartaal	1.459	—	1.898	—
Totaal ...	2.366	433	2.331	1.266
CREDIT.				
Geïnde interesten en coupons	2.366	372	2.327	145
Tegood voortkomende uit de herwaardering op het einde van het kwartaal van de « tijdelijke beleggingen in buitenlandse deviezen »	—	—	4	—
Excedent der lasten op de inkomsten voor het kwartaal	—	61	—	1.121
Totaal ...	2.366	433	2.331	1.266
Batig saldo op het einde van het kwartaal ...	78.365	78.304	80.202	79.081

INKOMEN EN SPAREN

I — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOZE VENNOOTSCHAPPEN

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in Maart 1947

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

BEDRIJFSKLASSE	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-UITSLAGEN		Bruto-winst uitbetaald	Obligatieschuld (1)	Bruto-obligatiecoupons (2)
	opgefelde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			

A — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België

Bankwezen	21	21	—	317.154	66.895	37.448	—	16.954	—	—
Verzekeringen	3	1	2	6.599	2.602	103	1.616	—	—	—
Financiële en immobiliële verrichtingen	226	180	46	1.900.818	1.511.226	158.134	6.597	115.366	201.246	6.821
Kleinhandel	26	19	7	18.252	10.680	5.006	612	2.123	—	—
Groothandel en buitenlandse handel	145	120	25	141.476	73.440	61.201	15.923	16.070	—	—
Metaalverwerkende nijverheid	73	64	9	242.437	82.234	71.816	1.364	25.699	22.734	1.039
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid	8	7	1	8.890	17.426	4.102	19	888	177.582	7.766
Non-ferro metaalnijverheid	11	9	2	154.740	44.353	20.982	143	12.856	6.000	270
Textielnijverheid	135	124	11	972.841	752.544	250.346	1.579	81.607	16.200	648
Voedingsnijverheid	107	77	30	444.060	210.961	63.692	8.032	23.176	11.525	526
Houtnijverheid	27	21	6	43.470	50.399	12.837	1.584	2.622	2.500	150
Scheikundige nijverheid	43	38	5	116.750	49.656	22.128	634	5.951	3.797	190
Glasnijverheid	9	9	—	60.611	3.248	11.649	—	5.034	—	—
Electriciteit	2	1	1	4.500	—	901	60	315	36.950	1.516
Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	17	14	3	46.045	24.238	6.148	1.286	1.971	—	—
Papierenijverheid en grafische bedrijven	33	28	5	78.041	45.453	18.960	317	11.297	9.678	446
Verkeer	57	40	17	381.605	58.095	47.436	3.803	34.246	—	—
Toerisme	46	20	26	47.946	18.697	6.179	1.546	4.205	154	4
Tussenhandel	39	28	11	86.251	29.141	15.409	1.143	6.829	—	—
Oude en afvalgoederen	2	2	—	3.678	995	500	—	32	—	—
Bouwbedrijf	31	19	12	59.316	5.718	2.785	1.058	210	15.000	600
Kolonijnijverheid	14	12	2	370.727	—28.675	47.351	579	—	91.362	4.061
Kleinijverheid	17	13	4	52.080	5.409	3.579	438	1.154	1.865	93
Cement- en aanverwante nijverheid	21	18	3	272.300	91.841	37.813	724	7.415	—	—
Groeven	14	13	1	37.293	10.011	13.421	6	9.067	—	—
Kalknijverheid	5	5	—	25.749	20.805	3.708	—	343	—	—
Keramische nijverheid	11	8	3	22.950	10.787	3.515	426	1.315	—	—
Tabaksnijverheid	7	6	1	22.046	7.580	1.613	1	546	2.500	125
Diamantnijverheid	1	—	1	100	85	—	26	—	400	32
Uitgeverij, boekhandel, pers	13	9	4	12.371	19.928	2.651	864	930	—	—
Film, schouwburgen	16	15	1	8.845	11.010	5.513	257	3.410	—	—
Ambachtswezen	37	30	7	42.529	23.757	8.518	1.084	1.647	—	—
Landbouw, tuinbouw, visserij, veeteelt	60	38	22	87.407	9.328	9.556	4.363	3.334	—	—
Diversen (niet elders genoemd)	3	—	3	2.900	—	82	—	130	—	—
TOTAAL...	1.280	1.009	271	6.092.777	3.238.884	954.159	56.529	396.297	599.493	24.287

B — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo

Banken en financiële vennootschappen	1	1	—	36.000	14.013	2.808	—	2.160	—	—
Handelsvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nijverheidsvennootschappen	2	2	—	206.000	44.986	44.289	—	25.205	—	—
Landbouwvennootschappen	1	1	—	3.500	5.826	1.191	—	—	—	—
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gemengde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	4	4	—	245.500	64.825	48.288	—	27.365	—	—

C — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland

Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spoorwegen	1	—	1	3.000	5.056	—	705	—	—	—
Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen	1	1	—	12.360	2.188	2.796	—	520	—	—
Diverse vennootschappen	2	1	1	13.000	24.615	1.353	259	450	—	—
TOTAAL...	4	2	2	28.360	31.859	4.149	964	970	—	—
Eindtotaal...	1.288	1.015	273	6.366.637	3.335.568	1.006.596	57.493	424.632	599.493	24.287

(1) De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

(2) Daarenboven werd er gedurende de maand Maart 1947 betaalbaar gesteld:

(duizenden franken)

Coupons van binnenlandse staatsleningen (geconsolideerde en op halflange termijn)	123.411
Coupons van leningen van de Kolonie	14.645
Coupons van leningen van provinciën en gemeenten	20.880
Coupons van verscheidene leningen	47.864

Totaal... 206.809

Coupons van buitenlandse leningen van de Staat. 8.989

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in April 1947

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

BEDRIJFSKLASSE	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-UITSLAGEN		Bruto- winst uitbetaald	Obligatie- schuld (1)	Bruto- obligatie- coupons (2)
	opge- telde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			
Bankwezen	12	11	1	593.000	586.569	112.027	102	51.214	—	—
Verzekeringen	24	21	3	72.988	30.438	8.435	81	4.471	—	—
Financiële en immobiliaire verrichtingen	183	142	41	1.553.049	2.092.934	209.886	3.070	146.626	282.875	10.022
Kleinhandel	28	23	5	30.493	4.884	8.362	1.295	1.645	—	—
Groothandel en buitenlandse handel	195	158	37	362.697	144.513	89.936	7.732	25.434	200	8
Metaalverwerkende nijverheid	156	141	15	763.397	475.466	180.028	2.821	65.797	27.652	1.162
Ijzer- en staalvoortbrengende nijverheid	13	13	—	243.900	—11.068	41.293	—	13.123	255.649	10.729
Non-ferro metaalnijverheid	8	7	1	106.627	1.104	12.439	1.407	8.087	—	—
Textielnijverheid	135	128	7	734.205	512.863	207.306	1.598	94.694	22.700	989
Voedingsnijverheid	123	82	41	763.377	248.801	43.621	43.431	27.774	21.099	938
Houtnijverheid	29	21	8	31.295	14.872	4.079	1.293	523	701	32
Scheikundige nijverheid	69	60	9	558.790	248.309	131.308	35.988	61.419	9.726	450
Glasnijverheid	14	13	1	60.225	98.955	18.360	17	16.551	—	—
Electriciteit	14	14	—	1.357.362	415.984	156.431	—	119.518	—	—
Gas	11	8	3	717.921	347.166	41.923	465	32.022	133.879	5.566
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	32	29	3	199.920	113.944	53.934	672	16.109	—	—
Papierenijverheid en grafische bedrijven	43	35	8	280.629	129.803	62.007	3.803	28.128	—	—
Verkeer	74	46	28	215.385	29.348	32.230	12.336	16.254	4.348	191
Toerisme	42	27	15	112.152	33.071	17.589	3.240	9.613	1.069	43
Tussenhandel	43	32	11	109.994	6.801	3.635	986	2.365	—	—
Oude en afvalgoederen	4	4	—	3.420	946	1.398	—	189	—	—
Bouwbedrijf	46	38	8	115.925	79.945	13.833	2.835	2.837	5.318	266
Kolennijverheid	17	10	7	678.888	922.490	45.515	4.010	—	48.080	2.014
Kleinnijverheid	15	14	1	62.039	24.093	13.294	115	4.550	—	—
Cement- en aanverwante nijverheid	26	25	1	174.715	35.388	32.549	6	9.025	24.593	1.130
Groeven	28	20	8	102.809	16.571	14.483	648	6.428	288	14
Kalknijverheid	11	8	3	15.000	17.104	4.048	439	2.139	—	—
Keramische nijverheid	12	11	1	52.106	12.693	13.062	42	4.928	—	—
Tabaknijverheid	8	4	4	20.300	30.786	1.463	4.835	—	—	—
Diamantnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	15	9	6	11.220	—1.508	2.192	748	87	—	—
Film, schouwburgen	22	16	6	15.150	5.749	4.330	2.845	1.549	—	—
Ambachtswezen	50	37	13	50.996	30.420	9.738	1.827	1.002	—	—
Landbouw, tuinbouw, visserij, veeteelt	69	47	22	51.892	12.898	10.836	4.011	853	1.500	45
Diversen (niet elders genoemd)	5	3	2	12.500	53	164	199	40	483	19
TOTAAL...	1.576	1.257	319	10.224.366	6.712.365	1.601.734	142.906	775.084	840.160	33.616

B — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo

Banken en financiële vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelsvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nijverheidsvennootschappen	1	1	—	15.000	8.040	3.854	—	2.530	—	—
Landbouwvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gemengde	1	1	—	80.000	16.274	16.909	—	7.413	—	—
TOTAAL...	2	2	—	95.000	24.314	20.763	—	9.943	—	—

C — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland

Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tramwegen	1	1	—	7.500	12.556	1.273	—	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse vennootschappen	4	2	2	72.100	45.246	7.355	765	1.785	—	—
TOTAAL...	5	3	2	79.600	57.802	8.628	765	1.785	—	—
Eindtotaal...	1.583	1.262	321	10.398.966	6.794.481	1.631.125	143.671	786.812	840.160	33.616

(1) De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

(2) Daarenboven werd er gedurende de maand April 1947 betaalbaar gesteld:

(duizenden franken)	
Coupons van directe Staatsleningen	329.142
Coupons van leningen van de Kolonie	27.286
Coupons van leningen van provinciën en gemeenten	23.151
Coupons van verscheidene leningen	78.744
	458.323

Coupons van buitenlandse Staatsleningen

I — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOZE VENNOOTSCHAPPEN (*) (vervolg)

Retrospectief overzicht

30

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-RESULTAAT		Betaalbaar gesteld bruto-dividend	Obligatienschuld (1)	Bruto-obligatiecoupons
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(duizenden franken)										
1945.....	6.602	4.226	2.376	39.610.238	12.631.121	1.948.788	1.927.563	925.862	7.504.410	313.552
1946 (2).....	7.258	5.710	1.546	47.341.519	20.117.472	5.853.637	635.190	2.219.913	8.741.165	358.065
1946 (4 eerste maanden)...	2.443	1.961	479	13.212.324	5.736.157	1.447.902	118.328	564.861	3.201.850	130.297
1947 (4 eerste maanden)...	3.085	2.453	632	17.687.150	11.084.781	2.783.254	220.203	1.259.894	3.240.224	130.500
1946 Februari.....	126	94	32	271.400	126.596	31.769	6.346	8.200	552.870	22.981
Maart.....	998	806	192	5.260.651	3.470.248	613.006	36.280	264.682	466.177	19.892
April.....	1.236	1.001	235	7.226.282	1.975.326	754.425	71.972	273.468	1.007.424	40.685
Mei.....	960	757	203	7.300.905	2.846.500	833.695	87.520	382.996	377.499	15.837
Juni.....	538	422	116	3.133.852	971.544	439.263	33.406	169.929	678.807	29.237
Juli.....	337	263	74	4.428.992	1.651.131	425.526	32.858	215.974	1.284.339	51.231
Augustus.....	127	101	26	892.876	2.560.339	225.075	6.133	74.326	628.216	26.282
September.....	199	156	43	998.532	306.808	171.046	7.375	53.051	563.464	23.437
October.....	419	342	77	4.628.301	1.593.336	797.595	14.960	291.568	1.033.308	40.141
November.....	196	151	45	3.940.643	1.725.177	417.342	10.926	150.873	315.510	13.257
December.....	176	146	30	2.024.426	858.158	344.381	28.155	119.430	678.174	28.366
(*) 1947 Januari.....	68	57	11	333.239	284.816	60.601	14.651	24.516	1.115.750	47.735
Februari.....	146	119	27	588.308	669.916	84.932	4.386	23.904	684.821	24.862
Maart.....	1.288	1.015	273	6.366.637	3.335.563	1.006.596	57.493	424.632	599.493	24.287
April.....	1.583	1.262	321	10.398.966	6.794.431	1.631.125	143.671	786.812	840.160	33.616

(1) Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan deze waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

(2) Definitieve gegevens. Het totaalbedrag van de twaalf maanden stemt niet overeen met het jaarcijfer daar hierin vennootschappen begrepen zijn (die hun balans met vertraging publiceren).

(*) Met ingang van 1947 is de statistiek opgemaakt door het Nationaal Instituut voor de Statistiek.

II — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

a) Inlagen op particuliere spaarboekjes (Netto-spaarbedrag)

(duizenden franken)

31

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het eind van het tijdvak	Aantal spaarboekjes einde jaar
1944.....	4.483.402	1.638.135	2.845.267	19.422.068 (1)	6.161.671
1945.....	3.865.396	2.049.814	1.815.582	17.922.760 (2)	6.316.307
1946 Februari.....	400.657	276.816	123.841	18.315.258	
Maart.....	344.832	284.471	60.361	18.375.619	
April.....	340.163	336.655	3.508	18.379.127	
Mei.....	369.362	353.241	16.121	18.395.248	
Juni.....	350.853	284.855	65.998	18.461.246	
Juli.....	521.731	340.956	180.775	18.642.021	
Augustus.....	524.897	337.166	187.731	18.829.752	
September.....	364.147	312.375	51.772	18.881.524	
October.....	374.995	331.112	43.883	18.925.407	
November.....	369.071	258.800	110.271	19.035.678	
December.....	491.363	357.083	134.280	20.646.505 (3)	
1947 Januari.....	621.541	263.882	357.659	21.004.164	
Februari.....	878.350	425.706	452.644	21.456.808	
Maart.....	673.360	387.866	285.494	21.742.302	
April.....	561.287	423.355	137.952	21.880.254	

(1) De tegoeden op 31 December 1944 omvatten de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.

(2) Incl. de gekapitaliseerde rente doch excl. de Muntsaneringslening en de belasting op het kapitaal.

(3) Incl. de gekapitaliseerde rente en de rente op de obligaties van de Muntsaneringslening, alsmede het bedrag van de inkoop der obligaties dezer lening.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas

(duizenden franken)

TIJDVAK	HANDARBEIDERS en vrije stortingen, buiten het raam van de verplichte verzekeringswetten (wetten van 16 Maart 1865 en 15 December 1937)	BEDIENDEN (wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	MIJNWERKERS (wetten bij koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 samengeordend)	Totaal
1944.....	301.097	64.664	19.494	385.255
1945.....	295.752	113.994	15.660	425.406
1945 October.....	25.472	14.102	3.820	118.023
November.....	24.330	11.210		
December.....	25.674	13.415		
1946 Januari.....	27.327	14.208	v 4.525	v 136.475
Februari.....	29.759	13.054		
Maart.....	v 30.720	v 16.582		
April.....	v 30.580	v 17.387	v 3.266	v 142.198
Mei.....	v 31.339	v 15.175		
Juni.....	v 29.117	v 15.334		
Juli.....	v 29.227	v 17.041	v 2.219	v 143.701
Augustus.....	v 29.682	v 15.912		
September.....	v 32.542	v 17.078		
October.....	v 33.529	v 19.507	v 1.175	v 157.375
November.....	v 31.450	v 17.736		
December.....	v 33.177	v 20.801		
1947 Januari.....	v 37.014	v 19.196		

LOOP DER ZAKEN

I — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENKAMERS

A — Algemeen verloop

35

TIJDVAK	VERREKENKAMERS					Omloop- snelheid van het geld in de banken (1)	LIQUIDATIEKAS VAN DE BEURS VAN BRUSSEL		
	HOOFDBANK, BIJBANK EN AGENTSCHAP.			HOOFDBANK			CONTANT		
	Aantal kamers einde tijdvak	Aantal verreken- de stukken (duizenden)	Verreken- de kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verreken- de stukken (duizenden)	Verreken- de kapitalen (miljoenen franken)		Aantal zittingen	Aantal deelnemers einde tijdvak	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (2)
1945 Maandgemiddelde	38 (3)	99	72.804	43	61.772	8,23	20 (4)	1.007 (3)	2.269 (4)
1946 Maandgemiddelde	38 (3)	168	137.049	75	118.292	—	20	1.027 (3)	2.143
1946 April	38	152	143.346	66	126.556	—	20	1.029	2.533
Mai	38	162	137.914	72	118.753	—	20	1.034	2.809
Juni	38	154	128.742	68	111.965	10,33	19	1.030	2.241
Juli	38	178	139.334	80	120.171	—	22	1.032	2.474
Augustus	38	171	131.195	78	110.927	—	20	1.029	1.919
September	38	176	142.914	79	122.985	10,04	21	1.026	2.007
October	38	213	158.734	93	136.160	—	23	1.029	1.872
November	38	190	141.729	84	120.612	—	18	1.034	1.536
December	38	203	157.588	90	133.363	10,46	20	1.027	1.581
1947 Januari	38	202	199.069	90	175.654	—	21	1.021	1.363
Februari	38	193	146.353	84	124.770	—	20	1.020	1.220
Maart	38	207	157.835	93	136.025	11,59	20	1.022	1.364
April	38	204	188.851	91	155.831	—	20	1.022	1.128

(1) Verhouding van het totaal bedrag der in de loop van het aangeduide kwartaal verrekende bedragen tot het saldo, per einde trimester, der depositorekeningen op zicht en op minder dan 30 dagen.

(2) De aankopen of de verkopen zijn maar éénmaal geteld.

(3) Op 31 December.

(4) Gemiddelde der laatste zeven maanden.

B — Detailgegevens over het verloop der verrekeningen te Brussel

TIJDVAK	Daggeld		Effecten, overheidspapier en coupons		Overschrijvingen, chèques wisselbrieven, promessen, kwijtschriften, enz.		Verrichtingen met het buitenland		Totaal	
	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken (duizenden)	Kapitalen (miljoenen franken)
1946 Juni	2	75.937	1	6.884	62	27.550	3	1.594	68	111.965
Juli	2	80.226	1	4.998	73	32.526	4	2.421	80	120.171
Augustus	2	75.894	1	5.295	70	27.295	5	2.443	78	110.927
September	2	86.084	2	8.066	71	26.868	4	1.967	79	122.985
October	2	91.928	1	4.291	86	37.322	4	2.618	93	136.160
November	2	81.084	1	4.527	77	32.668	4	2.332	84	120.612
December	2	85.957	1	7.175	84	37.723	3	2.508	90	133.363
1947 Januari	2	127.214	1	6.886	84	39.456	3	2.098	90	175.654
Februari	2	84.429	1	3.994	78	33.741	3	2.606	84	124.770
Maart	2	93.220	1	6.199	87	33.977	2	2.628	92	136.025
April	2	104.563	1	6.505	85	42.133	3	2.630	91	155.831

II — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

(miljoenen franken)

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed (*) (Daggemiddelde)	Tegoed van particu- lieren (*) (Daggemiddelde)	CREDIT		DEBIT		Algemene beweging	Verrichtin- gen zonder gebruik van specie pCt.	Omloop- snelheid (2)
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1945 Maandgemiddelde	(1) 554.315	17.460	13.847	7.977	27.488	7.212	27.488	70.165	90	2,61
1946 Maandgemiddelde	603.427	24.153	16.972	13.343	48.350	12.852	48.350	122.896	90	2,91
1946 April	572.131	22.702	16.469	13.500	42.973	12.088	42.973	111.534	89	2,89
Mai	576.216	25.355	16.521	11.466	49.931	9.991	49.931	121.319	91	2,75
Juni	579.122	23.730	16.455	12.848	44.965	12.577	44.965	115.355	91	2,97
Juli	582.680	25.152	17.088	14.640	55.934	17.664	55.934	144.172	91	3,15
Augustus	586.094	24.264	17.788	13.506	45.874	10.952	45.874	116.206	90	2,60
September	589.994	23.785	17.381	12.768	46.137	15.677	46.137	120.720	90	3,04
October	595.824	24.422	17.985	16.900	56.075	16.952	56.075	146.003	91	3,20
November	599.585	24.436	18.019	15.021	49.531	14.216	49.531	128.299	90	3,08
December	603.427	25.316	17.699	16.412	54.367	12.015	54.367	137.160	90	2,98
1947 Januari	606.748	26.523	17.981	18.017	56.434	20.210	56.434	151.096	91	3,12
Februari	608.061	25.601	17.894	16.243	55.713	19.614	55.713	147.283	92	3,45
Maart	609.823	24.105	16.588	17.262	51.531	15.672	51.531	135.996	91	3,02
April	610.966	25.052	16.797	17.969	55.185	18.953	55.185	147.293	91	3,30

(1) Op 31 December.

(2) Verhouding per type-maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

(*) Deze tegoeden omvatten de vrije en de tijdelijk onbeschikbare tegoeden, alsmede de effecten van de Muntsaneringslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet.

PRODUCTIE

I — PRODUCTIE DER STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN

Bron: Directie van het Mijnwezen.

55

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN								Gemidd. aantal extractie-dagen	Voorraad einde maand (duiz. tonnen)
	GEMIDDELD AANTAL AANWEZIGE ARBEIDERS		NETTO-HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOOI PER BEKKEN (duiz. t.)							
	onder-grondse	onder- en boven-grondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen	TOTAAL		
1936-38 Maandgemiddelde	86.827	125.238	407	353	640	448	540	(2) 2.420	24,0	1.502
1945 Maandgemiddelde	64.120	100.079	222	177	312	196	403	1.310	23,7	(1) 300
1946 Maandgemiddelde	93.001	132.856	297	248	448	301	604	1.898	24,6	(1) 311
1946 Maart	93.837	132.955	298	248	467	307	609	1.929	25,5	290
April	92.552	132.117	313	249	441	296	586	1.885	24,9	280
Mei	89.314	129.127	295	245	432	283	638	1.893	24,5	277
Juni	90.341	131.126	284	243	426	272	597	1.822	23,4	285
Juli	88.407	128.787	276	239	392	287	633	1.828	24,4	289
Augustus	89.917	128.505	272	231	441	266	628	1.838	24,2	282
September	90.891	130.037	290	246	455	321	575	1.887	24,8	278
October	93.486	135.294	330	273	503	354	627	2.087	26,9	306
November	97.238	138.695	313	264	473	315	595	1.961	24,2	321
December	98.449	139.908	300	254	459	306	573	1.892	23,2	311
1947 Januari	99.582	140.748	355	292	515	348	636	2.146	25,9	318
Februari	97.722	138.438	310	258	480	316	590	1.954	23,5	338
Maart	99.234	141.002	360	293	519	350	676	2.198	25,8	320
April	100.083	143.080	359	294	519	355	658	2.184	24,9	294

(1) Op 31 December.

(2) Inbegrepen 32.000 ton voorkomende van het bekken van Namen. De koolmijnen, die deel uitmaakten van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bekkens van Luik en Charleroi.

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoog-ovens in werking (einde tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duiz. tonnen)				
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Stukken gegoten staal	Afgewerkte staalwaren	Afgewerkte ijzerwaren
1936-38 Maandgemiddelde	435	3.831	142	855	(1) 37	261	253	6,0	198	3,8
1945 Maandgemiddelde	169	2.917	65	489	(2) 22	61	58	4,1	50	1,5
1946 Maandgemiddelde	322	3.831	90	553	(2) 31	181	186	4,7	148	2,8
1946 Maart	328	3.700	105	586	24	154	166	5,0	145	2,3
April	318	3.775	106	577	27	157	167	5,2	134	2,7
Mei	334	4.372	96	583	28	174	175	4,8	136	2,4
Juni	318	3.792	79	552	29	172	178	4,6	140	3,2
Juli	332	3.847	56	500	29	194	197	4,1	153	2,3
Augustus	323	3.839	58	525	29	191	194	4,5	147	3,4
September	329	3.840	66	506	30	205	193	4,8	163	2,9
October	336	3.876	100	538	30	223	231	5,2	193	2,6
November	327	3.878	94	504	30	211	215	4,8	163	3,3
December	337	3.861	93	540	31	216	218	4,8	172	2,3
1947 Januari	342	3.880	115	547	32	223	226	4,9	201	3,7
Februari	308	3.886	111	534	32	201	202	4,5	168	2,1
Maart	347	3.902	133	575	32	223	224	5,1	198	2,5
April	368	3.925	126	581	32	225	228	5,2	191	3,1

(1) Op 31 December 1938.

(2) Op 31 December.

II — DIVERSE PRODUCTIES

56

TIJDVAK	SUIKER				BIER-BROUWERIJEN	DISTILLEERDERIJEN	LUCIFERS			VISSERIJ	
	Voortbrenging		Voorraad (ruwe en geraffineerde suiker) einde maand	In consumptie gebracht			Hooveel-heden aangegeven meel	Voort-gebrachte alcohol	Fabricage	Verbruik	Uitvoer
	Ruwe suiker	Geraffineerde suiker			(tonnen)	(tonnen)					
1936-38 Maandgemidd.	17.493	17.183	120.910	20.667	(1) 16.412	35.046	4.421	1.807	2.590	2.260	7.189
1945 Maandgemidd.	11.447	9.608	64.695	16.481	4.572	14.210	2.170	2.035	322	1.086	23.469
1946 Maandgemidd.	18.350	9.549	59.713	12.988	9.661	20.583	3.778	2.430	1.245	2.886	26.002
1946 April	19	6.890	32.161	12.255	10.617	15.490	3.871	2.786	1.296	3.864	31.146
Mei	108	7.540	29.775	9.266	9.685	14.176	4.036	2.290	878	3.132	24.944
Juni	—	7.129	29.591	9.040	10.167	9.607	3.680	2.710	1.302	2.862	28.555
Juli	40	7.500	19.472	10.970	12.284	13.116	4.020	2.298	1.281	3.325	24.644
Augustus	—	6.480	9.541	9.399	10.742	28.153	3.366	2.083	1.521	2.221	21.272
September	—	9.561	9.360	10.634	9.246	19.436	4.050	2.558	1.049	1.425	18.426
October	61.041	12.479	62.589	11.046	10.269	31.615	4.599	2.390	2.138	2.569	25.677
November	128.580	19.427	170.138	21.676	10.044	17.207	4.275	1.909	2.190	2.317	24.502
December	30.168	12.579	184.125	16.135	8.660	24.559	4.020	1.950	1.984	2.643	29.976
1947 Januari	916	8.543	166.454	16.841	7.982	27.162	4.357	1.907	2.332	2.870	35.949
Februari	78	8.071	148.603	16.979	6.025	24.486	3.836	1.804	2.208	2.658	30.725
Maart	69	9.279	130.733	17.914	9.230	25.625	4.462	1.077	2.802	6.270	54.771
April	78	9.810	111.695	19.311	11.406	17.893	5.053	1.184	3.125	3.962	38.872

(1) Inbegrepen Groothertogdom Luxemburg.

(2) Excl. haring, sprot en garnalen. In 1936-1938: enkel verkoop op de mijn te Oostende.

III — VOORTBRENGING VAN ELECTRICISCHE STROOM

TIJDVAK	Totale productie (Centrales van 100 kW. en meer)					
	Bron : <i>Ministerie van Openbare Werken - Centrale Dienst voor Electriciteit en Electromechanica.</i>					
	Aantal centrales	Productie (duizenden kWh.)				
Unie der elektrische bedrijven van België		Verbond der industriële centrales	Niet aangesloten maatschappijen	Gemeente-regieën	Totaal	
1936-38 Maandgemiddelde...	(1) 343	189.800	201.175	26.726	20.361	438.062
1945 Maandgemiddelde	(1) 321	223.952	111.190	12.910	18.237	(2) 377.058
1946 Maandgemiddelde	(1) 323	288.174	193.296	13.160	25.642	520.272
1946 Februari	324	275.192	164.748	11.965	27.036	478.941
Maart	324	296.840	185.830	13.033	27.467	523.170
April	324	276.425	167.292	12.393	22.066	478.176
Mei	324	275.180	187.616	12.676	22.081	497.553
Juni	324	260.389	177.137	12.170	19.962	469.658
Juli	323	261.637	192.747	13.062	18.383	485.830
Augustus	323	260.629	189.158	12.037	20.792	482.616
September	323	274.797	204.677	12.286	23.543	515.303
October	323	315.686	227.649	14.987	30.541	588.863
November	323	313.182	222.581	16.157	30.417	582.337
December	323	348.637	220.277	14.230	34.443	617.587
1947 Januari	309	363.250	237.183	10.167	34.972	645.572
Februari	309	337.233	201.412	8.908	31.793	579.346
Maart	309	337.091	226.743	9.094	31.132	604.060
April	309	313.650	230.205	9.431	25.881	579.167

(1) Aan het einde van het jaar.

(2) Incl. 12.769.000 kWh door de vlottende centrales voortgebracht.

IV — GASDISTRIBUTIE (1)

Bron : *Ministerie van Openbare Werken.*

(duizenden kubieke meters)

TIJDVAK	Gemeente-regiebedrijven		Gasverdelingsmaatschappijen		Gasvoortbrengende nijverheidsmaatschappijen, die rechtstreeks verbruikende inrichtingen voeden (verkocht gas)	Totaal
	zelfproducent (geheel of ten dele) van het gas dat zij verdelen (voortgebr. gas)	die het gas, dat zij verdelen, aankopen (aangekocht gas)	zelfproducent (geheel of ten dele) van het gas dat zij verdelen (voortgebr. gas)	die het gas, dat zij verdelen, geheel of gedeeltelijk aankopen (aangekocht gas)		
1936-38 Maandgemiddelde	5.733	463	1.238	38.777	13.010	53.221
1945 Maandgemiddelde	4.220	254	2.717	25.935	3.823	36.950
1946 Maandgemiddelde	5.970	592	3.251	47.108	9.747	66.067
1946 Februari	5.526	441	2.817	41.716	7.663	58.162
Maart	6.060	524	3.330	47.909	9.761	67.584
April	5.342	575	3.274	47.509	9.879	66.579
Mei	5.786	611	3.462	49.165	10.496	69.520
Juni	5.794	617	3.337	48.077	10.497	68.322
Juli	5.713	721	3.454	48.802	9.962	68.053
Augustus	5.986	758	3.211	46.728	8.930	65.613
September	5.771	659	3.342	47.893	10.592	68.258
October	6.499	598	3.349	48.197	10.782	69.425
November	6.147	524	3.156	46.197	10.356	66.380
December	6.778	586	3.207	47.755	10.287	68.613
1947 Januari	6.884	628	3.231	48.064	10.537	69.344
Februari	6.524	507	3.060	43.611	9.817	63.519
Maart	7.355	588	3.472	48.773	15.334	75.522
April	6.375	629	3.241	50.240	12.788	73.272

(1) Deze statistiek betreft de verdeling van gas, verkregen door droge distillatie van steenkool. Zij omvat dus niet het soortgelijk gas, voortgebracht in de cokesfabrieken der mijn-, metaal-, chemische en andere bedrijven die het zelf verbruiken.

VERBRUIK (*)

65

I — VERBRUIKSINDEXCIJFERS

(Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	Grootwarenhuizen												
	Kleding					Meubelen					Huishoudelijke artikelen en andere		
	Grootwarenhuizen zonder onderscheid van bedrijvigheid	Grootwarenhuizen met verschillende artikelen			Grootwarenhuizen in bovenkleding artikelen	Grootwarenhuizen zonder onderscheid van bedrijvigheid (1)	Grootwarenhuizen met verschillende artikelen			Grootwarenhuizen zonder onderscheid van bedrijvigheid (1)	Grootwarenhuizen met verschillende artikelen		
		Maandelijks omzet van 5 miljoen en meer	Maandelijks omzet van min 5 miljoen	Onverschillig de omzet			Maandelijks omzet van 5 miljoen en meer (1)	Maandelijks omzet van min 5 miljoen	Onverschillig de omzet (1)		Maandelijks omzet van 5 miljoen en meer (1)	Maandelijks omzet van min 5 miljoen	Onverschillig de omzet (1)
1946 Februari	236	244	201	242	208	268	267	196	264	185	191	136	185
Maart	361	366	266	360	353	374	374	261	369	221	230	152	222
April	372	385	266	378	339	426	426	351	422	238	247	179	240
Mei	343	359	254	353	297	399	402	289	397	223	237	166	229
Juni	321	333	208	326	297	332	341	175	333	205	213	152	207
Juli	362	390	230	381	279	331	390	225	352	246	258	161	248
Augustus	328	350	223	343	262	378	385	207	376	271	234	179	273
September	352	362	259	357	326	426	433	249	423	264	276	181	265
October	467	477	368	471	439	464	471	264	460	234	300	166	256
November	384	402	294	396	327	400	405	286	399	363	334	210	366
December	414	444	340	439	309	397	403	263	396	415	442	216	418
1947 Januari	311	334	314	333	218	343	352	160	342	266	273	218	267
Februari	273	292	242	290	201	306	314	126	305	244	257	151	245
Maart	393	397	294	391	402	437	432	174	419	304	321	178	305
April	438	436	333	429	471	429	423	495	429	297	314	169	297

TIJDVAK	Grootwarenhuizen Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek				Winkels met bijhuizen		Coöperaties en patroonswinkels			
	Algemeen indexcijfer				Algemeen indexcijfer	Voedingswaren	Algemeen indexcijfer	Bakkerij	Voedingswaren	Kleding
	Grootwarenhuizen zonder onderscheid van bedrijvigheid (1)	Grootwarenhuizen met verschillende artikelen								
		maandelijks omzet van 5 miljoen en meer (1)	maandelijks omzet van min 5 miljoen	onverschillig de omzet	Bron : N. I. S.	Bron : N. B. B.	Bron : N. I. S.	Bron : Nationale Bank van België		
1946 Februari	213	218	154	212	225	237	175	99	185	321
Maart	290	293	185	234	257	259	220	111	225	464
April	309	314	209	306	284	259	194	107	221	404
Mei	290	297	194	259	273	252	193	105	241	397
Juni	263	269	166	260	255	228	172	190	222	321
Juli	305	319	180	307	271	258	186	86	229	357
Augustus	304	318	191	307	255	229	175	87	220	327
September	314	323	202	313	287	244	180	83	204	351
October	373	380	218	367	281	266	225	95	233	516
November	375	393	233	379	267	290	207	91	227	393
December	413	439	247	423	298	319	212	89	272	369
1947 Januari	291	303	236	297	262	281	193	86	227	363
Februari	261	275	170	266	255	252	184	83	242	306
Maart	352	359	204	346	303	292	222	94	265	417
April	365	368	238	356	v 318	291	207			

(*) Voor het verbruik van suiker en lucifers, zie tabel nr 56.

(v) Voorlopige cijfers.

(1) Gerectificeerde cijfers.

II — TABAKSVERBRUIK

(Productie en invoer)

66

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillo's	Sigaretten	Rook-, snuif- en pruimtabak (tonnen)
	(miljoenen stuks)			
1936-1938 Jaargemiddelde	195	593	5.161	13.166
1945 Jaargemiddelde	108	249	2.562	6.065
1946 Jaargemiddelde	124	301	6.385	10.144
1944 1 ^o kwartaal	22	58	687	1.066
2 ^o id.	23	46	521	947
3 ^o id.	16	39	487	954
4 ^o id.	13	38	375	977
1945 1 ^o id.	19	42	437	1.004
2 ^o id.	23	64	677	1.547
3 ^o id.	32	71	658	1.807
4 ^o id.	34	72	790	1.907
1946 1 ^o id.	31	76	1.241	2.092
2 ^o id.	31	77	1.363	1.996
3 ^o id.	32	77	1.607	2.794
4 ^o id.	30	71	2.174	3.282
1947 1 ^o id.	24	54	2.016	2.587

67

III — SLACHTINGEN IN DE 12 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

TIJDVAK	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, vaarzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schape, lammeren, geiten
1936-38 Maandgemiddelde	16.561	698	12.242	26.679	6.462
1945 Maandgemiddelde	9.605	238	11.505	2.810	1.068
1946 Maandgemiddelde	14.248	1.189	10.406	20.657	11.380
1946 Februari	9.402	218	6.598	8.139	922
Maart	9.531	276	11.251	14.057	679
April	8.303	297	11.772	16.371	632
Mei	6.705	473	13.647	24.520	481
Juni	10.987	567	17.005	32.333	9.636
Juli	15.153	751	17.218	20.191	20.799
Augustus	16.004	934	11.857	14.827	17.491
September	15.410	1.939	8.134	17.953	17.592
October	21.387	2.129	8.788	31.078	18.420
November	25.668	3.441	7.343	33.001	26.133
December	23.246	2.912	5.385	28.122	21.782
1947 Januari	13.985	1.786	6.092	29.934	12.034
Februari	11.226	1.151	8.391	26.216	5.316
Maart	11.982	1.657	12.595	34.205	4.060
April	13.361	1.114	14.054	27.596	5.907

VERVOER

BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(miljoenen franken)

70

TIJDVAK	ONTVANGSTEN				UITGAVEN	SALDO	UITBATINGSCOEFFICIENT
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen	Totaal			
1936-38 Maandgemidd. ...	67,6	136,3	4,9	208,8	213,1	— 4,3	102,04
1945 Maandgemiddelde ..	123,6	122,0	(1) 12,0	(1) 257,6	(1) 287,4	(1) — 29,8	111,58
1946 Maandgemiddelde ..	228,3	363,5	(1) 21,4	(1) 613,2	(1) 695,9	(1) — 82,7	113,50
1946 Februari	133,0	227,0	12,5	372,5	555,2	— 182,7	149,02
Maart	161,3	256,9	15,0	433,2	582,9	— 149,7	134,54
April	217,7	384,7	18,5	620,9	591,7	+ 29,2	95,29
Mei	190,7	350,1	25,8	566,6	634,6	— 68,0	111,99
Juni	211,2	317,1	17,4	545,7	697,1	— 151,4	127,74
Juli	238,5	325,6	18,7	582,8	720,2	— 137,4	123,56
Augustus	259,0	330,0	15,4	604,4	706,8	— 102,4	116,93
September	233,9	347,5	16,7	598,1	686,6	— 88,5	114,78
October	210,6	444,4	23,9	678,9	687,2	— 8,3	101,22
November	198,2	415,0	18,5	631,7	667,0	— 35,3	105,59
December	242,1	399,0	24,0	665,1	754,2	— 89,1	113,39
1947 Januari	193,8	402,9	27,7	624,4	724,3	— 99,9	115,98
Februari	147,5	401,3	28,0	576,8	708,4	— 131,6	122,81
Maart	224,1	467,3	23,1	714,5	724,9	— 10,4	101,46
April	180,2	482,2	53,3	715,7	738,5	— 22,8	103,19

(1) Deze geldmiddelen stemmen niet nauwkeurig overeen met het gemiddelde der twaalf maandposten; deze cijfers werden door de N.M.B.S. gewijzigd met inachtneming van bepaalde door de Staat verleende subsidiën.

(vervolg)

TIJDVAK	b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd (1)				c) Transportstatistiek (2) 1° Algemeen spoorverkeer							
	A	B	C	A + C	REIZIGERS		ZWARE GOEDEREN					
					Aantal (duizenden)	Reizigers- km. (miljoen.)	Vervoerde tonnen (duizenden)	Ton-km. (miljoenen)			Totaal	
Belgisch binnl. vervoer		Internat. vervoer	Doorvoer									
1936-38 Maandgem.	412.280	124.565	95.984	508.264	16.299	493	5.584	194	179	91	464	
1945 Maandgemidd.	124.982	46.401	52.286	177.268	14.216	416	2.119	113	36	19	168	
1946 Maandgemidd.	268.049	85.279	38.064	306.113	18.748	571	4.255	214	119	58	391	
1946 Februari	217.941	80.944	39.781	257.722	18.050	518	3.817	199	131	48	378	
Maart	252.021	86.967	45.025	297.046	18.536	537	4.005	222	109	39	370	
April	270.118	92.323	34.767	304.885	20.139	599	4.326	241	138	25	404	
Mei	256.042	82.717	35.436	291.478	18.486	551	4.121	218	114	39	371	
Juni	252.200	79.698	33.064	285.264	17.337	549	4.012	194	112	56	362	
Juli	263.999	79.259	35.467	299.466	18.424	596	4.072	208	82	73	363	
Augustus	273.129	82.565	36.554	309.683	17.974	612	4.192	194	114	83	391	
September	291.590	85.921	35.843	327.433	19.690	623	4.435	218	120	71	409	
October	336.919	93.899	42.641	379.560	19.631	588	5.237	242	146	81	469	
November	315.947	87.132	43.893	359.840	18.115	555	5.059	226	140	86	452	
December	269.371	86.061	39.641	309.012	19.204	572	4.249	200	131	68	399	
1947 Januari	292.076	98.571	37.504	329.580	19.796	579	4.557	210	143	86	439	
Februari	270.074	96.582	36.589	306.663	17.483	520	4.212	197	141	89	427	
Maart	316.353	114.635	45.606	361.964	19.202	571	5.027	230	174	105	509	
April	327.786	103.624	43.584	371.370	19.670	605	5.192	239	161	96	496	

- A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).
 B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.
 C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

(1) Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.
 (2) Militair vervoer niet inbegrepen.

c) Transportstatistiek (1)

2° Vervoer der voornaamste zware goederen

A — Gezamenlijk verkeer

TIJDVAK	Ton-kilom. (miljoenen)	(duizenden tonnen)										
		Totaal	Landbouw- en voedingsproducten	Brandstoffen	Ertsen	Metaalwaren	Bouwmaterialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbedrijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leerlooier., kleding	Chemische en artsijnkundige producten	Nijverheidsvetten en -oliën, petroleum, teer	Diversen
1936-38 Maandgemiddelde	464	5.584	370	2.283	471	539	509	753	59	189	71	340
1945 Maandgemiddelde	171	2.134	230	1.033	112	105	195	196	20	70	23	149
1946 Maandgemiddelde	391	4.252	324	1.702	345	342	455	468	56	196	56	308
1944 September	11	218	71	98	4	11	8	9	1	5	1	10
October	48	881	367	366	1	22	36	36	1	11	5	36
November	73	1.318	661	445	1	32	60	55	1	9	7	47
December	65	1.113	340	570	2	33	57	52	1	10	7	41
1945 Maart	99	1.497	178	884	24	56	143	80	7	24	16	85
Juni	120	1.772	139	863	35	97	181	218	8	40	30	161
September	225	2.592	203	1.105	269	135	248	295	39	89	20	189
December	345	3.609	314	1.750	253	209	290	330	23	179	47	214
1946 Maart	370	4.005	274	1.778	260	309	401	397	40	203	63	280
Juni	362	4.012	142	1.611	382	357	501	438	53	175	50	303
September	409	4.435	249	1.723	353	368	464	609	116	144	55	354
December	399	4.249	362	1.652	322	380	418	433	44	235	68	335
1947 Januari	439	4.557	204	1.859	388	431	429	424	58	278	94	392
Februari	427	4.213	201	1.806	362	416	389	272	74	277	78	338
Maart	509	5.027	244	2.176	418	487	415	425	66	313	103	350
April	496	5.192	231	2.057	393	481	493	685	59	271	103	419

(1) Militair vervoer niet inbegrepen.

BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN (einde)

B — Belgisch binnenlands verkeer

70

TIJDVAK	Totaal	Landbouw- en voedingsproducten	Brandstoffen	Ertsen	Metaal-waren	Bouw- materialen, glas en spiegel- glas	Produc- ten der groefbe- drijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leer- looier., kleding	Chemi- sche en artisanij- kundige produc- ten	Nijver- heids- vetten en -oliën, petro- lium, teer	Diversen	Nationale Maatsch. van Buurt- spoorweg.
1936-38 Maandgemiddelde	3.344	249	1.598	11	156	327	610	13	90	28	262	5.063
1945 Maandgemiddelde	1.722	201	823	28	88	183	179	12	56	16	135	6.124
1946 Maandgemiddelde	3.138	244	1.459	31	205	382	375	22	135	29	256	5.894
1946 Februari	2.812	170	1.442	76	174	299	259	13	157	27	195	5.462
Maart	3.241	200	1.564	83	205	375	356	15	165	40	238	6.046
April	3.353	178	1.539	7	215	474	426	19	198	43	254	6.410
Mei	3.187	110	1.430	7	233	516	400	21	168	37	265	5.675
Juni	2.951	81	1.401	33	209	449	372	19	118	32	237	5.032
Juli	3.069	136	1.368	38	206	438	449	18	108	42	266	5.660
Augustus	2.875	94	1.378	17	200	365	384	33	111	23	270	4.817
September	3.152	173	1.433	19	195	364	470	73	107	24	295	5.435
October	3.689	616	1.548	13	209	372	469	23	107	24	308	8.052
November	3.522	773	1.455	12	208	321	357	10	92	19	275	8.507
December	2.906	228	1.422	7	213	304	307	14	119	18	274	4.360
1947 Januari	3.016	101	1.565	14	216	304	312	12	165	21	306	3.664
Februari	2.657	84	1.471	11	198	256	181	14	162	20	260	3.074
Maart	3.132	111	1.692	14	235	285	295	12	169	25	294	4.052
April	3.442	100	1.635	21	239	366	495	11	156	24	335	4.685

III — HAVENVERKEER

a) Haven van Antwerpen

71

Bronnen: Havendienst der stad Antwerpen en Bulletin over de handel met de vreemde landen.

TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART					
	IN			UIT			IN			UIT		
	Aantal schepen	Tonnen- maat (duizen- den register- tonnen)	Goederen (duizen- den metrieke tonnen)	Aantal schepen geladen	ledig (op ballast)	Goederen (duizen- den metrieke tonnen)	Aantal schepen	Laad- vermogen (duizen- den m3)	Goederen (duizen- den metrieke tonnen)	Aantal schepen	Laad- vermogen (duizen- den m3)	Goederen (duizen- den metrieke tonnen)
1936-1938 Maandgem.	988	2.008	1.072	337	151	1.072	3.917	1.317	417	3.762	1.268	366
1945 Maandg.	299	1.121		55	240		2.049	720	139	2.014	704	399
1946 Maandg.	440	938	743	283	152	242	2.242	782	247	2.200	774	411
1946 April	424	901	675	248	164	193	1.815	671	238	1.806	683	288
Mei	439	867	748	256	189	217	2.197	801	259	2.216	822	451
Juni	451	894	800	307	150	240	2.291	785	299	2.339	792	438
Juli	470	916	783	326	144	297	2.400	817	252	2.360	818	446
August.	478	986	840	347	136	225	2.329	812	220	2.228	731	431
Sept.	438	945	845	293	143	296	2.510	825	236	2.458	826	487
October.	519	1.005	770	374	143	364	2.463	893	283	2.430	860	459
Nov.	522	1.051	715	402	129	293	2.394	824	306	2.251	795	399
Decemb.	432	985	654	247	95	334	1.833	657	236	1.707	576	311
1947 Januari.	422	1.033	863	299	142	171	2.389	892	230	2.155	748	505
Februari	503	1.269	962	366	133	406	384	163	10	515	215	162
Maart	611	1.538	1.053	466	163	547	2.207	803	237	2.204	814	551
April	642	1.529	1.263	515	137	523	2.930	1.107	358	2.928	1.102	701

b) Haven van Gent

Bronnen: Havendienst der stad Antwerpen en Bulletin over de handel met de vreemde landen.

TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART	
	IN			UIT			GOEDEREN (duizenden metrieke tonnen)	
	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden registertonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen)	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden registertonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen)	Gelost	Geladen
1936-1938 Maandgem.	169	177	208	170	178	92	174	152
1945 Maandgemiddeld	60	147		61	147			
1946 Maandgemiddeld	62	76	98	60	71	19		
1946 April	56	60	86	60	64	13	50	9
Mei	72	95	88	64	83	16	65	5
Juni	70	79	125	73	85	8	50	4
Juli	76	93	152	75	91	25	87	2
Augustus	82	118	132	85	119	28	61	12
September	70	86	129	63	77	28	57	25
October	79	91	180	80	94	29	69	33
November	70	86	46	67	58	33	76	10
December	73	80	62	63	67	30	49	13
1947 Januari	77	99	109	80	103	34	25	14
Februari	54	81	66	54	74	73	2	13
Maart	74	94	123	67	83	34	14	7
April	76	108	132	80	104	50	61	16

BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE MET DE OVERIGE LANDEN

N. B. — Daar de gegevens van deze statistiek uitsluitend werden ontleend aan de douaneindeclaringen ondertekend door in- en uitvoerders, kon geen rekening gehouden worden met deze transacties die, in verband met de omstandigheden, door het Bestuur der Douanen niet konden worden opgenomen.

SAMENVATTING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMENE NOMENCLATUUR AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913

75

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tonnen)					WAARDE (miljoenen franken)					GEMID- DELDE PRIJS PER TON (franken)	INVOER (-) OF UITVOERSALDO (-) VAN DE HANDELSBALANS (miljoenen franken)	VERHOUDING VAN UITVOER TOT INVOER in pCt.	
	Levende dieren	Voe- dings- middelen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Totaal	Levende dieren	Voe- dings- middelen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Onbew. goud en zilver, gouden en zilve- ren munt				Totaal
INVOER														
1936-38 Maandgem.	1,0	331,5	2.473,8	62,1	2.868,4	3,1	407,8	1.112,4	459,6	35,7	2.018,6	704		
1946 Maandgemidd.	0,7	206,6	1.381,9	55,2	1.644,4	6,3	1.016,5	1.789,1	1.538,9	29,3	4.380,1	2.664		
1945 December ...	—	253,0	1.179,7	40,4	1.473,1	0,7	623,1	1.137,1	796,2	—	2.557,1	1.736		
1946 Januari	—	132,1	1.274,1	33,4	1.439,6	0,2	511,3	1.400,3	751,7	7,4	2.670,9	1.855		
Februari	—	397,9	1.122,9	34,6	1.555,4	0,6	612,6	1.463,8	707,5	—	2.784,5	1.790		
Maart	—	309,3	1.246,8	34,3	1.590,4	2,1	748,0	1.376,2	836,7	—	2.963,0	1.863		
April	—	113,7	1.229,5	51,4	1.394,6	0,9	637,0	1.347,7	1.156,1	1,2	3.142,9	2.254		
Mei	0,1	124,2	1.335,9	35,7	1.495,9	2,4	821,1	1.771,2	1.185,4	0,4	3.780,5	2.527		
Juni	—	117,4	1.309,9	40,8	1.468,1	2,3	838,6	2.013,7	1.277,2	—	4.131,8	2.814		
Juli	0,1	98,4	1.435,8	62,2	1.596,5	4,0	500,8	1.812,0	1.699,4	1,2	4.017,4	2.516		
Augustus	—	177,9	1.562,3	52,0	1.792,2	1,1	1.695,9	1.915,1	1.732,6	15,0	5.359,7	2.991		
September	—	143,9	1.483,6	55,7	1.683,2	1,1	892,6	1.980,7	1.642,3	80,9	4.597,6	2.731		
October	2,2	256,9	1.610,9	81,3	1.951,3	18,5	1.857,8	1.926,5	2.510,9	115,9	6.429,6	3.295		
November	2,6	372,7	1.691,3	72,3	2.138,9	19,4	1.719,0	2.515,8	2.273,0	75,7	6.602,9	3.087		
December	2,8	234,3	1.279,5	109,5	1.626,1	23,4	1.363,2	1.946,4	2.693,7	53,9	6.080,6	3.739		
1947 Januari	2,7	232,7	1.427,1	57,8	1.720,2	19,7	1.451,6	2.572,8	1.940,2	55,4	6.039,7	3.511		
Februari	1,4	157,1	1.176,5	82,8	1.417,7	12,0	1.182,8	2.072,4	1.988,4	1,5	5.257,0	3.708		
Maart	1,4	192,6	1.544,5	49,8	1.788,3	15,2	1.222,0	2.593,6	2.139,6	69,8	6.040,2	3.378		
April	1,8	255,8	1.930,2	65,7	2.253,4	16,6	1.054,0	2.845,7	2.509,3	68,9	6.494,5	2.882		
UITVOER														
1936-38 Maandgem.	0,5	54,4	1.447,0	410,5	1.912,4	5,6	99,4	831,0	902,1	21,1	1.859,2	972	— 159,4	92,1
1946 Maandgemidd.	0,2	13,9	412,6	192,8	619,5	9,1	73,6	866,9	1.517,1	4,5	2.471,2	3.989	— 1908,9	56,4
1945 December ...	—	20,2	180,3	67,8	268,3	4,0	50,9	436,9	493,4	—	985,2	3.672	— 1571,9	38,5
1946 Januari	—	35,7	242,5	93,5	371,7	1,5	75,1	470,8	626,7	—	1.174,1	3.159	— 1496,8	44,0
Februari	—	31,4	244,3	108,3	384,0	1,0	91,2	544,4	662,3	0,1	1.299,0	3.383	— 1485,5	46,6
Maart	—	17,3	328,6	164,5	510,4	0,7	57,1	773,0	1.038,6	0,7	1.870,1	3.664	— 1092,9	63,1
April	—	6,7	338,8	137,8	483,3	1,0	49,2	705,3	909,5	1,3	1.666,3	3.448	— 1476,6	53,0
Mei	0,1	19,9	372,0	181,7	573,7	10,7	118,7	796,8	1.358,9	1,2	2.286,3	3.985	— 1494,2	60,5
Juni	0,1	12,4	375,4	187,2	575,1	8,6	91,6	719,1	1.421,3	0,6	2.241,2	3.898	— 1890,6	54,2
Juli	0,1	4,3	490,6	223,7	718,7	9,3	36,6	1.028,0	1.815,8	0,7	2.890,4	4.022	— 1127,0	71,9
Augustus	0,1	1,4	455,2	198,6	653,3	2,6	15,2	763,6	1.462,0	0,1	2.243,5	3.434	— 3116,2	41,9
September	0,2	1,4	483,1	226,5	711,2	8,8	25,1	1.133,8	1.836,1	0,2	3.003,9	4.224	— 1593,7	65,3
October	0,2	5,2	617,0	275,5	897,9	11,3	107,4	1.126,5	2.429,3	39,6	3.714,1	4.136	— 2715,5	57,8
November	0,2	10,2	471,3	246,6	728,3	16,7	65,9	1.078,9	2.130,4	2,2	3.294,1	4.523	— 3308,8	49,9
December	0,8	20,9	532,9	272,2	826,8	37,4	149,6	1.263,0	2.514,2	6,9	3.971,1	4.803	— 2109,5	65,3
1947 Januari	0,6	14,5	425,6	164,4	605,1	22,4	133,2	975,4	1.529,0	12,7	2.672,7	4.417	— 3367,0	44,3
Februari	1,4	11,6	456,4	237,0	706,4	52,1	152,3	1.272,4	2.804,5	26,3	4.307,6	6.098	— 950,0	81,9
Maart	0,7	5,9	603,3	289,8	904,7	45,3	85,2	1.405,2	3.270,2	24,6	4.830,5	5.339	— 1280,0	80,0
April	0,3	8,8	771,5	318,5	1.090,1	14,8	90,2	1.799,6	3.398,2	15,7	5.318,5	4.839	— 1176,0	81,9

WERKLOOSHEID

AANTAL GECONTROLEERDE WERKLOZEN

81

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Henegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen
	van	tot											

Daggemiddelde van de maand

1945	November	—	—	24	99.374	24.436	5.645	26.669	30.352	7.033	3.899	975	63	299
	December	—	—	30	121.742	28.086	8.097	32.689	36.204	9.106	4.689	1.972	307	588
1946	Januari	—	—	24	135.884	31.894	11.497	34.325	37.047	11.498	4.637	2.888	905	1.191
	Februari	—	—	24	108.130	27.261	9.715	25.493	29.452	8.324	3.805	2.068	967	1.044
	Maart	—	—	30	95.054	23.293	5.897	22.699	26.114	7.196	3.102	1.723	569	791
	April	—	—	23	67.053	18.691	4.976	15.262	18.829	4.439	1.838	1.165	82	401
	Mei	—	—	23	55.955	17.274	4.891	12.002	15.133	3.807	1.498	930	46	374
	Juni	—	—	29	48.952	15.669	4.262	9.984	13.248	3.298	1.371	784	37	299
	Juli	—	—	24	47.690	15.332	3.071	8.900	12.273	4.243	1.806	775	33	257
	Augustus	—	—	23	49.542	16.111	3.788	10.493	10.988	4.501	2.435	837	63	326
	September	—	—	30	36.705	12.857	3.128	7.650	8.902	2.352	979	573	52	212
	October	—	—	23	37.204	16.702	3.008	6.073	8.091	1.726	815	537	34	218
	November	—	—	23	43.391	21.082	7.281	7.590	7.916	1.688	971	605	76	182
	December	—	—	28	80.742	25.870	7.046	19.455	17.452	5.395	2.431	1.531	722	840
1947	Januari	—	—	24	90.241	27.026	8.764	19.889	19.907	5.777	3.512	2.297	1.629	1.440
	Februari	—	—	24	130.979	36.988	13.770	28.228	28.936	9.129	5.670	3.717	2.071	2.527
	Maart	—	—	30	93.649	29.375	10.119	15.539	20.632	6.502	3.681	2.435	2.435	1.290
	April	—	—	22	51.154	19.858	5.261	8.999	11.405	2.849	1.474	900	108	300

Daggemiddelde van de week

1946	November	3	9	6	41.603	20.742	3.093	6.700	7.784	1.598	899	559	53	175
		10	16	5	42.769	21.000	3.307	7.283	7.393	1.609	1.080	621	72	204
		17	23	6	43.832	21.027	3.284	8.004	7.951	1.711	959	634	83	179
		24	30	6	45.256	21.378	3.446	8.317	8.450	1.819	966	610	96	174
	December	1	7	6	46.489	21.128	3.540	8.797	8.852	2.072	1.122	651	137	190
		8	14	6	47.240	20.317	3.792	9.615	9.100	2.138	1.136	693	212	237
		15	21	6	93.450	28.359	8.969	22.753	19.919	6.422	2.994	2.059	729	1.246
		22	28	5	126.048	33.333	11.527	33.277	28.744	8.986	4.260	2.658	1.413	1.850
	Januari	29	4	5	101.497	27.779	8.370	26.269	23.540	8.474	3.053	1.830	1.338	844
		5	11	6	102.924	29.867	9.628	23.341	23.864	6.883	3.424	2.631	1.895	1.391
		12	18	6	66.670	23.072	6.529	13.355	14.179	3.830	2.231	1.515	1.268	691
		19	25	6	70.410	23.545	6.869	14.505	14.842	3.994	2.666	1.756	1.179	1.054
	Februari	26	1	6	120.961	31.620	12.031	28.354	26.741	8.402	5.727	3.285	2.174	2.627
		2	8	6	118.496	33.095	12.167	25.537	26.192	7.714	5.450	3.516	2.137	2.688
		9	15	6	122.727	35.725	12.595	26.729	27.221	8.097	4.767	3.487	1.930	2.176
		16	22	6	137.881	39.308	14.944	29.946	30.299	9.795	5.520	3.858	1.872	2.339
	Maart	23	1	6	144.811	39.829	15.372	30.694	32.035	10.917	6.938	4.007	2.145	2.874
		2	8	6	153.069	40.260	16.887	32.237	33.997	13.080	6.992	4.282	2.128	3.206
		9	15	6	117.164	35.058	12.688	23.881	26.407	7.885	5.023	3.484	1.713	1.725
		16	22	6	77.154	26.619	8.254	14.643	16.823	4.713	2.708	1.919	824	651
	April	23	29	6	62.990	23.076	6.733	11.767	13.532	3.652	1.952	1.379	442	457
		30	5	6	57.170	21.861	6.032	10.168	12.402	3.185	1.729	1.111	270	412
		6	12	5	55.668	21.304	5.547	10.259	12.082	3.295	1.635	980	194	372
		13	19	6	51.986	20.589	5.398	8.925	11.510	2.765	1.465	936	103	295
		20	26	6	49.187	19.372	5.141	8.349	10.950	2.699	1.463	861	82	270
		27	3	5	47.998	18.116	4.955	8.608	11.148	2.685	1.336	820	61	270

BANKSTATISTIEKEN

I — BELGIE EN BELGISCH CONGO DRIEMAANDELIJKSE STATEN DER BANKEN (1) (millioenen franken)

85

POSTEN	30 Juni 1946 (2)	30 Sept. 1946 (2)	31 Dec. 1946 (2)	31 Maart 1947 (2)
ACTIVA				
A. <i>Spaargelden</i> (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. <i>Beschikbare en vlottende middelen</i> :				
Kas, Nationale Bank, Postrekening	2.451	2.318	3.361	3.016
Daggeld	1.286	1.250	1.298	1.260
Bankiers	4.636	5.110	5.594	4.601
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	437	519	412	440
Andere te innen waarden op korte termijn	1.082	1.037	1.119	1.169
Effecten-portefeuille	38.558	37.569	37.130	38.306
a) Handelswissels	2.906	3.393	3.678	4.337
b) Overheidsfondsen herdisconteerbaar bij de Nationale Bank	11.552	10.475	12.371	11.826
c) Overheidsfondsen mobiliseerbaar bij de Nationale Bank tot beloop van 95 pCt.	24.100	23.701	21.081	21.643
d) Te ontvangen Schatkis-certificaten (M. B. 5-12-1945, art. 10)	—	—	—	—
Prolongaties en voorschotten op effecten	734	778	836	822
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	2.722	2.988	3.657	3.125
Diverse debiteuren	8.820	10.050	11.265	10.713
Effecten	6.586	6.612	6.707	6.682
a) Belegde wettelijke reserve	135	128	127	129
b) Belgische overheidsfondsen	5.182	5.065	5.059	4.887
c) Buitenlandse overheidsfondsen	300	295	294	300
d) Bankaandelen	239	233	344	333
e) Andere fondsen	730	886	833	983
Diversen	382	297	306	282
Niet gestort kapitaal	23	23	21	18
<i>Totaal beschikbare en vlottende middelen</i> ...	67.717	68.551	71.706	70.434
C. <i>Vastgelegde middelen</i> :				
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	6	5	5
Gebouwen	326	341	350	437
Participaties in dochtermaatschappijen voor immobielien	102	102	102	103
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobielien	54	57	62	65
Materieel en meubilair	19	23	22	30
<i>Totaal vastgelegde middelen</i> ...	506	529	541	640
Algemeen totaal der Activa ...	68.223	69.080	72.247	71.074
PASSIVA				
A. <i>Spaargelden</i> (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. <i>Opvraagbaar</i> :				
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeisers	100	118	97	131
Daggeld	31	22	40	29
Bankiers	2.009	2.318	3.034	3.094
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	515	527	677	549
Geaccepteerde wissels	2.722	2.988	3.657	3.125
Andere te betalen waarden op korte termijn	1.341	1.071	1.386	1.329
Crediteuren wegens wissels ter incasso	361	609	603	672
Deposito's en crediteuren	41.841	43.742	46.019	45.845
a) Dadelijk opvraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	39.672	41.167	43.785	43.405
b) Op meer dan 30 dagen	2.169	2.575	2.234	2.440
Obligaties en kasbons	14	14	14	14
Nog te storten bedragen op fondsen en participaties	275	363	277	432
Diversen	1.412	1.533	1.482	1.379
<i>Speciaal opvraagbaar</i> (besluitwet van 6 October 1944) :				
Tijdelijk onbeschikbare rekeningen (artikels 16 en 17) :				
a) Dadelijk opvraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	14.102	12.379	11.264	10.323
b) Op meer dan 30 dagen	260	229	204	190
<i>Totaal opvraagbaar</i> ...	65.073	65.913	68.803	67.112
C. <i>Niet opvraagbaar</i> :				
Kapitaal	2.288	2.306	2.343	2.737
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	77	77	77	174
Wettelijke reserve (artikel 13, koninklijk besluit 185)	130	129	129	132
Beschikbare reserve	545	537	818	852
Reservefondsen	110	118	77	67
<i>Totaal niet opvraagbaar</i> ...	3.150	3.167	3.444	3.962
Algemeen totaal der Passiva ...	68.223	69.080	72.247	71.074

(1) Omloopsnelheid van het geld in de banken, zie tabel n° 35.

(2) De globale staat bevat, wat de banken betreft welke haar bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in de Kolonie uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels.

De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland of in de Kolonie gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, Filialen en Dochtermaatschappijen ».

WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

(miljoenen franken)

ACTIVA

	6-3-1947	13-3-1947	20-3-1947	27-3-1947	2-4-1947	10-4-1947	17-4-1947	24-4-1947	30-4-1947
Goudvoorraad	17.228	17.193	17.209	17.229	17.234	17.243	17.243	17.278	17.299
Onbeschikbaar goudsaldo na herwaarde- ring van de goudvoorraad (Besluitwet n ^o 5 van 1-5-1944)	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493
<i>Totaal van de goudvoorraad</i>	27.721	27.686	27.702	27.722	27.727	27.736	27.736	27.771	27.792
Buitenlandse devlezen { op zicht	3.465	5.643	5.404	5.096	5.118	5.226	4.752	4.566	4.514
Te ontvangen devlezen { op termijn	5.021	4.656	4.606	4.692	4.762	5.105	5.772	5.990	6.001
Vorderingen in Belgische franken op het buitenland	1	1	1	16	21	20	20	20	20
Papier op België { Handelspapier	2.498	2.284	2.092	1.913	2.024	1.932	1.921	1.902	2.170
Uitgegeven door instel- lingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaar- borgd zijn	1.902	1.681	1.673	1.516	2.120	2.249	1.862	1.605	2.109
Overheidseffecten	170	167	158	114	114	124	109	91	82
Voorschotten op overheidsfondsen	353	327	332	285	362	371	356	261	319
Deel- en pasmunt	695	689	725	775	772	793	844	881	806
Deelneming in het Internationaal Munt- fonds : Voorschotten aan { voor cessie van goud... de Staat } in Belgische franken ...	2.464	2.464	2.464	2.464	2.464	2.364	2.314	2.264	2.214
Voorschot in Luxemburgse franken aan het Groothertogdom Luxemburg	986	986	986	986	986	986	986	986	986
Vorderingen op de Staat : Voorschotten aan de Schatkist : Certificaten « A » (eigen rekening en Dienst voor Onderlinge Hulp)	14	44	44	44	44	44	44	44	44
Certificaten « C » (soldij der Geall. Legers) Andere vorderingen op de Staat	48.826	47.351	47.026	48.001	47.871	47.332	46.816	46.550	47.166
Overheidsfondsen	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032	1.032
Gebouwen, materieel en meubelen	1.054	1.054	1.054	1.054	1.054	1.054	1.054	1.054	1.054
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	637	637	637	637	637	637	637	637	637
Debiteuren wegens termijnverkoop van devlezen en goud	146	146	146	146	146	146	146	146	146
Diversen	263	265	265	265	264	264	264	265	265
Emissiebank te Brussel	864	863	849	877	822	819	886	878	897
	187	191	192	194	199	187	178	184	145
	98.753	98.618	97.799	98.140	98.895	98.675	98.011	97.443	98.721
	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597
	163.350	163.215	162.396	162.737	163.492	163.272	162.608	162.040	163.318

PASSIVA

	6-3-1947	13-3-1947	20-3-1947	27-3-1947	2-4-1947	10-4-1947	17-4-1947	24-4-1947	30-4-1947
Bankbiljetten in omloop	75.348	75.142	74.733	74.690	75.823	75.793	75.131	74.814	75.996
Rekening-courantsaldi : van de Schatkist	2	3	3	1	3	2	2	2	1
Internationaal Muntfonds: Rekening Belgische franken	986	986	986	986	986	986	986	986	986
Rekening Luxemburgse franken	44	44	44	44	44	44	44	44	44
van anderen	5.240	5.376	4.981	5.327	4.989	4.803	4.731	4.494	4.566
<i>Totaal der verbintenissen op zicht</i>	81.620	81.551	80.747	81.048	81.845	81.628	80.894	80.340	81.593
Tijdelijk onbeschikbare rekeningen	665	661	657	651	648	644	639	635	632
Te leveren devlezen en goud	864	863	848	876	822	819	886	878	897
Schatkist : Onbeschikbare rekening wegens horwardering (besluitwet n ^o 5 van 1-5-1944) Pensioenkas van het Personeel	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493
Crediteuren wegens termijn aankopen van devlezen	263	265	265	265	264	264	264	265	265
Uitgestelde inventarisoperatiën en diver- sen	1	1	1	16	21	20	20	20	19
Kapitaal	699	637	642	647	658	663	682	685	696
Reserves en afschrijvingsrekeningen	200	200	200	200	200	200	200	200	200
	437	437	437	437	437	437	437	437	437
	95.242	95.108	94.290	94.633	95.388	95.168	94.515	93.953	95.232
Besluitwet van 6 October 1944 : Oude biljetten over te boeken op tijdelijk onbeschikbare of geblokkeerde rekeningen en niet aangegeven oude biljetten	589	588	587	585	584	584	573	567	566
Schatkist { Voorlopig fonds in afrekening op het bedrag van de door de Staat verworven biljetten inge- volgde art. 1, § 2, van besluit- wet van 6 October 1944	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Onbe- schikbare rekening { Speciale rekening geopend krachtens art. 9 der wet van 14 Octo- ber 1945	63.519	63.519	63.519	63.519	63.520	63.520	63.520	63.520	63.520
	163.350	163.215	162.396	162.737	163.492	163.272	162.608	162.040	163.318

MAANDSTATEN VAN DE BANQUE DU CONGO BELGE

85

(millioenen franken)

ACTIVA

	30-9-1946	31-10-1946	30-11-1946	31-12-1946	31-1-1947	28-2-1947
Goudvoorraad (*)	616	616	616	616	621	621
Speciale rekening van de Kolonie (**) ..	105	105	105	105	105	105
Diverse kasvoorraden	31	25	30	29	28	27
Banktegoed { in franken	151	174	120	224	367	348
{ in vreemde deviezen	1.275	1.546	1.473	1.320	1.208	1.219
Belgische en Kongolese fondsen	207	186	186	186	186	186
Overheidspapier op de Kolonie, België en het buitenland	6.172	6.202	6.051	5.855	5.917	5.980
Wissels en ander handelspapier	237	228	213	297	256	248
Debiteuren	123	121	139	159	162	159
Kolonie « speciale rekening voorschot op goud »	771	524	524	524	519	519
Belgische Staat	341	336	349	257	244	267
Gebouwen en materieel	9	9	13	13	14	14
Diversen	4	4	2	3	5	5
	10.042	10.076	9.821	9.588	9.632	9.698

PASSIVA

	30-9-1946	31-10-1946	30-11-1946	31-12-1946	31-1-1947	28-2-1947
Kapitaal	20	20	20	20	20	20
Reservefonds	43	43	43	43	43	43
Biljetten en munten in omloop	1.524	1.506	1.514	1.610	1.621	1.631
Crediteuren op zicht { diversen	6.311	6.147	5.965	5.896	5.809	5.921
{ Kolonie	1.605	1.490	1.609	1.498	1.525	1.510
Crediteuren op termijn { diversen	58	113	110	81	67	68
{ Kolonie	230	230	230	—	—	—
Onafgedane transfers en diversen	251	527	330	440	547	505
	10.042	10.076	9.821	9.588	9.632	9.698

(*) Kg 14.632,09407 fijn goud.

(**) Art. 19 van de conventie van 21 Juni 1935 voor de uitgifte van bankbiljetten en tekenmunten.

II — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

Banque de France

(miljoenen franken)

DATUM	Gouden munt- en muntmateriaal	Verhandelb. schatkistbons (deelnem. v. den Staat aan het Intern. Muntf. en insch. op het kap. v. de Inter. Bank v. Herstel en Ontw.)	Dadelijk beschikbare te goeden in het buitenland	Wisselportefeuille en overheids-papier. (I)	In Frankrijk aangekocht verhandelbaar papier (decreet van 17 Juni 1938)	Voor-schotten op effec-ten	Verhan-delbaar Schat-kist-papier	Rente-loze voor-schotten aan de Staat (wet van 9 Juni 1857, conventie van 29-3-1878 enz.)	Voorlopige voor-schotten aan de Staat (conventies van 29-9-38, 29-2-40, 9-6-40, 8-6-44, enz.)	Voorlopige voorschotten aan den Staat ter betaling van de onderhandkosten der Duitse bezettingstroepen in Frankrijk	Bank-biljetten in omloop	Credit-saldi in roke-ning-courant	Dek-kings-percentage
1945 Jaargemidd. (2).	*) 72.593	—	(*) 44,4	19.220	14.055	3.624	(*) 32.542	10.000	7.268	426.000	542.099	71.444	(3) 11,84
1946 Jaargemiddelde.	106.259	—	19,3	48.976	25.779	4.173	—	10.000	20.612	426.000	638.098	56.666	15,29
1946 7 Februari ...	129.817	—	66,7	30.952	20.709	4.009	—	10.000	—	426.000	593.891	55.487	19,99
7 Maart ...	129.817	—	67,2	32.663	21.780	3.891	—	10.000	4.850	426.000	609.776	49.143	19,70
4 April ...	129.817	—	3,1	33.646	22.829	3.861	—	10.000	20.450	426.000	622.816	53.067	19,21
9 Mei ...	4) 94.817	—	3,1	43.237	22.935	3.855	5) 35.000	10.000	13.700	426.000	625.580	52.849	13,98
6 Juni ...	94.817	—	3,0	46.131	24.399	3.959	35.000	10.000	15.800	426.000	632.398	52.737	13,84
4 Juli ...	94.817	—	4,4	44.639	24.998	4.053	35.000	10.000	16.850	426.000	636.706	51.187	13,78
8 Augustus ...	94.817	—	4,7	59.325	24.067	4.466	35.000	10.000	1.750	426.000	624.205	59.653	13,86
5 September ...	94.817	—	2,9	60.483	26.113	4.832	35.000	10.000	12.100	426.000	648.485	54.512	13,49
10 October ...	94.817	—	3,0	64.613	32.977	4.712	35.000	10.000	34.700	426.000	683.219	53.693	12,87
7 November ...	94.817	—	2,9	68.742	31.224	5.115	35.000	10.000	55.500	426.000	700.032	57.295	12,52
5 December ...	94.817	—	2,8	72.358	37.206	4.621	35.000	10.000	57.100	426.000	715.498	59.071	12,24
9 Januari ...	94.817	—	0,8	83.935	39.165	4.514	35.000	10.000	63.100	426.000	732.057	60.750	11,95
6 Februari ...	94.817	—	0,8	83.047	36.698	4.643	35.000	10.000	58.200	426.000	735.330	54.820	12,—
6 Maart ...	82.817	12.000	0,3	85.893	43.334	4.305	35.000	10.000	67.500	426.000	747.922	58.315	10,27
10 April ...	82.817	12.000	0,3	84.608	44.998	4.385	35.000	50.000	51.300	426.000	763.734	61.726	10,03

Discontorente { huidige : 1 3/4 pCt. sedert 10 Januari 1947.
vorige : 1 5/8 pCt. sedert 20 Januari 1945.

(*) Zonder inachtneming van den weekstaat van 27-12-1945.

(1) Deze rubriek omvat de gediscoteerde binnenlandse wissels, de door het « Office des Céréales » gegarandeerde wissels en, met ingang van 8 November 1945, het gediscoteerd papier op het buitenland.

(2) Gemiddelde berekend naar de weekstaten der eerste vijf en der laatste vijf maanden.

(3) Conventie van 29-2-1940 en van 20-9-1945.

(4) Overdracht van ruim 260 ton goud door de Banque de France aan het Fonds de Stabilisation des Changes ter waarde van 35 milliard frank.

(5) Conventie van 11-4-1946.

Bank of England

(duizenden £)

DATUM	Metaalvoorraad		Beleggingen van het « Banking Department »				Bank-biljetten in omloop (Issue Department)	Toe-gelaten bedrag voor de biljetten-omloop (1)	Deposito's (Banking Department)				Verhou-ding van de metaal-voorraad van het Bank. Depart-ment tot het saldo van zijn de-posito's pCt.
	Gouden munten en baren (Issue Department)	Gouden en zilveren munt (Banking Department)	Door de Staat ge-waarborgde fondsen	Disconto en voor-schotten	Andere waarden	Totaal			Open-bare organen	Banken	Andere de-posi-to's	Totaal	
1945 Jaargemiddeld.	245	961	251.841	9.214	14.978	276.033	1.284.388	1.310.577	12.781	217.876	55.063	285.720	9,6
1946 Jaargemiddeld.	248	(3) 1.080	260.197	15.588	18.308	294.093	1.358.271	1.402.885	12.626	254.701	53.970	321.297	14,4
1946 6 Februari ...	248	538	205.875	2.642	20.082	228.599	1.333.802	1.400.000	12.974	207.897	56.746	277.617	24,1
6 Maart ...	248	966	201.905	14.223	15.476	231.604	1.324.001	1.400.000	19.275	217.616	53.470	290.361	26,6
10 April ...	248	726	183.510	39.551	15.033	238.144	1.338.754	1.400.000	14.548	215.822	52.287	282.657	22,0
8 Mei ...	248	1.229	214.725	17.795	18.311	250.831	1.343.104	1.400.000	14.096	226.042	51.183	291.321	20,0
5 Juni ...	248	1.667	254.570	15.671	16.802	288.958	1.354.035	1.400.000	8.110	254.569	54.241	316.920	15,1
10 Juli ...	248	1.610	247.823	9.977	15.416	273.216	1.369.722	1.400.000	6.970	224.864	55.319	287.153	11,2
7 Augustus ...	248	1.276	274.198	18.282	22.502	314.982	1.390.988	1.400.000	13.910	241.100	52.155	307.165	3,4
4 September ...	248	1.025	275.746	11.145	17.829	304.720	1.367.450	1.400.000	10.105	251.353	58.624	320.082	10,6
9 October ...	248	1.107	280.491	11.247	17.293	309.031	1.361.866	1.400.000	10.354	267.569	52.893	330.816	11,9
6 November ...	248	1.029	283.036	12.023	27.733	322.792	1.365.106	1.400.000	19.490	266.749	54.883	341.122	10,6
4 December ...	248	(2) 1.073	298.463	20.834	16.569	335.866	1.375.670	1.400.000	9.839	279.573	54.131	343.543	8,4
8 Januari ...	248	1.104	321.238	17.662	18.127	357.027	1.402.033	1.450.000	13.916	314.490	59.769	388.175	12,7
5 Februari ...	248	1.068	247.783	23.662	26.725	298.170	1.371.055	1.450.000	22.909	280.742	58.428	360.079	22,3
5 Maart ...	248	832	343.266	12.116	18.620	374.002	1.381.418	1.450.000	9.795	318.950	96.460	425.205	16,4
9 April ...	248	681	335.931	18.237	16.773	370.941	1.402.890	1.450.000	9.460	289.952	101.856	401.268	12,0

Discontorente { huidige : 2 pCt. sedert 26 October 1939.
vorige : 3 pCt. sedert 28 September 1939.

(1) Excl. de biljetten uitgegeven als tegenwaarde van het goud.

(2) Met ingang van 13 November 1946 luidt deze rubriek: Munten.

(3) Gemiddelde der eerste 45 staten. — Gemiddelde der laatste 7 staten : 1.131.

Nederlandse Bank

(millioenen gulden)

86

DATUM	Gouden munt en gouden munt-materiaal	Binnenlandse wissels, promessen, enz.	Papier op het buitenland	Correspondenten in het buitenland	Buitenlandse betaalmiddelen (excl. pas-munt)	Beleeningen op effecten, goederen en celen	Schatkist-papier, door de Bank overgen. v. d. Staat der Nederl. ingevolge overeenkomst van 26-2-1947	Boek-vordering op den Staat der Nederlanden ingevolge overeenkomst van 26-2-1947	Rekening-courant saldo's					Totaal der zicht-verbintenissen	
									Bankbiljetten in omloop		Particulieren		s'Rijks Schat.		
									van banken	van anderen	geblokk. saldo's	andere saldo's	speciale rekening		andere saldo's
1945 Jaargemidd.	818	284,0	4.436	48,6	18,3	138	—	—	3.744	921	230	620	105	716	5.486
1946 Jaargemidd.	708	0,4	4.436	122,1	15,5	160	—	—	(1) 278(2) 2.307	—	—	—	108	1.460	5.003
1946 4 Februari	713	—	4.454	207,3	15,3	144	—	—	308	1.812	405	560	106	1.835	5.026
4 Maart	713	—	4.431	164,2	15,2	180	—	—	302	2.029	177	551	106	1.797	4.962
8 April	713	1,1	4.431	212,2	15,8	157	—	—	292	2.186	327	586	106	1.467	5.104
6 Mei	713	1,2	4.431	207,6	15,9	157	—	—	279	2.260	513	100	730	1.122	5.111
11 Juni	713	1,0	4.431	108,2	15,6	172	—	—	277	2.324	65	87	662	1.503	5.025
8 Juli	713	0,1	4.431	78,2	15,2	158	—	—	275	2.391	80	54	643	1.434	4.985
5 Augustus	713	0,1	4.431	53,2	15,6	156	—	—	274	2.466	67	57	635	1.349	4.957
9 Septemb.	698	—	4.431	73,3	15,6	159	—	—	273	2.503	100	60	672	1.264	4.982
7 October	699	—	4.431	122,0	15,5	161	—	—	262	2.555	55	50	679	1.268	4.979
4 Novemb.	699	—	4.431	75,7	15,5	162	—	—	261	2.628	70	52	689	1.137	4.947
9 Decemb.	700	—	4.431	66,0	15,8	154	—	—	260	2.655	90	44	558	1.217	4.934
1947 6 Januari	700	—	4.435	109,2	16,0	152	—	—	237	2.737	115	47	624	1.072	4.942
10 Februari	647	—	4.471	72,2	16,3	165	—	—	237	2.693	41	44	587	1.250	4.963
10 Maart	520	—	40	64,1	4,9	162	2.100	1.500	139	2.722	47	43	680	—	709
8 April	520	0,1	57	51,7	4,3	155	2.100	1.500	137	2.760	64	40	698	—	636

Discontorente { huidige : 2 1/2 pCt. sedert 27 Juni 1941.
vorige : 3 pCt. sedert 29 Augustus 1939.

(1) Oude uitgiften.

(2) Nieuwe uitgifte.

(3) Incl. de saldi waarover alleen bij giro mag worden beschikt, hetzij 19 miljoen per 5 November 1945 en 51 miljoen per 10 December 1945.

Banque Nationale Suisse

(millioenen Zwitserse franken)

DATUM	Goudvoorraad	Dadelijk beschikbare tegoeden in het buitenland	Binnenlandse wissels	Voorschotten op onderpand	Binnenlandse correspondenten	Bankbiljetten in omloop	Andere zicht-verbintenissen	Dekkings-percentage
1945 Jaargemiddelde	4.689	117,3	184,1	19,7	7,3	3.527	1.276	100,06
1946 Jaargemiddelde	4.817	172,5	55,7	36,7	11,1	3.640	1.225	102,56
1946 7 Februari	4.735	184,9	80,0	23,6	5,8	3.550	1.259	102,31
7 Maart	4.712	207,3	115,5	20,3	8,4	3.531	1.306	101,70
6 April	4.757	180,4	69,0	24,4	8,4	3.560	1.260	102,42
7 Mei	4.764	178,5	31,5	41,7	9,6	3.536	1.272	102,79
7 Juni	4.776	174,9	28,5	37,9	8,2	3.522	1.278	103,14
6 Juli	4.770	208,6	28,2	39,5	8,8	3.583	1.247	103,10
7 Augustus	4.845	176,8	27,3	32,1	9,6	3.597	1.256	103,49
7 September	4.834	183,8	27,6	31,5	11,6	3.653	1.192	103,57
7 October	4.850	153,4	24,6	34,4	7,9	3.743	1.088	103,58
7 November	4.929	151,5	83,7	34,9	9,3	3.822	1.142	102,33
7 December	4.950	146,4	56,0	51,0	9,9	3.857	1.108	102,66
1947 7 Januari	4.939	158,7	81,9	68,6	17,0	3.965	1.156	99,54
7 Februari	4.925	171,6	42,9	38,9	9,1	3.822	1.216	101,15
7 Maart	4.967	160,1	35,4	40,6	11,7	3.837	1.229	101,19
8 April	5.039	152,8	23,8	44,9	10,4	3.882	1.226	101,62

Discontorente { huidige : 1 1/2 pCt. sedert 26 November 1936.
vorige : 2 pCt. sedert 9 September 1936.

Federal Reserve Banks

(millioenen \$)

DATUM	Reserves van goudcertificaten			Andere reserves	Nationale overheidsfondsen	Bankbiljetten in omloop (Federal Reserve Notes)	Deposito's (aangesloten banken, Schatkist, onz.)	Dekkingspercentage
	Goudcertificaten	Fonds tot wederinkoop van biljetten (F. R. N.)	Totaal					
1945 Jaargemiddelde	17.404	688	18.092	240	21.350	23.139	16.977	45,1
1946 Jaargemiddelde	17.344	773	18.117	297	23.213	24.328	17.558	43,3
1946 9 Januari	17.089	802	17.891	278	23.859	24.485	17.886	42,2
6 Februari	17.189	794	17.983	349	23.227	24.149	17.659	43,0
6 Maart	17.307	772	18.079	346	22.526	24.126	17.210	43,7
10 April	17.354	745	18.099	316	22.232	24.011	16.827	44,3
8 Mei	17.346	749	18.095	304	22.732	23.064	17.227	43,0
5 Juni	17.344	747	18.091	265	22.780	24.114	17.256	43,7
10 Juli	17.341	771	18.112	271	23.394	24.282	17.670	43,2
7 Augustus	17.352	752	18.104	298	23.593	24.318	17.776	43,0
4 September	17.330	766	18.096	284	23.387	24.457	17.469	43,2
9 October	17.342	780	18.122	280	23.502	24.552	17.422	43,2
6 November	17.458	780	18.238	270	23.515	24.689	17.436	43,3
4 December	17.521	786	18.307	257	23.888	24.844	17.818	42,0
1947 8 Januari	17.565	813	18.378	304	23.733	24.794	17.824	43,1
5 Februari	17.779	796	18.575	359	23.412	24.383	18.119	43,7
5 Maart	18.370	793	19.163	333	23.242	24.338	18.445	44,8

Discontorente | huidige : 1 pCt. sedert 25 April 1946.
vorige : 0,50 pCt. sedert 10 October 1942.

Sveriges Riksbank

(millioenen Kr.)

TIJDVAK (jaargemiddelde of einde maand)	Goudvoorraad (1)	Zweedse Staatsfondsen en obligaties	Wissels betaalbaar in Zweden en voorschotten in rekening-courant	Vreemde Staatsfondsen, wissels betaalbaar in het buitenland en opvraagbaar bij vreemde banken en bankiers	Regulatie-rekeningen voor het goud en de deviezen	Fondsen ter beschikking van de Dienst der Staatsschuld	Diverse activa	Bankbiljetten in omloop	Rekening-courantsaldi			Diverse passiva	Totaal emissierecht (2)	Verhouding in pCt. (3)		
									Staatsinstellingen	Handelsbanken	Andere depositanten			Totaal	van de metaalvoorraad tot de biljettenreel.	van de metaalvoorraad tot het emissierecht
1945 Jaargemiddelde	1.050	335	30	739	710	937	260	2.475	722	191	31	945	216	3.043	80,83	65,73
1946 Jaargemiddelde	1.020	321	67	996	733	835		2.556	872	100	107	1.079	216	2.959	67,90	58,83
1946 Februari	1.061	207	42	940	718	1.006	323	2.506	953	43	30	1.026	239	3.039	80,57	66,44
Maart	1.055	211	28	978	713	996	311	2.507	891	103	30	1.024	235	3.022	80,12	65,82
April	1.048	166	25 (4)	1.042	703	1.114 (5)	248	2.459	1.003	162 (6)	118	1.283 (7)	604	3.085	81,27	64,76
Mei	1.043	210	59 (4)	1.071	706	1.025 (5)	232	2.453	1.163	32 (6)	108	1.304 (7)	589	3.174	81,03	62,63
Juni	1.042	185	44 (4)	1.137	712	766 (5)	213	2.495	897	62 (6)	114	1.073 (7)	524	3.202	79,54	61,99
Juli (*)	1.036	179	28 (4)	1.121	793	767 (5)	194	2.450	838	195 (6)	106	1.138 (7)	530	2.866	69,10	59,07
Augustus	1.046	183	30 (4)	1.076	805	754 (5)	186	2.534	797	105 (6)	109	1.011 (7)	535	2.838	67,41	60,19
September	1.040	273	39 (4)	1.037	815	832 (5)	192	2.606	835	133 (6)	112	1.080 (7)	542	2.890	65,17	58,76
October	1.035	140	50 (4)	916	820	822 (5)	245	2.622	582	188 (6)	102	872 (7)	533	2.648	64,45	63,82
November	939	336	217 (4)	901	785	810 (5)	189	2.578	901	47 (6)	98	1.046 (7)	535	2.834	59,58	54,15
December	839	1.544	172 (4)	712	(8) 532	93 (5)	415	2.877	706	84 (6)	84	875 (7)	553	3.092	47,65	44,34
1947 Januari	768	1.446	147 (4)	659	(8) 486	93 (5)	214	2.693	560	99 (6)	72	731 (7)	573	2.858	46,58	43,88
Februari	715	1.693	128 (4)	499	453	93 (5)	289	2.678	506	260 (6)	56	822 (7)	554	2.686	43,02	43,48
Maart (2)	585	1.735	146 (4)	510	(8) 370	93 (5)	401	2.640	547	35 (6)	83	665 (7)	535	3.167	36,18	30,16
April (2)	478	1.812	106 (4)	429	(8) 303	93 (5)	569	2.608	526	66 (6)	72	664 (7)	518	2.960	29,06	26,39

Discontorente | huidige : 2 1/2 pCt. sedert 9 Februari 1945.
vorige : 3 pCt. sedert 29 Mei 1941.

- (1) De metaaldekking bestaat uit het gehele goudbezit onverschillig of het in Zweden of in het buitenland berust.
(2) Het emissiecijfer is vastgesteld op de metaaldekking plus een bijkomende dekking gevormd door sommige actiefposten. In geval deze bijkomende dekking het cijfer van de gouddekking vermeerderd met 350 miljoen te boven gaat, wordt de dekking vastgesteld op het dubbel van de gouddekking plus 350 miljoen. Dit bedrag werd gebracht op 1.400 miljoen met ingang van de maandstaat van Maart 1947. De metaaldekking wordt geraamd op basis van de goudprijs van de dag.
(3) Voor het berekenen der verhoudingen wordt de metaaldekking geraamd op basis van de goudprijs van de dag.
(4) Hierin is een deel der oude rubriek « Diverse activa » begrepen.
(5) Alle andere activa.
(6) Hierin is een deel der oude rubriek « Diverse passiva » begrepen.
(7) Alle andere passiva.
(8) Met ingang van December 1946 uitsluitend « Meerwaarde van goud ».
(*) Reëvaluatie van de Zweedse Kroon : 13 Juli 1946.

Discontovoet der voornaamste circulatiebanken (per 15 April 1947)

	Sedert	pCt.		Sedert	pCt.
België	19 December 1946	3,— (1)	Nederland	27 Juni 1941	2,50
Bulgarije	14 Augustus 1946	4,50	Noorwegen	9 Januari 1946	2,50
Denemarken	15 Januari 1946	3,50	Portugal	12 Januari 1944	2,50
Finland	3 December 1934	4,—	Roemenië	8 Mei 1944	4,—
Frankrijk	10 Januari 1947	1,75	Spanje	1 December 1938	4,—
Griekenland	16 Augustus 1946	10,—	Tsjechoslowakije	23 October 1945	2,50
Groot-Brittannië	26 October 1939	2,—	Turkije	1 Juli 1938	4,—
Hongarije	1 Augustus 1946	7,—	U. S. S. R.	1 Juli 1936	4,—
Brits-Indië	28 November 1935	3,—	Verenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York)	25 April 1946	1,—
Italië	11 September 1944	4,—	Zweden	9 Februari 1945	2,50
Joegoslavië	1 Januari 1947	(2) 1,— à 4,—	Zwitserland	26 November 1936	1,50
Japan	21 Juli 1941	3,50			

- (1) Disconto der bij een bank gedomicilleerde accepten en warrants. Disconto der andere accepten : 3 1/4 pCt. Disconto der vooraf door de Nationale Bank van België geviseerde bankaccepten uit hoofde van goederenin- of -uitvoer : 2 1/2 pCt.
(2) De discontorente verschilt volgens de categorie debiteuren.

Staten in duizenden Zwitserse goudfranken

[eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)]

	28 Februari 1947		31 Maart 1947		30 April 1947	
ACTIVA						
I. Goud in baren	86.850	18,9	82.688	16,6	81.725	16,3
II. Kasmiddelen :						
In de Bank en in rekening-courant bij andere banken ...	6.193	1,4	9.144	1,8	14.650	2,9
III. Rentegevende call-gelden	496	0,1	496	0,1	497	0,1
IV. Herdiscontopapier :						
1. Handelswissels en bankaccepten	5.361	1,2	5.493	1,1	5.414	1,1
2. Schatkistpapier	22.080	4,8	22.096	4,4	21.367	4,3
	27.441		27.589		26.781	
V. Rentegevende termijngelden :						
1. Op ten hoogste 3 maanden	8.340	1,8	10.131	2,0	8.741	1,7
2. Van 3 tot 6 maanden	4.637	1,0	1.429	0,3	—	—
3. Van 6 tot 9 maanden	(1) 1.419	0,3	1.423	0,3	1.429	0,3
	14.396		12.983		10.170	
VI. Effecten, beleggingen en diverse vorderingen (1) :						
1. Schatkistpapier :						
a) Van 3 tot 6 maanden			707	0,2	—	—
b) Van 6 tot 9 maanden	29.539	6,4	—	—	6.818	1,4
c) Van 9 tot 12 maanden			28.364	5,7	19.158	3,8
d) Met meer dan één jaar looptijd			—	—	709	0,1
2. Andere wissels en diverse beleggingen :						
a) Op ten hoogste 3 maanden			35.385	7,1	35.312	7,1
b) Van 6 tot 9 maanden	293.747	64,1	—	—	4.711	0,9
c) Van 9 tot 12 maanden			4.487	0,9	5.082	1,—
d) Met meer dan één jaar looptijd			5.639	1,1	1.227	0,3
	323.286		74.582		73.017	
VII. In Duitsland belegde middelen in 1930-31 krachtens de overeenkomsten van Den Haag van 1930	—		291.160	58,3	291.160	58,2
VIII. Andere activa	88	0,0	496	0,1	2.534	0,5
<i>Totaal activa...</i>	458.750	100,0	499.138	100,0	500.534	100,0

PASSIVA

I. Kapitaal :								
Geautoriseerd en geëmitteerd kapitaal : 200.000 aandelen van 2.500 Zwitserse goudfranken ieder	500.000		500.000		500.000			
Aandelen met 25 pCt. volgestort	—	125.000	—	125.000	—	125.000	25,0	
II. Reserves :								
1. Wettelijke reserve	6.527		6.528		6.527			
2. Algemeen reservefonds	13.343		13.343		13.343			
	19.870	4,3	19.871	4,0	19.870	4,0		
III. Langlopende deposito's ontvangen krachtens de overeenkomsten van Den Haag van 1930 :								
1. Deposito's op de Trustrekening der Annuiteiten	152.667	33,3	152.606		152.606			
2. Deposito der Duitse regering	76.334	16,6	76.303		76.303			
	229.001		228.909	45,9	228.909	45,7		
IV. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's : (diverse munten)								
1. Circulatiebanken voor eigen rekening :								
a) Op ten hoogste 3 maanden	3.551	0,8	3.551	0,7	3.557	0,7		
b) Dadelijk opvraagbaar	4.518	1,0	4.559	0,9	3.142	0,6		
2. Circulatiebanken voor rekening van andere deposanten Dadelijk opvraagbaar	8.069		8.110		6.699			
Dadelijk opvraagbaar	890	0,2	891	0,2	891	0,2		
3. Andere deposanten :								
a) Op ten hoogste 3 maanden	88	0,0	88	0,0	88	0,0		
b) Dadelijk opvraagbaar	593	0,1	522	0,1	435	0,1		
	681		610		523			
V. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's (goud) :								
a) Op ten hoogste 3 maanden	244	0,1	244	0,0	244	0,0		
b) Dadelijk opvraagbaar	18.696	4,1	17.884	3,6	17.863	3,6		
	18.940		18.128		18.107			
VI. Diversen (2)	56.299	12,3	97.619	19,6	100.535	20,1		
<i>Totaal passiva...</i>	458.750	100,0	499.138	100,0	500.534	100,0		

(1) Met ingang van 31 Maart 1947 luidt deze rubriek « Wissels en andere beleggingen ».

(2) Met ingang van 31 Maart 1947 luidt deze rubriek « Fonds voor eventuele lasten en diverse posten ».

Nota: In deze staten zijn niet inbegrepen het *earmarked* goud van Circulatiebanken en de fondsen aangehouden voor de Dienst der Internationale Leningen, waarvan de Bank voor Internationale Betalingen mandataris, trustee of fiscaal agent is.

INHOUD

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen)

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

	Tab.		Tab.
GELDMARKT		PRODUCTIE	
I — Rentetarief voor disconto en be- leningen	2	I — Steenkolenmijnen en metaalbedrijven	55
II — Rentestanden voor bankdeposito's en tegoed ter Algemene Spaar- en Lijfrentekas	4	II — Diverse producties	56
		III — Electriciteit	58
VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE META- LEN		IV — Gas	59
I — Notering der edele metalen	9	VERBRUIK	
II — Officiële wisselkoersen	10	I — Verbruiksindexcijfers	65
KAPITAALMARKT		II — Tabakverbruik	66
I — Noteringen van enkele overheids- fondsen	14	III — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land	67
II — Maandindexcijfers der noteringen ter Beurze van Brussel en Antwerpen	15	VERVOER	
III — Omzetten ter Beurze van Brussel ..	15	I — Bedrijvigheid van de Nationale Maat- schappij van Belgische Spoorwegen	70
IV — Notering en rendement van de voor- naamste obligatietypen	16	a) bedrijfsontvangsten en -uit- gaven	
V — Emissies van de Belgische en Congo- lese nijverheids- en handelsven- nootschappen	17	b) wagens aan de nijverheid gele- verd	
Retrospectief overzicht		c) verkeer :	
Detail der emissies :		1° algemeen spoorverkeer	
Maart 1947		2° zware goederen :	
April 1947		A) gezamenlijk verkeer	
Ingedeeld naar de belangrijk- heid van het kapitaal		B) binnenlands verkeer	
VI — Leningen uitgegeven door de Over- heid	18	II — Bedrijvigheid van de Nationale Maat- schappij van Buurtspoorwegen ..	70
VII — Bankoperaties van het Gemeente- krediet	19	III — Havenverkeer	71
VIII — Hypotheekinschrijvingen	20	a) Antwerpen	
RIJKSFINANCIEN		b) Gent	
I — Opbrengst van de belastingen	26	BUITENLANDSE HANDEL	
II — Kwartaalstaat van het Fonds tot Del- ging der Staatsschuld	27	Samenvatting aangenomen door de over- eenkomst van Brussel	75
INKOMEN EN SPAREN		WERKLOOSHEID	
I — Rendement der Belgische naamloze vennootschappen	30	Aantal gecontroleerde werklozen	81
Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons :		BANKSTATISTIEKEN	
Maart 1947		I — België en Belgisch-Congo :	
April 1947		Driemaandelijke staten der Bel- gische banken	85
Retrospectief overzicht		Nationale Bank van België :	
II — Algemene Spaar- en Lijfrentekas ..	31	Weekstaten	85
a) Inlagen op particuliere spaar- boekjes		Bank van Belgisch-Congo :	
b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas		Maandstaten	85
LOOP DER ZAKEN		II — Buitenlandse emissiebanken :	
I — Verrekenkamers	35	Staten	86
II — Postchèque- en giroverkeer	36	Banque de France	
		Bank of England	
		Nederlandse Bank	
		Banque Nationale Suisse	
		Federal Reserve Banks	
		Sveriges Riksbank	
		Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken	
		III — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel	87

Abonnementsprijs per jaargang { fr.250 voor België.
fr 300 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in haar boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wensen te ontvangen : de Nederlandse of de Franse.

- Voorh. Drukkerijgest. -
T H. D E W A R I C H E T
J. M., G. en L. Dewarichet,
- broeders en zusters, -
maatsch. onder gez naam
16, Wilde-Woudstraat, 16
B R U S S E L

24147